

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ของนิสิตระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัย
สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



นายโสภาค เจริญสุข

สถาบันวิทยบริการ

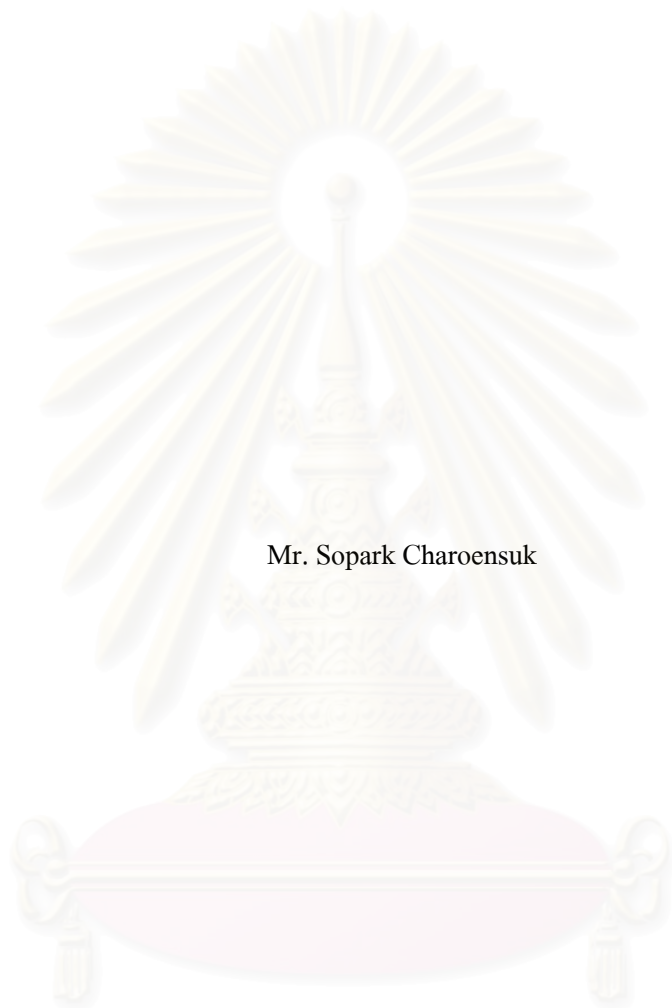
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS AFFECTING DISCIPLINES IN E-LEARNING OF MASTER'S DEGREE STUDENTS
IN CULTURAL MANAGEMENT PROGRAM, CHULALONGKORN UNIVERSITY



Mr. Sopark Charoensuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Audio-Visual Communications

Department of Curriculum, Instructional, and Educational Technology
Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
ของนิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย

นายโสภาค เจริญสุข

สาขาวิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.กิดานันท์ มลิทอง

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร.ปราวีณา สุวรรณรัฐ โชติ)

ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.กิดานันท์ มลิทอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(อาจารย์ ดร.จินตวีร์ มั่นสกุล)

กรรมการ

โสภาค เจริญสุข : ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (FACTORS
AFFECTING DISCIPLINES IN E-LEARNING OF MASTER'S DEGREE STUDENTS IN
CULTURAL MANAGEMENT PROGRAM, CHULALONGKORN UNIVERSITY) อ.ที่ปรึกษา:
รศ. ดร.กิดานันท์ มลิทอง , 142 หน้า.

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ของนิสิตระดับ ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแบ่งปัจจัยเป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายนอก
ได้แก่ สภาพทั่วไปของผู้เรียน, สภาพแวดล้อมของสื่อและสถานศึกษา และปัจจัยภายใน ได้แก่ ทักษะคิดต่อความมีวินัย, นิสัยการเรียน,
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, ความเชื่ออำนาจในตน และทัศนคติต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม รุ่นที่ 1 ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2548
จำนวน 56 คน ซึ่งเป็นนิสิตที่เรียนจบในภาควิชาการอย่างน้อยร้อยละ 50 และกลุ่มตัวอย่างยังอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งถือตามเกณฑ์พัฒนาการ
ทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ของ Kohlberg ถือว่ามีพัฒนาการทางด้านคุณธรรมจริยธรรม คงที่แล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย แบบวัดทัศนคติต่อความมีวินัย, แบบวัดนิสัยการเรียน, แบบวัดแรงจูงใจ
ใฝ่สัมฤทธิ์, แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน, แบบวัดทัศนคติต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และแบบวัดความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ สถิติค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ไคแอสควร์ (Pearson Chi-Square)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยภายนอก ด้านสภาพทั่วไปของผู้เรียน และสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ที่ส่งผลต่อความมีวินัยใน
การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ในเรื่องของกร ใช้อินเทอร์เน็ตซึ่งมีระดับ
นัยสำคัญอยู่ที่ 0.01

1.2 ปัจจัยด้านสื่อ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีระดับ
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.3 ปัจจัยด้านการวางแผนในการเรียน มีระดับนัยสำคัญอยู่ที่ 0.05

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยภายนอกด้านอื่น 8 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเพศ, อายุ, จำนวนวิชาที่เคยเรียนออนไลน์,
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน, ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต, ประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์, การมีคอมพิวเตอร์ที่
บ้าน และเวลาที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัจจัยภายใน ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

2.1 ทักษะคิดต่อพฤติกรรมความมีวินัยส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่
ระดับ 0.01

2.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.01

2.3 นิสัยในการเรียนส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.01

อย่างไรก็ตาม ทักษะคิดที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และความเชื่อในอำนาจตนเอง ไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียน
อิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้เรียนให้ความสำคัญในเรื่องของความมีวินัยเป็นอันดับต้น เนื่องจากเป็นปัจจัยที่นำไปสู่
ความสำเร็จทั้งในด้านการงาน และการศึกษา, ในด้านนิสัยการเรียน ผู้เรียนเป็นผู้ทำงานเป็นระบบ ชัดเจน, ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้เรียน
มีแรงจูงใจในเรื่องของความภาคภูมิใจที่ได้จบจากมหาวิทยาลัยมีชื่อ และเป็นผลให้สังคมยอมรับในความสามารถของผู้เรียน, ด้านทัศนคติ
ต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้เรียนเห็นประโยชน์ในด้านของการเปิดโอกาสทางการศึกษา และลดค่าใช้จ่าย และด้านความเชื่อในอำนาจ
ตนเอง ผู้เรียนเห็นว่า เป็นการไม่กินความสามารถของผู้เรียนที่จะเรียนให้จบตามหลักสูตรที่ทางมหาวิทยาลัยได้วางแผนไว้

ภาควิชา หลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา โสคตทัศนศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2550

4883789027: MAJOR AUDIO-VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD : DISCIPLINE / E-LEARNING DISCIPLINARY / EXTERNAL FACTORS

• / INTERNAL FACTORS

SOPARK CHAROENSUK : FACTORS AFFECTING DISCIPLINES IN E-LEARNING OF
 MASTER'S DEGREE STUDENTS IN CULTURAL MANAGEMENT PROGRAM,
 CHULALONGKORN UNIVERSITY. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. KIDANAND
 MALITHONG, Ed. D. 142 pp.

The purpose of this research is to study the factors affecting to e-learning disciplinary of master's degree students in Cultural Management program, Chulalongkorn University. There two factors in this research are the External factors : Student background, Media and Study environment; and the Internal factors : Attitude in discipline, Learning Behavior, Reinforcement, Self-Efficacy, Attitude in e-learning.

Subjects in this research are 56 students in academic year 2006 who pass 50% of coursework program and these subjects are adults who already passed standard in Morality Improvement of Kohlberg. The tools in the research are questionnaires and interview. The questionnaires are consisted of attitude of discipline, learning Behavior, reinforcement, self-efficacy, attitude in e-learning and e-learning disciplinary. Pearson Chi-Square correlation is used for evaluation.

The research findings are summarized as follows:

1. The External factors about student background and environment that affected to e-learning disciplinary are

- 1.1 Factor in Knowledge and Skill in Computer and Internet used affects at the 0.01 level of significance.
- 1.2 Factor in Media and Study environment affect to e-learning disciplinary at the 0.01 level of significance.
- 1.3 Factor in Learner Planning affects at 0.05 level of significance.

However, Eight factors (sex, age, online course that ever signed, income, experience in computer and internet used, experience in e-learning, owner computer and times to used in e-learning does not affect to e-learning disciplinary at level of significance.


2. Internal factors that affected to e-learning disciplinary such as

- 2.1 Attitude in Discipline affects at 0.01 level of significance.
- 2.2 Learning Behavior affects at 0.01 level of significance.
- 2.3 Reinforcement affects at 0.01 level of significance.


However, Attitude in e-learning and Self-Efficacy does not affect to e-learning disciplinary at level of significance.

In the interview, Learners mentioned Attitude in Discipline as the primary importance because it is the factors to succeed in working and studying. In the Learning Behavior factor, learners have systematic system in working step by step. In the Reinforcement factor, learners think that if they succeed in this program it means they have competency to graduate form high quality university. In the factor of Attitude in e-learning , learners view that e-learning can help them to save money and give the opportunity in education. In Self-Efficacy factor, learners think that they have competency to succeed in this program.

Department : Curriculum, Instructional, and Educational Technology

Student's Signature: 

Field of Study : Audio-Visual Communications

Advisor's Signature: 

Academic Year : 2007

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงของรองศาสตราจารย์ ดร.กิดานันท์ มลิทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

ข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิจัย ด้วยความเมตตา กรุณา เสียสละ และเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณท่านด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.ปราวีณา สุวรรณัญญ์โชติ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.จินตวีร์ มั่นสกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี รอดโพธิ์ทอง รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถวิทย์ วัฒนากวัญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยะโกศล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล วัชรภักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตทิพย์ วัฒนสงขลา ดร.บุญเรือง เนียมหอม และอาจารย์ทุกท่านที่เมตตา กรุณา เสียสละให้ความรู้ ความกระจ่างในศาสตร์สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาปนีย์ ธรรมเมธา ที่สละเวลา รับประทานเป็นผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาช่วยเหลือในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และขอใจน้อม ที่ช่วยเป็นกำลังแรง และกำลังใจในการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผน หน้อย ปัน พี่ๆ เพื่อนๆ ที่ร่วมเรียนด้วยกันมา และพี่ๆ เพื่อนๆ ที่บริษัท ableHUB ที่ช่วยเป็นแรงสนับสนุน และส่งเสริมกำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างเสมอ

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอเทิดไว้เป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
คำถามในการวิจัย	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
คำจำกัดความในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg	14
การมีวินัยในตนเอง (Self Discipline)	17
ความหมายของการมีวินัยในตนเอง	17
ความสำคัญของการมีวินัยในตนเอง	20
คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง	21
ทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับพัฒนาการวินัยในตนเอง	22
ทฤษฎีการเกิดวินัยแห่งตนของ Mowrer	22
ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst	23

บทที่	หน้า
การเรียนการสอนในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	25
ความหมายของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	26
ลักษณะสำคัญของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	28
การเปรียบเทียบระหว่างการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม	29
กลยุทธ์และหลักการของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	33
รูปแบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	34
ระดับการผสมผสานของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	35
องค์ประกอบของระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	36
ประโยชน์ของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	38
ข้อจำกัดของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	41
ปัจจัยภายนอกที่ต้องการศึกษาวิจัย	42
สภาพทั่วไปของผู้เรียน	43
สภาพแวดล้อมของตัวสื่อ	44
สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	45
ปัจจัยภายในที่ต้องการศึกษาวิจัย	45
ทัศนคติ	45
นิสัยในการเรียน	47
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	48
ความเชื่ออำนาจในตน	49
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	50
งานวิจัยที่เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง	54
การสังเคราะห์งานวิจัย	55
3. วิธีดำเนินการวิจัย	57
การกำหนดประชากรและกลุ่ม	57
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	63
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
การนำเสนอข้อมูล	65

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	66
ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ	
สภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์.....	71
ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายใน	72
ผลการวิเคราะห์ระดับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	80
ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน	
กับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	82
ผลการสังเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง	84
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	91
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	96
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	96
รายการอ้างอิง.....	94
ภาคผนวก.....	103
ภาคผนวก ก. หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	103
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	119
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย	121
ภาคผนวก ง. แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย	134
ภาคผนวก จ. ข้อมูลทั่วไป, หลักสูตร และสภาพการจัดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	
ของสาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	139
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	142

สารบัญชิตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ระดับและขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมโดยใช้เหตุผล ของ Kohlberg	15
2.2	ความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพของบุคคล 5 ประเภท ตามทฤษฎีของ Peck and Havighurst	25
2.3	เปรียบเทียบระหว่างการเรียนการสอนในห้องเรียนทั่วไปกับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	32
2.4	การสังเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง หรือสอดคล้องความมีวินัย และความสำเร็จในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และการเรียนการสอนทางไกล	56
4.1	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ จำนวนวิชาที่เรียนออนไลน์มาแล้ว รายได้ ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ ประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การวางแผนในการเรียน การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสำหรับการเรียน และเวลาในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละวัน	63
4.2	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ตก่อนเข้าศึกษา	66
4.3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	67
4.4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเกี่ยวกับความมีวินัย	68
4.5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนิสัยในการเรียน	70
4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	71
4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อในอำนาจตนเอง	73
4.8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	74
4.9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	76
4.10	ระดับนัยสำคัญทางสถิติของปัจจัยภายนอก กับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	78
4.11	ระดับนัยสำคัญทางสถิติของปัจจัยภายใน กับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	79

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2	องค์ประกอบในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จากการสังเคราะห์งานของขนิษฐา รุจิโรจน์ (2546).....	37



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคของสังคมฐานความรู้ (knowledge-based society) ซึ่งมองเห็นค่าของการศึกษาว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนามนุษย์ ทั้งด้านความรู้ ความคิด ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรมของมนุษย์ เพื่อการดำรงชีวิต และความมั่นคงก้าวหน้าในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ามนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุด สังคมจะพัฒนาไปได้มากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของคนในสังคมนั้นๆ เป็นสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 66 ได้กำหนดไว้ว่า “นักเรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำให้ เพื่อให้มีความรู้ และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ทำให้กล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันควรเน้นการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ด้วยเทคโนโลยีและการสื่อสารโทรคมนาคมสมัยใหม่สามารถสนับสนุนเอื้ออำนวยให้การขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง เป็นไปได้มากขึ้น เปิดโอกาสให้มีระบบการเรียนการสอนทางไกลโดยการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในลักษณะการสื่อสาร 2 ทาง คือ ผู้เรียนผู้สอนสามารถตอบกันได้โดยตรงทันทีทันใดแม้จะอยู่คนละสถานที่ ตลอดจนสามารถโต้ตอบทางไกล และสามารถทำได้หลายๆ จุดพร้อมกัน (point to multi-point) ในการสนทนาอภิปราย มีการใช้มัลติมีเดีย ซึ่งเป็นการเอื้ออำนวยให้การขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่มหาวิทยาลัย/วิทยาเขตภูมิภาคได้อย่างทั่วถึง สร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและคุณภาพของการจัดการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตลอดจนลดปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและสนับสนุนให้มีการใช้บุคลากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539)

การจัดการเรียนการสอนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือ การเรียนอิเล็กทรอนิกส์นั้น ถือได้ว่าเป็นการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ที่ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นช่องทางในการถ่ายทอดเนื้อหา เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และเป็นเครื่องมือนำการสร้างองค์ความรู้ (ประชิด อินทะกนก, 2541) โดยมีการใช้ชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไปอัน ได้แก่ e-learning, online learning, web-based education, web-based instruction, tele-learning, tele-education, virtual

classroom, virtual university (ศ.ก.ศ., 2544 อ้างถึงใน พิชัย ทองดีเลิศ, 2547) ซึ่งไม่ว่าจะใช้ชื่อใดก็ตาม ก็ยังคงมีลักษณะและวิธีการที่คล้ายกัน คือ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ทุกที่ทุกเวลา (anywhere anytime) สามารถเรียนได้ทั้งแบบ synchronous learning และ asynchronous learning (บุปผชาติ ทัพพิกรณ์, 2546; ใจทิพย์ ณ สงขลา,) ซึ่งสามารถนำไปสู่การเรียนรู้แนวใหม่ที่ทำให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้แบบนำตนเองที่เรียกว่า self-directed learning (Lisbeth Dixon-Krauss, 2007) ซึ่งเป็นการเพิ่มบทบาทให้แก่ผู้เรียนให้มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (student-learning center)

ขณะนี้นานาชาติมีการนำเอาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย ดังเช่น Ellsworth (1994 อ้างใน กานตมาน สุทธิลักษณ์, 2546) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้อินเทอร์เน็ต ว่า มีมหาวิทยาลัยจำนวนมากกว่า 75 แห่งทั่วโลกสอนรายวิชาต่างๆ แบบออนไลน์ เช่น ที่ New Jersey Institute of Technology (NJIT) สอนผ่าน “Access NJIT” ซึ่งเป็นโครงการจัดตั้งการจัดการศึกษาทางไกลของ NJIT ที่ผสมผสานเทคโนโลยีทางด้านวิดีโอและอินเทอร์เน็ตเข้าด้วยกัน ที่มหาวิทยาลัย Colorado ซึ่งมีศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต (Centre for Life Long Learning and Design) ได้พัฒนาระบบการเรียนรู้ทางไกล โดยใช้การบริการแบบเว็ลด์ไวด์เว็บ โดยสร้างเครือข่ายที่มีลักษณะการส่งข้อมูลข่าวสาร ผู้เรียนเป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารนั้น ซึ่งไม่มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน แต่ได้พัฒนาซอฟต์แวร์ที่มีชื่อว่า Agentsheet เพื่อการสร้างสรรค์การออกแบบสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนมากยิ่งขึ้น ส่วนในประเทศไทย มีหลายมหาวิทยาลัยที่นำเอาการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายมาใช้ เช่น เว็บไซต์ <http://www.chula.com> ซึ่งเป็นโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาต่อเนื่องแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือเว็บไซต์ที่กระทรวงศึกษาได้นำมาให้อาจารย์ในแต่ละมหาวิทยาลัยได้จัดทำคอร์สแวร์ด้วยตนเอง โดยใช้ LMS (Learning Management System) หรือที่รู้จักในชื่อของ TCU (Thailand Cyber University)

จากผลการสำรวจผู้นำด้านการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงให้เห็นว่ามีแนวโน้มอย่างชัดเจนที่จะถือว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ระยะยาว โดยในภาพรวม สถานศึกษาที่ระบุว่า การศึกษาแบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนสำคัญของยุทธศาสตร์ระยะยาวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 49 ในปี พ.ศ.2546 เป็นร้อยละ 56 ในปี พ.ศ.2548 (มุลนิธิ อัลเฟรด พิ สโลน อ้างใน ศรีศักดิ์ จามรمان, 2548)

จากการสำรวจนี้ แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ที่จะเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำได้ทั้งภายในและภายนอกสถานที่ ทุกสถานที่จะเป็นแหล่งที่ใช้เว็บและอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนได้ การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นมิตรกับผู้เรียน สามารถเข้าถึงได้ตลอด 24 ชั่วโมง เรียนรู้ในเวลาใดก็ได้ มีประสิทธิภาพสูงเมื่อเทียบกับราคา (Pollack and Masters, 1997 อ้างใน ดิเรก ชีรภูธร, 2546)

Relan และ Gillani (1995 อ้างถึงใน วิชชุภา รัตนเพียร, 2542) ได้ทำการเปรียบเทียบการเรียนการสอนบนเว็บหรือการเรียนอิเล็กทรอนิกส์กับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียนว่าการจัดการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียน มักจะถูกจำกัดอยู่ในห้องเรียนซึ่งมีพื้นที่จำกัดตามสภาพแวดล้อม ผู้เรียนจะต้องเดินทางไปยังสถานศึกษาตามเวลาที่กำหนด แต่การเรียนการสอนออนไลน์จะช่วยลดข้อจำกัดดังกล่าวโดยการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ไว้ที่เดียวในเว็บไซค์ ให้ผู้เรียนสามารถเข้าสู่ระบบเครือข่ายเพื่อการศึกษาได้แม้ว่าจะอยู่ห่างไกล นอกจากนี้แล้วการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ยังส่งเสริมแนววิถีเพื่อการสื่อสารในสังคม เพื่อให้มีการศึกษาและค้นคว้าที่กว้างขวางมากขึ้น โดยผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสารเสาะแสวงหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ค้นหา ซึ่งในกรณีนี้อาจทำได้ค่อนข้างยากในการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ อีกทั้งผู้ที่เรียนออนไลน์จะได้มีโอกาสในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลกบนเว็บด้วยความสะดวกรวดเร็ว ต่างจากการเรียนการสอนแบบปกติที่จะนิยมใช้หนังสือหรือตำราเป็นสื่อหลักที่มีข้อจำกัดในเรื่องของความหลากหลายและความทันสมัย

ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้เรียนจำเป็นจะต้องมีวินัยในตนเอง มีลักษณะการเรียนที่ตื่นตัว รู้จักบริหารเวลาของตนเอง ต้องเข้าใจระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยเฉพาะความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จในการเรียน (สุภาณี เสงี่ยมศรี, 2543) ดังนั้น ความมีวินัยในตนเอง จึงมีความจำเป็นและความสำคัญ ถือเป็นปัจจัยระดับต้นที่จะนำพาผู้เรียนที่เรียนในระบบของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประสบความสำเร็จในการศึกษาได้ และอีกเหตุผลหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หรือการเรียนในชั้นเรียนทั่วไป จะพบว่าความรู้มีอยู่มากมาย จนไม่สามารถบรรจุลงในหลักสูตรได้หมด ผู้เรียนแต่ละคนจึงควรขวนขวายแสวงหาความรู้เอาเอง นอกเหนือจากที่ปรากฏในหลักสูตร ดังนั้น ผู้เรียนที่มีการควบคุมตนเอง หรือมีวินัยในตนเอง มีความเฉลียวฉลาด และมีความเป็นอิสระ ก็จะทำให้ความรู้เพิ่มเติมได้มากที่สุด (กาญจนา หาสิตะพันธุ์, 2510)

นอกจากนี้ผู้เรียนที่เรียนโดยผ่านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การเรียนการสอนบนเว็บ หรือการเรียนการสอนทางไกล จำเป็นต้องมีลักษณะของการมีวินัยในตนเอง การบริหารตนเอง ต้องมีความเข้าใจในระบบการเรียน และมีความมุ่งมั่นว่าจะประสบความสำเร็จในการเรียน (ดิเรก ชีระภุช, 2546; สุภาณี เสงี่ยมศรี, 2543; ทวีศักดิ์ ศักดิ์สิทธิ์พรชัย, 2542; Kaye, 1982) ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านสื่อและการทำกิจกรรมด้วยตนเองเป็นหลัก ซึ่งผลสำเร็จของผู้เรียนในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์นี้ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ แต่จากการศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบการเรียนการสอนทางไกล ขาดแรงจูงใจ ไม่มีความตื่นตัว ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ขาดความมีวินัย จึงไม่สามารถใช้ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญได้

ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ศึกษาหาความรู้จากตำรา สื่อการเรียนและการทำกิจกรรมด้วยตนเองเป็นหลัก ซึ่งผลสำเร็จของผู้เรียนในระบบนี้ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ (Bath, 1981 อ้างใน สุภาณี เส็งศรี, 2543) แต่จากการศึกษาพบว่า ผู้เรียนด้วยระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยเฉพาะในระดับปริญญาบัณฑิต ไม่ตั้งใจเรียน และขาดแรงจูงใจในการเรียน ไม่มีความตื่นตัวในการเรียน จึงไม่สามารถจัดการเรียนในลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญได้ ซึ่งจัดเป็นปัญหาด้านพฤติกรรมของผู้เรียน (ดิเรก ชีระกูร, 2546)

จากปัญหาด้านพฤติกรรมผู้เรียน ในด้านองค์ประกอบของคุณธรรมและจริยธรรม จะพบว่า ทั้งคุณธรรมและจริยธรรมมี “วินัย” เป็นองค์ประกอบหนึ่งเสมอ เช่น ในคุณธรรมที่ได้เรียบเรียงจากเรื่อง แนวพระราชดำริด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยอาศัยข้อมูลจากพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาพระราชทานให้แก่คนไทยในโอกาสต่างๆ จะพบว่า ในคุณธรรมชุดที่ 1 จะมีวินัยเป็นองค์ประกอบหนึ่ง (ไกรยุทธ ชีระยาจินันท์, 2531 อ้างใน จิตตานันท์ ติกุล, 2545)

มีงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียน ทั้งในการเรียนการสอนแบบปกติ หรือในรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล โดยศึกษาถึงปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นสภาพของผู้เรียน เช่น เพศ อายุ รายได้เฉลี่ย ซึ่ง มนัส อารีรอบ (2533) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 58 คน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตหญิงมีวินัยในตนเองมากกว่านิสิตชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 4 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จำนวน 735 คน ของ โรจนา สุขะพันธ์ (2529) พบว่า นักศึกษาหญิง มีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาชาย วินัยในตนเองทั้งนักศึกษาชายและหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Dennis (1981 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2538) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการออกกลางคัน หรือไม่สำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย นอร์ท ดาโกทา พบว่า อายุในขณะที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย เป็นองค์ประกอบสำคัญที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มนักศึกษา 2 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษาที่ออกกลางคันกับนิสิตที่สำเร็จการศึกษา โดยที่กลุ่มที่มีอายุมากกว่าจะประสบผลสำเร็จในการศึกษา

วานิช มาลัย (2527) ได้ศึกษาพบว่า รายได้จากอาชีพหลักเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเป็นตัวแปรตัวหนึ่งในสมการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในระบบทางไกลด้วย นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการลาออก

กลางคัน ที่ศึกษาโดย บุญศรี พรหมมาพันธ์ และคณะ (2536 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2539) ได้วิเคราะห์สาเหตุของการลาออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2530-2534 พบว่า ด้านเศรษฐกิจ เป็นสาเหตุหนึ่งของการลาออกกลางคัน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีงานวิจัยที่พบว่าสภาพเศรษฐกิจไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ โดยมีงานวิจัยของเสริมศักดิ์ วิสวลาภรณ์ (2541 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2539) ได้ศึกษาพบว่า รายได้ในครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร แม้นสงวน (2523) พบว่า รายได้ของบัณฑิตแต่ละคณะทุกคณะในมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถจำแนกกลุ่มของบัณฑิต ระหว่างกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำออกจากกันได้

นอกจากนี้ ได้มีการศึกษาในด้านองค์ประกอบของการวางแผนการเรียน ซึ่งพิกุล วงศ์ก้อม (2534) ทำการศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการแบ่งเวลาสำหรับทบทวนเฉพาะวิชาที่สำคัญซึ่งใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย แบ่งเวลาสำหรับการนอนและการพักผ่อนอย่างพอเพียง มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ในด้านประสบการณ์การเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ Davenport, Martha Kelly (1995) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างหนึ่ง คือ ความรู้ในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและทัศนคติในการเข้ารับการฝึกอบรมการใช้เครือข่าย ซึ่งมีความแตกต่างกับงานวิจัยของ จตุพร ศิริวัฒน์สกุล (2545) ซึ่งพบว่า ระยะเวลา และความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jamaludin (1996) พบว่า ประสบการณ์และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์มีความสัมพันธ์กับความบ่อยในการใช้อินเทอร์เน็ต และ Born and Miller (1999) พบว่า ประสบการณ์ในการศึกษาทางไกลมีความสัมพันธ์กับการรับรู้การศึกษาทางไกลผ่านเว็บ ซึ่งแย้งกับผลการวิจัยของ จตุพร ศิริวัฒน์สกุล (2545) ที่พบว่า การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว สถานที่ที่นิยมใช้อินเทอร์เน็ต ระยะเวลา และความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ไม่แตกต่างกัน

มีการศึกษาถึงปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของตัวสื่อและสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน จากงานวิจัยของ กมล กล้าหาญ (2525) พบว่า การได้รับเอกสารการสอน และวัสดุการศึกษาล่าช้า เนื้อหาของเอกสารการสอนในแต่ละชุดมีมากเกินไป เนื้อหาในเอกสารที่ศึกษายาวเกินไป เป็นสาเหตุหนึ่งของการลาออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของ มนต์ผกา เกียรติภักดิ์กุล (2535) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มีผลการเรียนแตกต่างกันพบว่า นักศึกษาที่สอบผ่านมีพฤติกรรมการใช้สื่อที่แตกต่างจากกลุ่มที่สอบไม่ผ่าน คือ นักศึกษาที่สอบผ่านอ่านเอกสารการสอน ทำแบบฝึกหัด ทำแบบประเมินตนเองก่อนเรียน ทำการบันทึกสาระสำคัญทำ

กิจกรรมท้ายเรื่อง และทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน ส่วนพฤติกรรม การอ่านบททวน การสอน การอ่านบททวนแบบฝึกปฏิบัติ ที่ได้ทำแล้ว การดูรายการวิทยุโทรทัศน์ประจำซูดวิชา และการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประจำซูดวิชาของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ ศณิษา จิโนวัฒน์ (2547) พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร

ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการสอน และประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน ในระดับอุดมศึกษาทุกสาขาวิชา ทั้งในสาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพประยุกต์ วิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (ปทีป เมธาคูณวุฒิ, 2536; วิเชียร ทิพย์ชุมภู, 2539; สรสนันท์ ศรีพิทักษ์, 2537)

นอกจากนี้ในด้านกิจกรรมการส่งเสริมหลักสูตร วาณิช มาลัย (2527) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ ประชากร และวิธีการศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ผลการวิจัยพบว่า วิธีเข้ารับการสอนเสริมมีผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยที่นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมมากจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

จากการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว จะพบว่าปัจจัยภายนอกที่ได้กล่าวมาข้างต้นส่งผลต่อความมีวินัยและความสำเร็จในการเรียน นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยในด้านของตัวผู้เรียนเอง ซึ่งหากมองในมุมของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ปัจจัยภายใน ซึ่งแสดงออกถึงลักษณะทางพฤติกรรมของผู้เรียน จัดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยและความสำเร็จในการเรียนเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Theodor Kaltsounis (1979) ซึ่งพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย

จากการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ความถนัดทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยในการเรียน และทัศนคติในการเรียน กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ของ ชาติชาย สุภสร (2531) พบว่า นิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษา และเป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถร่วมทำนายคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้ แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยของ Ahmann, Smith and Glock (1958 อ้างใน ชาติชาย สุภสร, 2531) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยและทัศนคติทางการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตชายปีที่ 1 จากมหาวิทยาลัยคอร์เนล ผลปรากฏว่าไม่มี

หลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนว่า นิสัยและทัศนคติทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ ประสาท ปิ่นท้วงกูร (2516) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชาติชาย สุภสร (2531) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับความถนัดทางการเรียนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยการเรียน และเจตคติการเรียน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ Brown (1969 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2538) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับระดับสติปัญญา ความถนัดทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาจากกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยมอนทานา พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญา ความถนัดทางการเรียน และมีความสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ยด้วย นอกจากนี้ Song (1971 อ้างในทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2538) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเกษตรกรรมในเกาหลี ได้ผลเช่นเดียวกัน คือพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกวิชาเรียน

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของ ฉวีภรณ์พร สดากรณ์ (2540) ซึ่งศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและพลเรือน โดยศึกษากับนักเรียน โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 855 นาย นิสิตจากภาควิชารัฐศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นิสิตจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 648 คน รวมทั้งสิ้น 1,503 คน พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน เป็นองค์ประกอบหลักในองค์ประกอบของความมีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา สุวรรณรอด (2537) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,077 คน พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน เป็นองค์ประกอบหลักของความมีวินัย

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ พบว่า ได้มีการศึกษาตัวแปรต่างๆที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทางไกล ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การวางแผนการเรียนการสอน ลักษณะวิธีการอ่าน การจดบันทึก การเตรียมตัวและการสอบ ความมีวินัยในตนเอง ซึ่งมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมนัส อารีรอบ (2533) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 58 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิต

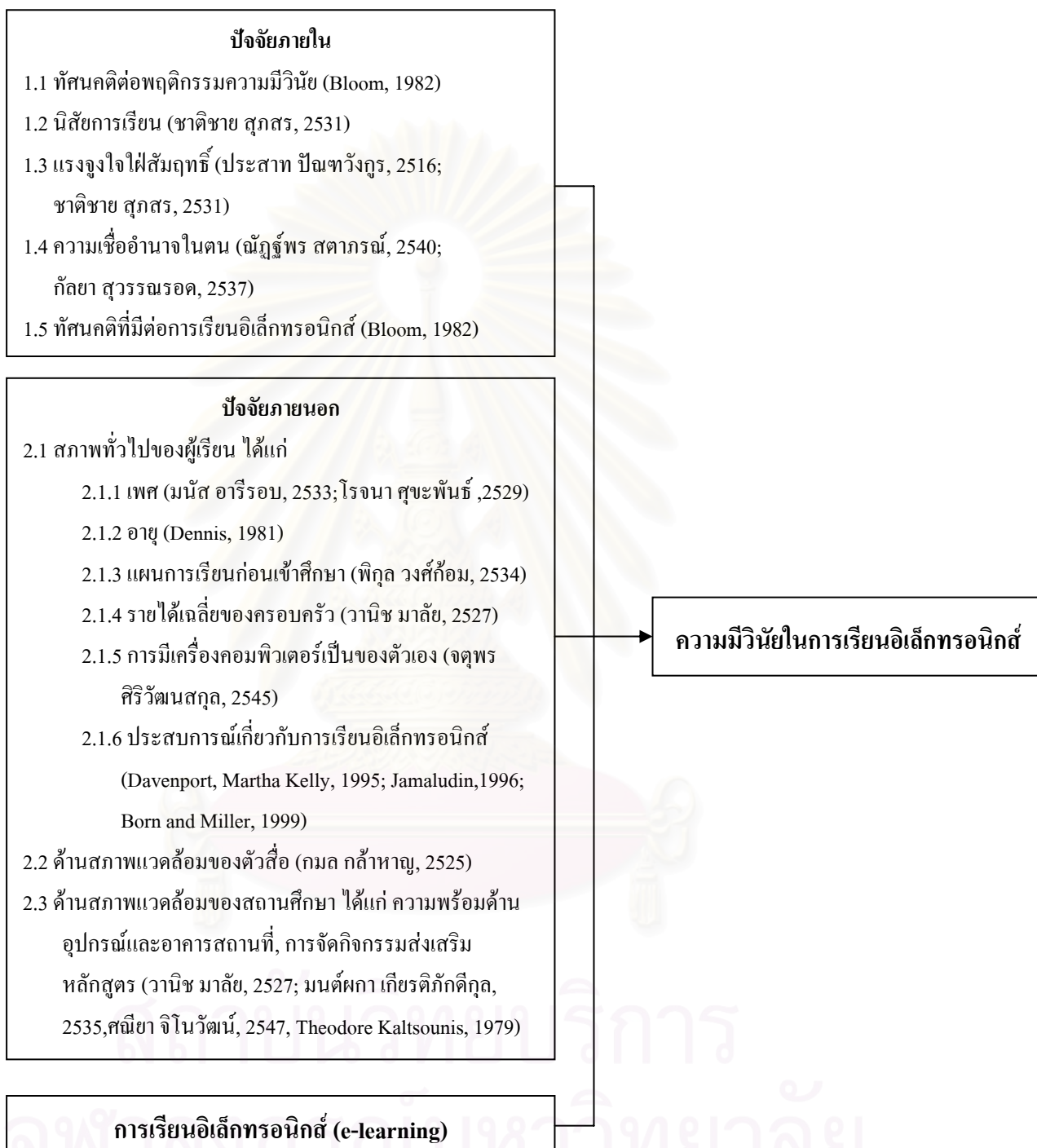
วิชาเอกศิลปศึกษา มีวินัยในตนเองทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง วินัยในตนเองด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ และมีความอดทน ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองด้านมีความตั้งใจจริง ใจคอมั่นคงของนิสิตชายกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.4312$) สำหรับเพศชาย และเพศหญิงมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตหญิงจะมีวินัยมากกว่านิสิตชาย นอกจากนี้ โรจนา สุขะพันธ์ (2529) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากับนักศึกษาปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 4 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จำนวน 735 คน ผลการวิจัยพบว่า วินัยในตนเองทั้งนักศึกษาชายและหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และวินัยในตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลงานวิจัยและปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า ความมีวินัย เป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนที่เรียนผ่านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประสบความสำเร็จในการเรียน ถึงแม้ว่าในปัจจุบันมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์และการศึกษาทางไกลมาพอสมควร แต่ยังไม่มีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย มีแนวทางในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมวินัย 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายใน คือ ลักษณะทางจิตใจ กับปัจจัยภายนอก คือ สภาพแวดล้อมทางสังคม อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาปัจจัยดังกล่าว ให้มีสภาพเหมาะสมและมีคุณภาพ ช่วยให้การใ้การเรียนการสอนผ่านเครือข่ายเป็นไปได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยของผู้เรียน ที่เรียนในรูปแบบของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ของนิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ของนิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดงานวิจัย



แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

คำอธิบายกรอบแนวคิด

1. ปัจจัยภายใน คือ องค์ประกอบลักษณะทางด้านจิตใจของผู้เรียนที่เรียนผ่านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย ลักษณะทางจิตใจของผู้เรียน ประกอบด้วย

1.1 ทักษะคิดต่อพฤติกรรมความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือ แนวความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

1.2 นิสัยการเรียน คือ การปฏิบัติในเรื่องการเรียนที่ได้รับฝึกฝนเป็นประจำจนกลายเป็นนิสัย

1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ แรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้ถึงความสำเร็จตามมาตรฐานที่ตนเอง และหลักสูตรได้กำหนดไว้

1.4 ความเชื่ออำนาจในตน คือ ความเชื่อในความรู้ ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ด้วยความเข้าใจตนเอง ระบบความรู้ของตนเอง รับรู้ความสามารถของตนเอง

1.5 ทักษะคิดที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือ แนวความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

2. ปัจจัยภายนอก คือ องค์ประกอบลักษณะสภาพแวดล้อมทางสังคม ประกอบด้วย

2.1 สภาพทั่วไปของผู้เรียน ได้แก่ เพศ อายุ แผนการเรียนก่อนเข้าศึกษาในรายวิชาผ่านเครือข่าย รายได้เฉลี่ยของครอบครัว การมีเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นของตัวเอง ประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ทั้งก่อน และขณะกำลังศึกษา

2.2 ด้านสภาพแวดล้อมของตัวสื่อ คือ ลักษณะของตัวสื่อที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ความสามารถในการสนองตอบความต้องการของผู้เรียนของตัวสื่อ

2.3 ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ได้แก่ ความพร้อมด้านอุปกรณ์และอาคารสถานที่, การจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร

3. การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือ การเรียนรู้โดยอาศัยอินเทอร์เน็ต ซึ่งประกอบด้วยการจัดการทำสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ในลักษณะของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยสัดส่วนของเนื้อหาที่น่าเสนอทางอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับ 80-100% และสัดส่วนที่เหลือจะเป็นการสัมมนาหรือเรียนในห้องเรียนในรูปแบบปกติ (มุลนิธิ อัลเฟรด พี สโลน อ้างใน ศรีศักดิ์ จามรมาน, 2548)

4. ความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือ พฤติกรรมที่ควบคุมตนเอง ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จนประสบผลสำเร็จในการเรียน

คำถามในการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับความมีวินัย ผู้วิจัยจึงต้องการวิจัยว่าปัจจัยต่อไปนี้จะส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หรือไม่ อย่างไร

- 1.ทัศนคติต่อพฤติกรรมความมีวินัย
- 2.นิสัยการเรียน
- 3.แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 4.ความเชื่อในอำนาจตนเอง
- 5.ทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
- 6.สภาพทั่วไปของผู้เรียน
- 7.สภาพตัวสื่อ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาโท คณะการจัดการวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2548 จำนวน 115 คน

2. ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง คือ

2.1 ปัจจัยภายใน คือ ลักษณะทางจิตใจของผู้เรียน ประกอบด้วย

- ทัศนคติต่อพฤติกรรมความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
- นิสัยการเรียน
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- ความเชื่ออำนาจในตน
- ทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

2.2 ปัจจัยภายนอก คือ ลักษณะสภาพแวดล้อมทางสังคม ประกอบด้วย

- สภาพทั่วไปของผู้เรียน ได้แก่ เพศ อายุ แผนการเรียนก่อนเข้าศึกษาในรายวิชาผ่านเครือข่าย รายได้เฉลี่ยของครอบครัว การมีเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นของตัวเอง ประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ทั้งก่อน และขณะกำลังศึกษา

- ด้านสภาพแวดล้อมของตัวสื่อ
- ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ได้แก่ ความพร้อมด้านอุปกรณ์และอาคารสถานที่, การจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัย หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเอง ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยภายใน คือ ลักษณะทางจิตใจของผู้เรียน และปัจจัยภายนอก คือ ลักษณะสภาพแวดล้อมทางสังคม

ความมีวินัยในตนเอง (self discipline) หมายถึง ระเบียบสำหรับกำกับความประพฤติให้เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน. หรือกฎ กติกา ที่บัญญัติขึ้นเพื่อบังคับตนเองให้ปฏิบัติตาม และการควบคุมพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้ถึงจุดหมาย (Good, 1959; วรรณวิภา จัตุชัย, 2524; ดิเรกธีระภุช, 2546)

การเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) หมายถึง การเรียนรู้โดยอาศัยอินเทอร์เน็ต ซึ่งประกอบด้วยการจัดการทำสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ในลักษณะของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยสัดส่วนของเนื้อหาที่นำเสนอทางอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับ 80-100% (มูลนิธิอัลเฟรด พี สโตน อังโน ศรีศักดิ์ จามรมาน, 2548)

ความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง พฤติกรรมที่ควบคุมตนเอง ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จนประสบผลสำเร็จในการเรียน

ทัศนคติ หมายถึง แนวความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

นิสัยการเรียน หมายถึง การปฏิบัติในเรื่องการเรียนที่ได้รับฝึกฝนเป็นประจำ จนกลายเป็นนิสัย (ชาติชาย สุภสร, 2531)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้ถึงความสำเร็จตามมาตรฐานที่ตนเอง และหลักสูตรได้กำหนดไว้ (Hilgard, 1967; Secord and Backman, 1967; Hermans, 1967 อ้างใน ชาติชาย สุภสร, 2531)

สภาพแวดล้อมของตัวสื่อ หมายถึง ลักษณะของการออกแบบ การใช้งาน และการเข้าถึงของตัวสื่อที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ในงานวิจัยนี้ กลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยใช้ Blackboard เป็นสื่อหลักในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ความเชื่อในอำนาจตน หมายถึง ความเชื่อในความรู้ ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ ด้วยความเข้าใจตนเอง ระบบความรู้ของตนเอง รับรู้ความสามารถของตนเอง (รุ่งนภา ทิมะ, 2521; สุจิตรา บุญอยู่, 2541)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

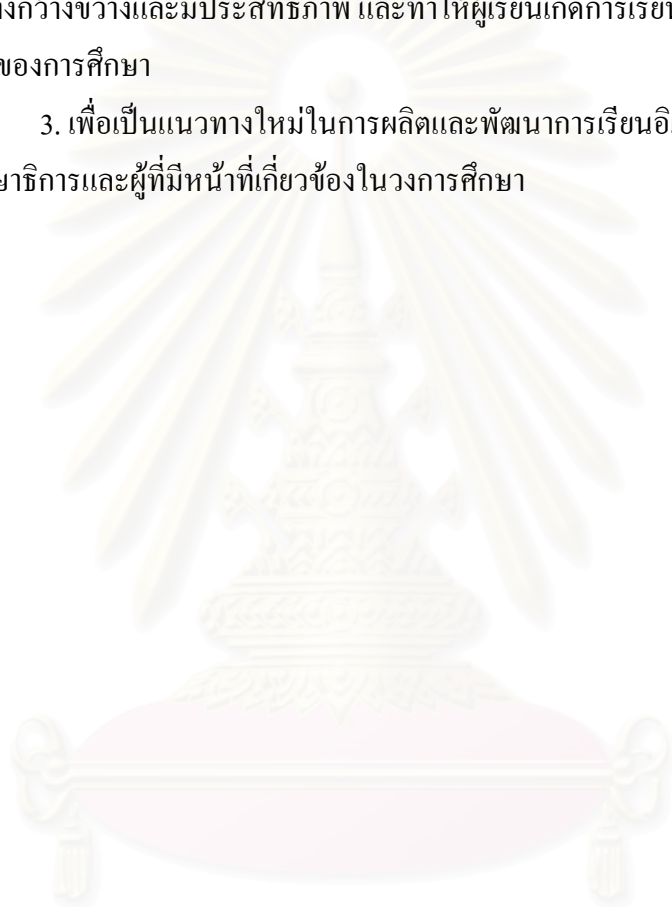
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยในครั้งนี้จะมีส่วนช่วยพัฒนาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลปัจจุบัน ปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียน
อิเล็กทรอนิกส์

2. เพื่อทราบแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยใน
การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ให้มีสภาพเหมาะสมและมีคุณภาพ ช่วยให้การใ้การเรียนอิเล็กทรอนิกส์
เป็นไปได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายและ
วัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. เพื่อเป็นแนวทางใหม่ในการผลิตและพัฒนาการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้
กระทรวงศึกษาธิการและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษา



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยต่อผู้เรียนในการเรียนการสอนผ่านเครือข่าย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg
2. การมีวินัยในตนเอง (Self-discipline)
3. การจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่าย
4. ปัจจัยภายนอกที่ต้องการศึกษาวิจัย
 - 3.1 สภาพทั่วไปของผู้เรียน
 - 3.2 สภาพแวดล้อมของตัวสื่อ
 - 3.3 สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
5. ปัจจัยภายในที่ต้องการศึกษาวิจัย
 - 4.1 ทักษะคิด
 - 4.2 นิสัยในการเรียน
 - 4.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 4.4 ความเชื่อในอำนาจตนเอง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง
8. การสังเคราะห์งานวิจัย

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg

Kohlberg (1983) นำทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget มาสร้างทฤษฎีพัฒนาการ ด้านการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยเห็นว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นพื้นฐานในการจัดระดับ จริยธรรมของแต่ละบุคคล โดยได้แบ่งระดับจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ และในแต่ละระดับมีขั้นย่อย ๆ อีก 2 ขั้น รวมเป็นขั้นพัฒนาการ 6 ขั้น ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ระดับและขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมโดยใช้เหตุผล ของ Kohlberg

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ (2-7 ปี) ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (7-10 ปี)	1.ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2-10 ปี)
ขั้นที่ 3 หลักการใฝ่หาการยอมรับและความพอใจ (10-13 ปี) ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ (13-16 ปี)	2.ระดับตามกฎเกณฑ์ (10-16 ปี)
ขั้นที่ 5 หลักการเคารพตนเองหรือกระทำตามสัญญา(16 ปีขึ้นไป) ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	3.ระดับเหนือกฎเกณฑ์(16 ปีขึ้นไป)

ระดับที่ 1 คือ ระดับก่อนเกณฑ์ หรือระดับเริ่มมีจริยธรรม (Pre conventional Level) เป็นระดับที่ตัดสินใจกระทำสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น เป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่อายุระหว่าง 2 – 10 ปีและวัยรุ่นบางคน หรือวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ส่วนมากที่ประกอบอาชญากรรม ระดับนี้เป็นระดับที่รางวัลและการลงโทษเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญ ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษเป็นการตัดสินใจกระทำตามการที่ถูกลงโทษและการดูค่าของผู้ใหญ่ เช่น การตัดสินใจว่าเด็กคนนี้ไม่ดีเพราะโดนแม่ดูและตีบ่อย ๆ ฉะนั้นการกระทำที่ถูกต้องจึงหมายถึงการเชื่อฟังผู้มีอำนาจเหนือกว่า เหตุผลในการกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดขึ้นอยู่กับ การไม่ถูกลงโทษเป็นเรื่องสำคัญ

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล คือยึดความพอใจของตนเองเป็นหลัก เป็นการตัดสินใจกระทำตามใจตัวเอง มักเป็นไปในรูปที่ต้องการรางวัลจากผู้อื่น ยึดว่าการที่ทุกคนทำในสิ่งที่เขาต้องการเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แม้การกระทำนั้นจะขัดกับผู้อื่นก็ตาม ผู้มีเหตุผลในขั้นนี้ชอบการแลกเปลี่ยนที่เท่าเทียมกัน แสดงออกในลักษณะตาต่อตา หรือหมูไปไก่มา เขาทำมาจันต้องทำไป เขาให้ฉัน ฉันก็ให้เขา เป็นต้น

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ หรือระดับทำตามสังคมและประเพณีนิยม (Conventional Level) เป็นระดับที่กระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตน หรือทำตามกฎหมายหรือศาสนา บุคคลที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมระดับ 2 นี้ยังต้องการการควบคุมจากภายนอก แต่ก็มีความสามารถในการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และความสามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้ ระดับนี้จะมีในคนอายุระดับ 10 – 16 ปี หรือวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่บางคนซึ่งถือเอาการดำเนินและยกย่องชมเชยจากสังคมเป็นสิ่งที่ควบคุมความประพฤติ ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นคือ

ขั้นที่ 3 ใช้หลักการใฝ่หาการยอมรับและความพอใจเป็นการตัดสินใจกระทำโดยมีความสำนึกในความเป็นคนดี (Good Boy) คือกระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดี โดยดูจากตัวอย่างเฉพาะในหมู่คณะของตน ซึ่งอาจไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไปก็ได้ ขั้นที่ 4 ใช้หลักการกระทำ

ตามหน้าที่เป็นการตัดสินใจกระทำตามระเบียบของสังคมและคงไว้ซึ่งคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ ผู้มีอำนาจทางกฎหมาย ความถูกต้องขึ้นอยู่กับสังคมหรือสถาบัน รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคม

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์หรือระดับทำตามจริยธรรมของตัวเอง (Post conventional Level) เป็นระดับที่ตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาคิดหรือไตร่ตรอง ชั่งใจโดยตนเอง แล้วตัดสินใจตามแต่ว่าจะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากัน บุคคลในวัยผู้ใหญ่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้ และมักจะมีเมื่ออายุ 16 ปีขึ้นไป บุคคลระดับเหนือเกณฑ์จะเป็นผู้ซึ่งแยกตนออกจากกฎเกณฑ์และความคาดหวังของผู้อื่น และกำหนดค่าของเขาในรูปของหลักจริยธรรมที่ตนเลือก คนในระดับเหนือเกณฑ์บางคนจะเข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคม แต่การยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักจริยธรรมทั่วไปที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นที่ยอมรับกัน และเป็นรากฐานของกฎของสังคม (Society Rules) หลักจริยธรรมเหล่านี้ในบางครั้งอาจจะขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งในกรณีเช่นนี้ผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับเหนือเกณฑ์จะพิจารณาตัดสินใจโดยใช้หลักจริยธรรมมากกว่าที่จะใช้กฎเกณฑ์ของสังคม ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 5 ใช้หลักการเคารพของตนเอง หรือการกระทำตามสัญญา บุคคลที่ใช้เหตุผลชั้นนี้จะตัดสินใจกระทำตามกฎเกณฑ์ และสัญญา เป็นจริยธรรมที่ผูกพันกับกฎหมายและหลักประชาธิปไตย แรงจูงใจที่สำคัญคือประโยชน์สุขของสังคม บุคคลที่ใช้เหตุผลในชั้นนี้จะไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องของมนุษย์ชาติเริ่มมีขึ้นในชั้นนี้

ชั้นที่ 6 ใช้หลักอุดมคติสากล เป็นการตัดสินใจกระทำตามความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของตนเอง เป็นจริยธรรมที่มีหลักมโนธรรมของตนเอง แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดความรู้สึกถูกต้องขึ้นอยู่กับตัวเอง ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องนั้นยึดหลักประชาธิปไตยและเคารพในคุณค่าของความสำคัญของชีวิตมนุษย์ทุก ๆ คน

จากทัศนะของ Kohlberg เหตุผลเชิงจริยธรรมในแต่ละขั้นนั้นเป็นผลมาจากการพัฒนาการเรียนรู้ซึ่งต้องอาศัยความสามารถทางปัญญา การคิดไตร่ตรอง และการสังเกตของบุคคล เมื่อบุคคลมีโอกาสได้ติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ในทัศนะใหม่ โดยเฉพาะจากบุคคลที่มีระดับพัฒนาการทางจริยธรรมที่สูงกว่าก็จะช่วยให้เกิดการพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นได้ การพัฒนาทางจริยธรรมนั้นเกิดจากการผสมผสานความรู้ที่ได้จากการปรับตัวเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้น บุคคลจะเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่น บทบาทของบุคคลอื่น ๆ และข้อกำหนดจากกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมมาผสมผสานกัน เกิดเป็นความเข้าใจใหม่ที่สามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ทำให้ได้พัฒนาระดับจริยธรรมให้สูงขึ้นกว่าเดิม ดังนั้นเมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมมากขึ้นก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง

ความคิด รู้จักใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นได้ ลักษณะพัฒนาการทางจริยธรรมทั้ง 6 ขั้นนั้น อาจสรุปตามความเชื่อของ Kohlberg ได้ดังนี้คือ

1. พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะพัฒนาไปเป็นลำดับขั้นตอน (Sequential stage) โดยเริ่มจากขั้นต่ำสุดถึงขั้นสูงสุด และพัฒนาไปที่ละขั้น ไม่มีการย้อนกลับหรือข้ามขั้น
2. พัฒนาการทางจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางปัญญา
3. พัฒนาการทางจริยธรรม เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างพัฒนาการของมนุษย์กับการเรียนรู้ทางสังคม
4. พัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากล

2. การมีวินัยในตนเอง (Self-Discipline)

วินัย คือ ระเบียบปฏิบัติตามความคิดเห็นของกลุ่มต่างๆ เพื่อจุดประสงค์ในการฝึกนิสัย และเพื่อให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุขกับชนกลุ่มนั้น วินัยจึงถือเป็นหลักในการสร้างนิสัย การประพฤติปฏิบัติอันเหมาะสมเป็นการสร้างแนวคิด และอุดมคติ อันมีเหตุผลและงดงามให้แก่บุคคลให้พฤติกรรมที่แสดงออกไปเป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม สุภณิตย์ วัฒนธาดา (2518) ได้แบ่งวินัยออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. วินัยในตนเอง (Self Discipline) คือ วินัยที่บัญญัติขึ้นเพื่อบังคับตนเองให้ปฏิบัติตาม และการควบคุมพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้ถึงจุดมุ่งหมาย เช่น การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ เป็นต้น
2. วินัยสำหรับหมู่คณะ (External Authority Discipline) คือ วินัยที่มาจากอำนาจภายนอกเพื่อบังคับให้ส่วนรวมได้ปฏิบัติตาม เช่น กฎ ระเบียบต่างๆ

2.1 ความหมายของการมีวินัยในตนเอง

การมีวินัยในตนเอง (Self-discipline) เป็นการกำหนดพฤติกรรมด้วยตนเอง โดยการควบคุมนั้นจะเป็นไปตามพัฒนาการของมนุษย์

Good 1973:525 (อ้างใน ชิดกมล สังข์ทอง ,2536) ให้ความหมายของวินัยในตนเอง (Self-discipline) ไว้ว่า วินัยในตนเอง หมายถึง การบังคับควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ไม่ใช่การบังคับจากภายนอก แต่เป็นการบังคับโดยใช้อำนาจภายในตัวบุคคลนั่นเอง และเป็นอำนาจอันเกิดจากการเรียนรู้ หรือยอมรับในคุณค่าอันใดอันหนึ่ง ทำให้บุคคลสามารถบังคับพฤติกรรมของตนเองได้

การมีวินัยในตนเอง (Self-discipline) เป็นความสามารถในการหาความสมดุลระหว่างการกระตุ้นภายในของตนเองกับแรงกดดันภายนอกที่มาจากความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบจากคนอื่น (Remsey 1975 : 4-5)

การมีวินัยในตนเอง (Self-Discipline) เป็นการกระทำที่มาจากภายใน หรือให้คุณค่าที่ภายใน และไม่เพียงจะส่งผลต่อปัจจุบันเท่านั้น ยังเสริมสร้างลักษณะนิสัยในระยะยาวและทัศนคติที่ดีด้วย (Wilson 1971 :77 ; Philipse&Weiner 1960 : 28 อ้างใน ปิยวรรณ พันธุ์มงคล, 2542)

นักจิตวิทยาใช้ความเชื่อในอัตลัษิต-ปรลัษิต (locus of control) ในการอธิบาย การมีวินัยในตนเอง บุคคลที่มีความเชื่อในอัตลัษิต-ปรลัษิต (internal locus of control) จะมีวินัยในตนเอง (Self-discipline) แต่คนที่ถูกบังคับโดยคนอื่น จะมีความเชื่อในปรลัษิต (external locus of control) (Gordon 1989 : 7 อ้างใน ปิยวรรณ พันธุ์มงคล, 2542)

การมีวินัยในตนเอง (Self-discipline) หมายถึง การเรียนรู้ที่ควบคุมการกระทำของตนเอง โดยบุคคลได้เห็นคุณค่าของการกระทำนั้น ที่เป็นสิ่งที่ส่งผลดีต่อตนเองและไม่ทำให้บุคคลอื่นเดือดร้อน และการมีวินัยในตนเองเป็นลักษณะของผู้บรรลุวุฒิภาวะทางจิต ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดการมีวินัยในตนเองจากงานวิจัยของ กัลลยา สุวรรณรอด (2537) ที่กำหนดคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง 6 ด้าน ดังต่อไปนี้ คือ 1.) ความรับผิดชอบ 2.) ความเชื่อมั่นในตนเอง 3.) ความซื่อสัตย์ 4.) ความตรงต่อเวลา 5.) ความเป็นผู้นำ และ 6.) ความอดทน

จากการสำรวจลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย ของ จันทนา-ภาคบังกช และคณะ (2539) ได้ข้อค้นพบว่าวินัยแบ่งเป็นสองประเภท คือ วินัยภายนอกและวินัยภายในตนเอง วิสัยทั้งสองประเภท แตกต่างกันว่า “วินัยภายนอก” เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกที่มองจากภายนอกว่าเป็นการกระทำที่เกิดผลดีแก่ตนเอง ส่วนรวม และสังคม เป็นการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ คำสั่ง หรือข้อตกลง พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นผลมาจากการอบรมสั่งสอน บังคับหรือเสริมแรง วินัยภายนอกนี้ยังต้องมีการควบคุมดูแลเพราะผู้ปฏิบัติอาจไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดได้ ส่วน “วินัยในตนเอง” นั้น มีลักษณะการแสดงออกเหมือนวินัยภายนอก แต่บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองได้ทั้งอารมณ์และพฤติกรรม โดยไม่ต้องอาศัยการควบคุมจากภายนอก ในการสร้างวินัยนั้น วินัยในตนเองถือว่าเป็นสิ่งที่ประเสริฐสุด เพราะวินัยในตนเองมีความสำคัญต่อการแสดงออกทางจริยธรรมและคุณธรรมของบุคคล เป็นเอกลักษณ์ของผู้มีวุฒิภาวะทางจิต เป็นกุญแจแห่งความสำเร็จทั้งปวง อีกทั้งยังเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของคนได้อย่างดียิ่ง (เอกวิทย์ ฌ กลาง, 2541; จริญญา ทองเกษม, 2526; Brotherton, 2002)

เอกวิทย์ ฌ กลาง (2541) อ้างใน จิตตานันท์ ติกุล, 2545) กล่าวว่า การมีวินัยในตนเองเป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุด เมื่อบุคคลนั้นสามารถควบคุมความประพฤติ ความคิด กาย วาจาใจ ของตัวเองได้ดีแล้ว จะถือว่าเป็นบุคคลที่มีวินัยตนเอง ซึ่งวินัยในตนเองนี้สามารถจะสร้างให้บุคคลมีวินัยในระดับชาติได้ จริญญา ทองเกษม (2526) กล่าวว่า วินัยแห่งตน เป็นเอกลักษณ์สำคัญของผู้มีวุฒิภาวะทางจิต มีความสำคัญต่อการแสดงออกทางจริยธรรมและคุณธรรมของบุคคล และยังใช้เป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของคนได้อย่างดียิ่ง

นอกจากนี้ Brotherton (2002) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเองเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จทั้งปวง ไม่มีความสำเร็จใดที่ปราศจากความมีวินัยในตนเอง Vore (2002 อ้างใน จิตตานันท์ ตีกุล, 2545) อ้างถึงคำกล่าวของ Roosevelt ว่า ความมีคุณภาพของบุคคลที่ทำให้แตกต่างจากบุคคลอื่น คือความปรารถนาที่มีมากกว่าบุคคลอื่น ไม่ใช่พรสวรรค์ การศึกษาอย่างเป็นทางการ หรือการมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด แต่เป็นความมีวินัยในตนเอง ซึ่งความมีวินัยในตนเองทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปได้ ถ้าปราศจากความมีวินัยในตนเอง เป้าหมายที่ง่ายที่สุดก็ดูเหมือนจะเป็นความฝันที่เป็นไปไม่ได้

ความมีวินัยในตนเอง เป็นคุณลักษณะที่ตีประการหนึ่งที่จะปลูกฝังให้เกิดขึ้นในผู้เรียน เพราะบุคคลที่มีวินัยในตนเองจะช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ นักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล จำเป็นต้องศึกษาด้วยตนเอง วางแผนการเรียนด้วยตนเอง การที่ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ได้นั้น ผู้เรียนจึงต้องมีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิวัฒน์ อัสวานิชย์ (2533) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์กว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และงานวิจัยของ กัทธา นิคมานนท์ (2517) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อสีก้า ความรู้สึกผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาครูประกาศนียบัตรวิชาการชั้นปีที่ 1 และ 2 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกผิดชอบ ความมีวินัยในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2538) ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า การมีวินัยตนเองมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ พบว่า ได้มีการศึกษาตัวแปรต่างๆที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทางไกล ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การวางแผนการเรียน การสอน ลักษณะวิธีการอ่าน การจดบันทึก การเตรียมตัวและการสอบ ความมีวินัยในตนเอง ซึ่งมีการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมนัส อารีรอบ (2533) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 58 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตวิชาเอกศิลปศึกษา มีวินัยในตนเองทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง วินัยในตนเองด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ และมีความอดทน ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองด้านมีความตั้งใจจริง ใจคอมั่นคงของนิสิตชายกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.4312$) สำหรับเพศชายและเพศหญิงมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 โดยนิตินัยจะมีวินัยมากกว่านิตินัยชาย นอกจากนี้ โรจนา ศุขะพันธ์ (2529) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากับนักศึกษาปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 4 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จำนวน 735 คน ผลการวิจัยพบว่า วินัยในตนเองทั้งนักศึกษาชายและหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และวินัยในตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ความสำคัญของความมีวินัยในตนเอง

นักวิชาการหลายท่านได้กว้างถึงความสำคัญของวินัยในตนเองไว้ดังนี้ เอกวิทย์ ฌ กลาง (2541 อ้างใน จิตตานันต์ ตีกุล, 2545) กล่าวว่า การสร้างวินัยนั้น การมีวินัยเป็นสิ่งประเสริฐสุด เมื่อบุคคลนั้นสามารถควบคุมความประพฤติ ความคิด กาย วาจา ใจ ของตัวเองได้ดีแล้ว จะถือว่าเป็นบุคคลที่มีวินัยในตนเอง ซึ่งวินัยในตนเองนี้สามารถจะสร้างให้บุคคลมีวินัยระดับชาติได้ นอกจากนี้รายงานการประชุมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรในอนาคต จำนวน 44 เรื่อง พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก เยาวชน และประชาชนในอนาคต จำแนกตามสมรรถภาพทางด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจนั้น ความมีวินัยในตนเอง เป็นองค์ประกอบหนึ่งของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก เยาวชน และประชาชนในอนาคต (กรมวิชาการ, 2540) นอกจากนี้ Brotherton (2002 อ้างใน จิตตานันต์ ตีกุล, 2545) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเองเป็นกุญแจแห่งความสำเร็จทั้งปวง ไม่มีความสำเร็จใดที่ปราศจากความมีวินัยในตนเอง Vore (2002 อ้างใน จิตตานันต์ ตีกุล, 2545) อ้างคำกล่าวของ Roosevelt ว่า ความมีคุณภาพของบุคคลที่ทำให้แตกต่างจากบุคคลอื่น คือ ความปรารถนาที่มีมากกว่าบุคคลอื่น ไม่ใช่พระสวรรค์ การศึกษาอย่างเป็นทางการหรือการมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด แต่เป็นความมีวินัยในตนเอง ซึ่งความมีวินัยในตนเองทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปได้ ถ้าปราศจากความมีวินัยในตนเอง เป้าหมายที่ง่ายที่สุดก็ดูเหมือนจะเป็นความฝันที่เป็นไปไม่ได้

จะเห็นได้ว่าความสำคัญของความมีวินัยในตนเอง เป็นสิ่งที่ควรจะมีในตนเอง มีการพัฒนา และคงอยู่ติดตัวไปตลอดชีวิต เพราะวินัยในตนเองเป็นเครื่องกำหนดทิศทางให้กับสมาชิกในสังคมให้ยึดถือ และประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน เพื่อความสงบเรียบร้อย ของส่วนรวม หากปราศจากวินัยแล้ว การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็จะวุ่นวายสับสน เนื่องจากแต่ละคนมีความแตกต่างกันในทุกด้าน แต่หากทุกคนในสังคมมีวินัยที่เกิดขึ้นจากจิตใจของตนเอง คือ วินัยในตนเอง ก็จะทำให้บุคคลนั้นทำทุกอย่างอย่างมีเหตุผล มีความอดทน สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ มีความเชื่อมั่นในการทำความดี ปฏิบัติตามกฎหมาย

ของสังคมและหมู่คณะ และเป็นผู้ที่สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งนอกจากจะทำให้ตนเองสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขแล้ว ยังเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

2.3 คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง

ผู้มีวินัยในตนเอง มีคุณลักษณะเด่นหลายประการ ดังสรุปไว้ดังนี้ (Bandura , 1986)

1. มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์
2. มีความสามารถในการต้านทานสิ่งชั่วร้าย
3. มีความคาดหวังความสามารถของตน
4. มีการตั้งเป้าหมาย
5. ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม
6. สามารถชะลอการได้รับความพึงพอใจ
7. สามารถคาดหวังผลกรรมที่เกิดขึ้นในอนาคต

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการกล่าวถึงลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง ไว้ดังนี้ Ausubel (1986 : 459-460) เสนอว่า ผู้มีวินัยในตนเองต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ เชื่อถือได้ เชื่อมั่นในตัวเอง ควบคุมตนเองได้ มีความพากเพียร อุตสาหะ และอดทน Brotherton (2002 อ้างใน จิตदानันต์ ติกุล, 2545) กล่าวถึงคุณลักษณะเด่นของผู้มีวินัยในตนเองว่า ต้องเป็นบุคคลที่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีบุคคลที่จะแข่งขันหรือเลียนแบบ มีวิสัยทัศน์ที่จะไปถึงจุดมุ่งหมาย มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความอดทน มีความพากเพียรพยายาม มีการวางแผน เรียนรู้อยู่เสมอ และรักในสิ่งที่ตนเองกระทำ Peck (1978) กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นพื้นฐานของเครื่องมือในการแก้ปัญหาชีวิต ถ้าปราศจากความมีวินัยในตนเองจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาใดๆ ได้เลย นอกจากนี้ ช. ชนบท (2533) กล่าวว่า จริยธรรมที่จะช่วยส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง ได้แก่ ความละเอียดรอบคอบ ความเกรงกลัวต่อบาป ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อเวลา ความอดทน อดกลั้น ความเสียสละเพื่อส่วนรวมและความรับผิดชอบ

และจากการศึกษางานวิจัยของ จิตदानันต์ ติกุล (2545) พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเอง ที่ระบุคุณลักษณะที่ศึกษาอย่างชัดเจน จำนวน 51 เรื่อง ที่กล่าวถึงข้างต้น พบว่า จำนวนคุณลักษณะที่ศึกษามีความแตกต่างกันรวม 26 คุณลักษณะ ดังนี้ (1) การปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคม (2) การยอมรับการกระทำของตน (3) ควบคุมอารมณ์ได้ (4) ตรงต่อเวลา (5) พึ่งตนเองได้ (6) มีความเชื่อมั่นในตนเอง (7) มีความเชื่ออำนาจภายในตน (8) มีความซื่อสัตย์ (9) มีความตั้งใจ (10) มีความรับผิดชอบ (11) มีความรู้สึกผิดชอบ (12) มีความสามารถในการควบคุมตนเอง (13) มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (14) มีความอดทน (15) มีลักษณะความเป็นผู้นำ (16) มีลักษณะมุ่งอนาคต (17) มีเหตุผล (18) ไม่กังวลใจ (19) สามารถคาดหวังผลจากการ

กระทำที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (20) กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ (21) มีการตั้งเป้าหมาย (22) วางตัวเหมาะสมตามวาระและโอกาส (23) รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (24) เคารพในสิทธิของผู้อื่น (25) รู้จักหน้าที่และกระทำหน้าที่เป็นอย่างดี และ (26) มีความเสียสละ ซึ่ง คุณลักษณะที่มีผู้ศึกษามากที่สุด 7 อันดับแรก คือ มีความรับผิดชอบ มีความอดทน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีลักษณะความเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์ มีความตั้งใจจริง และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

2.4 ทฤษฎีเบื้องต้นเกี่ยวกับพัฒนาการวินัยในตนเอง

ลักษณะ “วินัยในตนเอง” มีความสำคัญต่อการแสดงออกทางจริยธรรมและคุณธรรมของบุคคลมาก และอาจจะสำคัญมากกว่าลักษณะทางความรู้ดีชั่ว และความสามารถกระทำดีกระทำชั่วด้วย ดังนั้น การให้ความสนใจเกี่ยวกับกำเนิดและการเจริญเติบโตของจิตลักษณะการมีวินัยในตนเอง จึงเป็นสิ่งจำเป็นในเรื่องนี้ นักจิตวิทยาพัฒนาการได้ให้ความสนใจมานานแล้ว และมีความเห็นว่า ความมีวินัยในตนเอง หรือความสามารถควบคุมตนเองอย่างถูกต้อง เป็นหลักชัยของการพัฒนาการทางจิตของบุคคลนั้นก็คือ ความมีวินัยในตนเอง เป็นลักษณะของผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิต ดังนั้นการมีวินัยแห่งตน จึงสามารถจะใช้เป็นเครื่องมือวัดระดับพัฒนาการทางจิตของบุคคลได้ด้วย (โสภภาพร แก่นเพชร, 2530; ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2523)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) ได้ให้ความเห็นว่า ทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของวินัยในตนเอง มี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของ Mowrer ว่าด้วยจุดกำเนิดของการควบคุมและทฤษฎีของ Peck และ Havighurst ว่าด้วยพัฒนาการของแรงจูงใจทางจริยธรรม ซึ่งยึดการควบคุมของ ego และ superego เป็นหลัก

2.4.1 ทฤษฎีการเกิดวินัยแห่งตนของ Mowrer

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2533) ได้สรุปทฤษฎีการเกิดวินัยแห่งตนของ Mowrer ไว้ว่า การเกิดวินัยแห่งตนแต่ละคนนั้น นักทฤษฎีจิตวิทยาเชื่อว่า จะต้อง มีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา จุดเริ่มต้นคือ ความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับมารดา หรือผู้เลี้ยงดู อันจะเป็นการนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลแก่ตนเอง (การให้แรงเสริมตน) หรือความสามารถในการควบคุมตนเองเมื่อเติบโตขึ้น Mowrer ได้อธิบายว่า ทารกและเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้เลี้ยงดูตน โดยที่การเรียนรู้ที่จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น การเรียนรู้ของทารกและเด็กที่จะเกิดในหลายระดับ และขั้นตอนดังต่อไปนี้ จุดเริ่มต้นอยู่ที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการ เช่น หิวก็ได้ดื่มนม ร้อนก็ได้อาบน้ำ ยุบก็ค่อมมีผู้มาปดให้ เมื่อทารกได้รับการบำบัดความต้องการก็จะรู้สึกสบายใจพอใจและมีความสุข ความรู้สึกนี้ของทารกจะรุนแรงมากและตรึงอยู่ในสำนึกของทารกไปจนเติบโตขึ้น ขั้นต่อมา คือ ในขณะที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการจนรู้สึกสบายใจและมีความสุขนั้น สิ่งที่เกิดควบคู่กับเหตุการณ์นี้อยู่เสมอทุก

ครั้ง คือ การปรากฏตัวของมารดาหรือผู้เลี้ยงดูในขณะที่มาปรนนิบัติ เด็กเมื่อการบำบัดความต้องการกับมารดาควบคู่กันเสมอในการรับรู้ของเด็ก ขั้นต่อมาคือ ความสุข ความพอใจของเด็กที่เกิดจากการได้รับการบำบัดความต้องการต่างๆ จะถ่ายทอดมายังมารดา ทำให้การปรากฏตัวของมารดาก่อให้เกิดความสุขความพอใจแก่เด็กได้

Mowrer เชื่อว่า การให้ความรักและพอใจมารดานั้น จะต้องเกิดด้วยการเรียนรู้ เช่นนี้ โดยที่ความสุขความพอใจที่ได้รับการบำบัดต้องมาก่อน ถ้าไม่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ในเด็ก เช่น เมื่อหิวไม่ได้กิน หรือเมื่อกินไม่หิว เด็กจะไม่เกิดความสุข เด็กก็จะไม่มีรากฐานในการที่จะเรียนรู้ที่จะรักและพอใจมารดาของตน เมื่อการเรียนรู้ขั้นแรก เกิดขึ้นแล้วก็จะเป็นรากฐานของการเรียนขั้นที่ 2 ต่อไป กล่าวคือ มารดาขอมมาควบคู่กับคำอบรมสั่งสอนเด็ก หรือมารดาพูดหรือกระทำต่างๆ เสมอ ในภายหลัง การเลียนแบบมารดาทางคำพูด การกระทำหรือการทำตามมารดาสั่งสอนจะทำให้เด็กเกิดความสุขความพอใจได้เอง ความสุขความพอใจที่เกิดขึ้นนี้มีลักษณะเป็นการให้รางวัลและชมเชยตนเอง โดยบุคคลไม่ต้องหวังผลจากภายนอก แต่อาจสังเกตได้ว่า เด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูตนเองทางที่ดีและไม่ดีได้เท่าๆ กัน ตราบเท่าที่ลักษณะของผู้ที่ตนรักตนพอใจ ตัวอย่างในทางที่ไม่ดี เช่น ถ้าเด็กเห็นมารดาสูบบุหรี่เสมอ เมื่อเด็กสูบบุหรี่บ้างก็จะรู้สึกมีความสุขความพอใจ เพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักตนพอใจมาก่อน

ความสามารถในการให้รางวัลตนเองนี้ Mowrer เชื่อว่า เป็นลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุพัฒนาทางจิตของบุคคลนั้น โดยจะปรากฏขึ้นในเด็กปกติที่อายุประมาณ 8-10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไป จนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นผู้ที่บรรลุพัฒนาทางจิตอย่างสมบูรณ์จึงเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะควบคุมตนให้ปฏิบัติ อย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่างๆ เช่น ในการตอบโต้เมื่อเกิดความข้องคับใจ เมื่อเกิดความกลัว ในการมีความรักและการมีอารมณ์ขัน ผู้ที่ขาดวินัยแห่งตน เพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตามที่กล่าวมาแล้ว จะกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำ และอาจกลายเป็นผู้ทำผิดกฎเกณฑ์และกฎหมายของบ้านเมืองอยู่เสมอ ในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากร เรือรัง หมด โอกาสที่จะแก้ไข

การเกิดวินัยแห่งตนนี้ เป็นเพียงจุดเริ่มต้นในบุคคล ซึ่งจะต้องอาศัยการฝึกอบรมเพิ่มเติมอีกมาก ลักษณะวินัยแห่งตนจึงจะพัฒนามาเป็นลักษณะที่เด่นชัดและรุนแรงจนกลายเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างสม่ำเสมอ

2.4.2 ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2533) ได้สรุปทฤษฎีและแรงจูงใจทางจริยธรรมของ Peck และ Havighurst ไว้ว่า ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่จะแสดงว่ามนุษย์เรา อาจพัฒนาไปจนมีลักษณะทางจิตที่แตกต่างกัน เป็นหลายประเภท และในบางประเภทเท่านั้นที่มีลักษณะวินัยแห่งตนหรือการควบคุมโดย ego จะเด่นชัดในบุคคลกรณีที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมทางจริยธรรมต่างๆ นั้น Peck และ Havighurst เชื่อว่า การควบคุมของ ego และการควบคุมของ

superego ร่วมกัน ช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผล นักทฤษฎี ทั้ง 2 เหนี่ยวพลังควบคุมของ ego และ superego ในบุคคลจะมีมากหรือน้อยก็ได้ และบุคคลแต่ละคนจะมีพลังควบคุมของ ego และ superego ในส่วนผสมที่ไม่เท่ากันและอาจแบ่งบุคคลตาม ลักษณะทั้ง 2 นี้ ร่วมกันออกเป็น 5 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) หมายถึง บุคคล ที่มีพลังควบคุมของ ego และ superego ที่น้อยมาก โดยบุคคลจะเป็นผู้ที่ยึดตนเอง เป็นศูนย์กลาง และเห็นแก่ตัวฝ่ายเดียว โดยไม่เรียนรู้ที่จะให้แกบุคคลอื่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถจะควบคุมตนเองได้ และจะกระทำต่างๆ อย่างไม่ไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของตนเอง

ประเภทที่ 2 พวกเอาแต่ใจ (Expedient Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลัง ควบคุมของ ego น้อย แต่พลังควบคุมของ superego มีมากขึ้นแต่ก็ยังจัดอยู่ในประเภทปานกลาง ก่อนข้างน้อย บุคคลประเภทนี้ยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพอใจและ ผลได้ของตนเองเป็นคนที่ไม่จริงจัง จะยอมอยู่ใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจถ้าจะทำให้เขาได้รับ ผลที่ต้องการได้

ประเภทที่ 3 พวกชอบคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึง บุคคล ที่มีพลังควบคุมของ ego น้อยเหมือน 2 ประเภทแรก แต่มีพลังควบคุมของ superego มากกว่า คือ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก คนพวกนี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลักและคล้อยตามผู้อื่น โดยไม่ ต้องไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม

ประเภทที่ 4 พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational-Conscientious Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของ ego ในระดับปานกลาง แต่มีพลังควบคุมของ superego มาก จะเป็นผู้ที่ยอมรับกฎเกณฑ์และค่านิยมของสังคมเข้าไป เป็นลักษณะของตนเอง จะเป็นผู้ที่จะ ทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นและมีศรัทธา และถูกควบคุมโดยค่านิยมและรหัสฐาน ของสังคม แต่บุคคลประเภทนี้ก็ยังเป็นผู้มีการทำตามกฎอย่างเคร่งครัด โดยเห็นว่ากฎ เกณฑ์ เป็น ของศักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่นก็ไม่สนใจ เอาใจใส่บุคคลประเภทนี้จะเป็นผู้ ที่ เป็นหลักของชุมชน เพราะมีความมั่นคงในความเชื่อและการกระทำ คนอื่นเห็น ได้ง่ายแต่ขาด ความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุผลของคนประเภทนี้จึงยังเป็นคนประเภทที่ไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

ประเภทที่ 5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational-Altruistic Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของ ego มากและในขณะที่เดียวกันก็มีพลังควบคุมของ superego มากด้วย ซึ่งทำให้เกิดความสมดุลระหว่างการทำตามกฎเกณฑ์ของสังคมและความ สมเหตุสมผลโดยยึดการให้แกผู้อื่นทั่วไปเป็นหลัก บุคคลประเภทนี้จะมีความสามารถควบคุมตน อย่างมีเหตุผลมิได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มในสังคม หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของกฎเกณฑ์ อย่างปราศจากเหตุผล แต่เป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลของการกระทำของตนเองที่มีต่อผู้อื่นก่อนจะทำ อะไรต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลเพื่อผู้อื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือกับสังคม มีความรับผิดชอบและให้

ความเคารพเพื่อนมนุษย์โดยทั่วไป มีความต้องการที่จะเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนักในแต่ละสังคม แต่นักทฤษฎีทั้ง 2 เชื่อว่าเป็นบุคลิกภาพที่พัฒนาถึงขีด สูงสุดของมนุษย์

ตารางที่ 2.2 ความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพของบุคคล 5 ประเภท ตามทฤษฎีของ Peck and Havighurst

บุคลิกภาพของบุคคล	การควบคุมอีโก้	การควบคุมซูเปอร์อีโก้
พวกปราศจากจริยธรรม (amoral person)	น้อยมาก	น้อยมาก
พวกเอาแต่ได้ (expedient person)	น้อย	ปานกลางค่อนข้างน้อย
พวกคล้อยตาม (conforming person)	น้อย	ปานกลางค่อนข้างมาก
พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (irrational-conscientious person)	ปานกลาง	มาก
พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (rational person)	มาก	มาก

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2529) ได้กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจของ Peck และ Havighurst ว่าเป็นทฤษฎีที่สานต่อจากทฤษฎีการมีวินัยของตนเองของ Morwer และสอดคล้องกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเกี่ยวกับพัฒนาการของวินัยในตนเอง

จากการศึกษางานวิจัย รวมทั้งตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัย จึงอาจสรุปได้ว่า ความมีวินัย หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคล มีการบังคับ ควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งอำนาจในการควบคุมเกิดจากการเรียนรู้ หรือยอมรับคุณค่าอันใดอันหนึ่ง ซึ่งอำนาจนี้เป็นอำนาจที่มาจากภายในตัวบุคคลเอง นอกจากนี้ ความมีวินัย ยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จ เป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของผู้มีภาวะทางจิต ทั้งยังเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของคนได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

3. การจัดการเรียนการสอนในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ในปัจจุบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งรวมเรียกว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้รับการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสาร สามารถสื่อสารไปยังสถานที่ใดก็ได้เกือบทุกแห่ง ระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้เชื่อมโยงการติดต่อทั่วโลกเข้าไว้ด้วยกัน การติดต่อสื่อสารระหว่างกันเกิดขึ้นได้ง่ายมาก โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารข้อมูลได้ผสมผสานกับชีวิตประจำวันของนักศึกษา คณาจารย์ นักวิจัย จนแยกไม่ออก (จิระพรรณ คณาสวัสดิ์, 2546)

การบริการบนอินเทอร์เน็ตที่ได้รับความนิยมและเป็นที่สนใจมากตัวหนึ่ง คือ เว็บ หรือ เวิลด์ ไวด์ เว็บ (WWW) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการทำให้การศึกษาและการเรียนรู้เป็นระบบเปิด และกระจายจากศูนย์กลาง สร้างมิตการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเวลา สถานที่ มีการเรียนรู้ที่เชื่อมองค์การ

เรียนในห้องเรียนกับโลกภายนอก ผู้เรียนเปลี่ยนบทบาทจากผู้คอยรับความรู้จากครู มาเป็นผู้แสวงหาความรู้โดยแลกเปลี่ยนความรู้และติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็ว และเข้าถึงข้อมูลความรู้ได้ทั่วโลก สังคมยุคสารสนเทศจึงเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (บุปชาติ ทัพทิกธน์, 2544) จากบทบาทของอินเทอร์เน็ตที่มีต่อการศึกษาทำให้เกิดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ที่เรียกว่า การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-learning

3.1 ความหมายของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

นักวิชาการหลายท่านได้บัญญัติศัพท์ หรือให้ความหมายของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์พอสรุปได้ดังนี้

การเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการผสมผสานกันระหว่างการเรียนรู้กับอินเทอร์เน็ต โดยมีการใช้เทคโนโลยีเครือข่ายเพื่อการออกแบบ (บทเรียน รูปแบบการเรียน และอื่นๆ) สร้างสื่อ เลือกใช้ จัดการ และขยายขีดความสามารถในการเรียนรู้ (Elliott Masie อ้างใน โปรดปราน พิตรสาธร, 2545)

Clark (1996 อ้างถึงใน ปวีณา แซ่มซ้อย, 2544) ได้ให้ความหมายของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ว่า เป็นกระบวนการเรียนการสอนรายบุคคลที่อาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทั้งส่วนบุคคลหรือสาธารณะผ่านทางโปรแกรมค้นหาข้อมูล (Web Browser) โดยลักษณะการเรียนการสอนไม่ได้เป็นการดาวน์โหลดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนลงมาที่เครื่องของตนเอง แต่เป็นการเข้าไปในเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาเนื้อหาความรู้ที่ผู้จัดได้บรรจุไว้ในเซิร์ฟเวอร์โดยที่ผู้จัดสามารถปรับปรุง พัฒนาเนื้อหาให้ทันสมัยได้อย่างรวดเร็วและตลอดเวลา

Khan (1997) ได้ให้คำจำกัดความของการเรียนการสอนบนเว็บ (Web-Based Instruction) ไว้ว่า เป็นการเรียนการสอนที่อาศัยโปรแกรมไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) ที่ช่วยในการสอน โดยการใช้ประโยชน์จากคุณลักษณะและทรัพยากรของอินเทอร์เน็ต มาสร้างให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายโดยส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้อย่างมากมายและสนับสนุนการเรียนรู้ในทุกทาง

Lanpere (1997 อ้างถึงใน ฉัฐกร สงคราม, 2543) ได้ให้นิยามของการเรียนการสอนบนเว็บว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านสภาพแวดล้อมของเว็ลด์ไวด์เว็บ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในหลักสูตรมหาวิทยาลัย ส่วนประกอบบรรยายในชั้นเรียน การสัมมนาโครงการกลุ่มหรือการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนหรืออาจเป็นลักษณะของหลักสูตรที่เรียนผ่านเว็ลด์ไวด์เว็บ โดยตรงทั้งกระบวนการเลยก็ได้ การเรียนการสอนบนเว็บนี้เป็นการรวมกันระหว่างการศึกษาและการฝึกอบรมเข้าไว้ด้วยกันโดยให้ความสนใจต่อการใช้ในระดับ การเรียนที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา

Parson (1997 อ้างถึงใน ปวีณา แซ่มซ้อย, 2544) ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนบนเว็บว่า เป็นการจัดสภาพการเรียนการสอนในบางส่วน หรือทั้งหมดของกระบวนการในการส่งความรู้ไปสู่ผู้เรียน โดยผ่านเว็ลด์ไวด์เว็บเป็นสื่อกลาง

Camplese and Camplese (1998 อ้างถึงใน ฉัฐกร สงคราม, 2543) ให้ความหมายของการเรียนการสอนบนเว็บว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนทั้งกระบวนการหรือบางส่วน โดยใช้เว็ลด์ไวด์เว็บ เป็น สื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน เนื่องจากเว็ลด์ไวด์เว็บมีความ สามารถในการถ่ายทอดข้อมูลได้หลายประเภทไม่ว่าจะเป็น ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง จึงเหมาะแก่การเป็นสื่อกลาง ในการถ่ายทอดเนื้อหาการเรียนการสอน

Carlson, et al (1998 อ้างถึงใน ฉัฐกร สงคราม, 2543) กล่าวว่า การเรียนการสอนบนเว็บเป็นภาพที่ชัดเจนของการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันกับกระบวนการออกแบบการเรียนการสอน (Instructional Design) ซึ่งก่อให้เกิด โอกาสที่ชัดเจนในการนำ การศึกษาไปสู่ที่ด้อยโอกาส เป็นการจัดหาเครื่องมือใหม่ๆสำหรับส่งเสริมการเรียนรู้และเพิ่ม เครื่องมืออำนวยความสะดวกที่ช่วยขจัดปัญหา เรื่องสถานที่และเวลา

Hannum (1998 อ้างถึงใน วิชชุดา รัตนเพียร, 2545) กล่าวถึงการเรียนการสอนบนเว็บว่า เป็นการจัดสภาพการเรียน การสอนผ่านระบบอินเทอร์เน็ตหรืออินทราเน็ต บนพื้นฐานของหลักและวิธีการออกแบบการเรียนการสอนอย่างมีระบบ

Cisco Systems ได้กล่าวว่า การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ คือ การเรียนรู้โดยอาศัย อินเทอร์เน็ต ซึ่งประกอบด้วยการจัดการทำสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ การบริหาร ประสิทธิภาพการเรียนรู้ กลุ่มผู้เรียน ผู้สร้างบทเรียน ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญทั้งหลาย การเรียน อิเล็กทรอนิกส์ยังสามารถทำให้การเรียนรู้เป็นไปได้เร็วขึ้น ในขณะที่ค่าใช้จ่ายถูกลง รวมทั้งเปิด โอกาสให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้สามารถเลือกเรียนได้มากขึ้น (โปรดปราน พิตรสาธ, 2545)

กิดานันท์ มลิทอง (2543) ให้ความหมายว่า การสอนบนเว็บเป็นการใช้เว็บในการเรียนการสอน โดยอาจใช้เว็บเพื่อนำเสนอบทเรียนในลักษณะสื่อหลายมิติของวิชาทั้งหมด ตามหลักสูตร หรือใช้เพียงการเสนอข้อมูลบางอย่างเพื่อประกอบการสอนก็ได้ รวมทั้งใช้ ประโยชน์จากคุณลักษณะต่างๆของการสื่อสารที่มีอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต เช่น การเขียนโต้ตอบกันทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์และการพูดคุยสดด้วยข้อความและเสียงมาใช้ประกอบการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2542) ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนบนเว็บว่า หมายถึง การผนวก คุณสมบัติไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) เข้ากับคุณสมบัติของเครือข่ายเว็ลด์ไวด์เว็บ เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในมิติที่ไม่มีขอบเขตจำกัดด้วยระยะทางและเวลาที่แตกต่างกันของผู้เรียน (Learning without Boundary)

บุษชาติ ทัพพิกรณ์ (2544) ให้ความหมายของ การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ว่า เป็น การเรียนยุคสมัยที่เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารมีบทบาทในการศึกษา โดยมี พัฒนาการไปตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดังกล่าวที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ตครอบคลุมการเรียน ในหลายรูปแบบ ทั้งการเรียนทางไกล และการเรียนบทเครือข่าย

ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2545) แบ่งความหมายของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ความหมายโดยทั่วไป การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การเรียนในลักษณะ ใดก็ได้ ซึ่งการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ เครือข่าย อินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กชทราเน็ต หรือทางสัญญาณ โทรทัศน์ หรือสัญญาณดาวเทียมก็ได้

2. ความหมายเฉพาะเจาะจง การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การเรียนเนื้อหา หรือสารสนเทศสำหรับการสอนหรือการอบรม ซึ่งใช้การนำเสนอด้วยตัวอักษร ภาพนิ่ง ผสมผสานกับการใช้ภาพเคลื่อนไหว วิดิทัศน์ และเสียง โดยอาศัยเทคโนโลยีของเว็บ (Web Technology) ในการถ่ายทอดเนื้อหา รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีระบบการจัดการคอร์ส (Course Management System) ในการบริหารจัดการงานสอนด้านต่างๆ โดยส่วนใหญ่แล้วผู้เรียนจะศึกษา เนื้อหาในลักษณะออนไลน์ ซึ่งหมายถึงจากเครื่องที่มีการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) กล่าวว่า การเรียนการสอนออนไลน์ ถือเป็นรูปแบบการเรียน โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบเชื่อมต่อตรง ที่สามารถจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในวงที่กว้างขึ้น เพราะผู้เรียนจะไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลาและการเดินทางมา ศึกษาใน ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง

จากการศึกษาแนวคิดและการให้ความหมายของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ อาจสรุป ได้ว่า การเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการเรียนที่อยู่ในลักษณะของการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทาง ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็น การใช้ภาพเคลื่อนไหว เสียง สัญญาณโทรทัศน์ หรือ แม้กระทั่งระบบเครือข่ายอย่างอินเทอร์เน็ต ซึ่งนับว่าเป็นรูปแบบการเรียนที่มีความหมาย ครอบคลุมสำหรับการเรียนเกือบทั้งหมดที่มีการนำเทคโนโลยี หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เข้าไป เกี่ยวข้องด้วย สำหรับในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งไปที่การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของ การเรียนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3.2 ลักษณะสำคัญของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ดีควรจะต้องประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ (ถนอมพร เลาหจรัสแสง, 2545)

1. Anywhere, Anytime หมายถึง การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ควรต้องช่วยขยายโอกาสในการเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จริง ในที่นี้หมายความรวมถึงการที่ผู้เรียนสามารถเรียกดูเนื้อหาตามความสะดวกของผู้เรียน

2. Multimedia หมายถึง การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ควรต้องมีการนำเสนอเนื้อหาโดยใช้ประโยชน์จากสื่อประสมเพื่อช่วยในการประมวลผลสารสนเทศของผู้เรียนเพื่อทำให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

3. Non-Linear หมายถึง การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ควรต้องมีการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะที่ไม่เป็นเชิงเส้นตรง กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาตามความต้องการ โดยการเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะต้องมีการจัดการเชื่อมโยงที่ยืดหยุ่นแก่ผู้เรียน

4. Interaction หมายถึง การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ควรต้องมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนโต้ตอบ (มีปฏิสัมพันธ์) กับเนื้อหาหรือกับผู้อื่นได้ กล่าวคือ

4.1 ควรจะต้องมีการออกแบบกิจกรรมซึ่งผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับเนื้อหา รวมทั้งมีการจัดเตรียมแบบฝึกหัดและแบบทดสอบให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจด้วยตนเองได้

4.2 ควรจะต้องมีการจัดการหาเครื่องมือการให้ช่องทางแก่ผู้เรียนในการติดต่อสื่อสารเพื่อการปรึกษา อภิปราย ชักถาม แสดงความคิดเห็นกับผู้สอน วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ หรือเพื่อนๆ

5. Immediate Response หมายถึง การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ควรต้องมีการออกแบบให้มีการทดสอบ การวัดและการประเมินผล ซึ่งให้ผลป้อนกลับโดยทันทีแก่ผู้เรียนไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะของแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) หรือแบบทดสอบหลังเรียน (post-test) ก็ตาม

3.3 การเปรียบเทียบระหว่างการเรียนอิเล็กทรอนิกส์กับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม

Relan และ Gillani (1995 อ้างถึงใน วิชชุดา รัตนเพียร, 2545) ได้ทำการเปรียบเทียบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์กับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียนไว้ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียน การเรียนการสอนถูกจำกัดอยู่ในห้องเรียนซึ่งมีพื้นที่จำกัดตามสภาพแวดล้อม อาทิ ห้องเรียน อาคารเรียน และโรงเรียน ผู้เรียนต้องเดินทางเพื่อไปยังสถานศึกษาตามเวลาที่กำหนด ส่วนการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยลดข้อจำกัดดังกล่าวโดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ไว้ในเว็บเพจที่เดียวได้ แม้ว่าผู้เรียนจะอยู่ห่างไกลแค่ไหนก็สามารถเข้าสู่ระบบเครือข่ายเพื่อศึกษาได้

2. การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยส่งเสริมแนวทางและวิธีการของการสื่อสารในสังคมให้มีการศึกษาและค้นคว้าที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสาร เสาะ

แสวงหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ค้นหา ซึ่งในกรณีนี้อาจทำได้ค่อนข้างยากในการจัดการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียน

3. ผู้ที่เรียนผ่านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สามารถศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ใหญ่ที่สุดในโลกได้ด้วยความสะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้แล้วข้อมูลที่นำเสนอบนอินเทอร์เน็ตยังมีความทันสมัย เมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ที่นิยมใช้หนังสือหรือตำราเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับศึกษาค้นคว้า หนังสือหรือตำราเหล่านี้อาจไม่มีความทันสมัยและไม่หลากหลายเท่ากับข้อมูลที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ต

4. การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยส่งเสริมการศึกษาทางไกล ไร้ขอบเขต และลดค่าใช้จ่าย มีอิสระด้านเวลาและปริมาณของข้อมูล ทั้งยังสามารถสื่อสารระหว่างกันโดยอิสระ และมีความเป็นส่วนตัวได้อีกด้วย

5. การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยส่งเสริมความแตกต่างรายบุคคลของผู้เรียน ผู้เรียนมีอิสระที่จะเลือกเรียนด้วยตัวเอง โดยสามารถศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลกำหนดเวลาในการศึกษาเลือกที่จะติดต่อสื่อสารและหรือแสดงความคิดเห็นด้วยตัวเอง ซึ่งแตกต่างจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในชั้นเรียนซึ่งกระบวนการในการเรียนการสอนได้ถูกกำหนดขึ้นโดยผู้สอน จะเห็นได้ว่า การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นรูปแบบการศึกษาอีกทางเลือกหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันไม่ว่าผู้เรียนจะอยู่ที่ใดก็ตาม อีกทั้งยังสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนไปหาความรู้ได้มากยิ่งขึ้น รับรู้ได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้นแทนการจำกัดด้านเวลาและสถานที่เรียน การเรียนการสอนบนเว็บจะมีประสิทธิภาพมากน้อยแค่ไหนนั้นยังต้องขึ้นอยู่กับหลักการออกแบบและพัฒนาเว็บเพจเพื่อการเรียนการสอน ซึ่งเปรียบเทียบได้ว่าหัวใจสำคัญในการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ

ได้มีนักศึกษาหลายท่านได้เปรียบเทียบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์กับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมไว้ หลายท่าน ดังนี้

อักษรา แสงอร่าม (2543) ได้กล่าวถึง ข้อดีของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์เมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมไว้ว่า

1. มีความยืดหยุ่นสะดวกสบาย นักเรียนสามารถที่จะเข้าไปเรียนในหลักสูตรโดยไม่มีข้อจำกัดของเวลาและสถานที่ ต่างจากการเรียนแบบดั้งเดิมที่มักจะมีการกำหนดตารางเวลาที่ตายตัว นอกจากนั้นแล้วการเรียนการสอนบนเว็บยังจะช่วยลดค่าใช้จ่ายจากการเดินทางได้อีกด้วย

2. สนองต่อความต้องการที่จะเรียนรู้ของผู้เรียน การเรียนการสอนบนเว็บมีความสัมพันธ์กับความต้องการที่จะเรียนรู้และเวลา ผู้เรียนที่เข้ามาเรียนจะได้รับความรู้ที่มีความสำคัญและมีประโยชน์ หากผู้ออกแบบการเรียนการสอนได้เพิ่มแรงจูงใจและการระลึกถึง

ความรู้ได้ สิ่งนี้จะเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต หากพวกเขาต้องการที่จะเรียนรู้

3. ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเองได้ ในการเรียนการสอนบนเว็บ การเลือกเนื้อหาที่จะเรียน หรือการปรับเปลี่ยนเนื้อหานั้น ขึ้นอยู่กับผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่ผู้สอนเป็นผู้ควบคุมการเรียนการสอนทั้งหมด

4. ผู้เรียนสามารถเลือกช่องทางการรับรู้ได้หลากหลาย การเรียนการสอนบนเว็บจะมีการนำเสนอเนื้อหาของหลักสูตร โดยใช้สื่อมัลติมีเดียหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นข้อความ เสียง วิดีโอคลิป (Clip Video) หรือ บริการของเว็ลด์ไวด์เว็บ ที่ช่วยในการสื่อสาร ณ ช่วงเวลาเดียวกันหรือต่างเวลา แตกต่างจากการเรียนแบบดั้งเดิมที่ช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอนมีอยู่อย่างจำกัด

5. มีแหล่งทรัพยากรข้อมูลมากมายหลากหลายและทันสมัยจากทั่วทุกมุมโลก ที่สามารถค้นหาได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

6. มีเนื้อหาที่ทันสมัย เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนบนเว็บสามารถปรับปรุงเพิ่มเติมได้อย่างง่ายดาย และไม่สิ้นเปลืองงบประมาณมาก แตกต่างกับการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่เนื้อหาใช้ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนค่อนข้างนาน อีกทั้งยังใช้งบประมาณสูง

7. ความสามารถในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การเรียนการสอนบนเว็บให้ความสะดวกแก่ผู้สอนในการแจ้งข่าวสารหรือมอบหมายงานให้แก่ผู้เรียน ทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้แก่ผู้เรียนได้นำเสนองานของตนเองและมองเห็นผลงานของผู้อื่นด้วยอันจะเป็นการเพิ่มแรงจูงใจภายนอกในการทำงานให้แก่ผู้เรียนได้

8. เพิ่มทักษะด้านต่างด้วยเทคโนโลยีที่หลากหลาย ในการจัดการเรียนการสอนบนเว็บนั้น นอกจากผู้เรียนและผู้สอนจะได้รับความรู้และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตแล้ว ยังจะได้รับประสบการณ์ต่างๆและการฝึกฝนทักษะผ่านทางเทคโนโลยีหลากหลายรูปแบบอีกด้วย

Thomas M. Welsh (1997 อ้างถึงใน Khan,1997) ได้แสดงการเปรียบเทียบลักษณะการจัดการเรียนการสอน ระหว่างการสื่อสารแบบประสานเวลา (Full Synchronous) การสื่อสารแบบประสานเวลาแบบจำกัด (Limited Synchronous) การสื่อสารแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous) ของการเรียน การสอนในห้องเรียนทั่วไปกับการเรียนการสอนบนเว็บ ไว้ดังตารางนี้

ตารางที่ 2.3 เปรียบเทียบระหว่างการเรียนการสอนในห้องเรียนทั่วไปกับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

เหตุการณ์	การเรียนการสอนในห้องเรียน	การเรียนอิเล็กทรอนิกส์
การสื่อสารแบบ ประสานเวลา (Full Synchronous)	เป็นการเรียนการสอนแบบครู สอนกับผู้เรียน	การเข้าห้องเรียนในเว็บ ผู้เรียนจะ สามารถแสดงความคิดเห็นได้โดยการ ใช้ข้อความ เสียง หรือ video -based real time คุยโต้ตอบกันได้ในกลุ่มสนทนา (Chat Forum)
การสื่อสารแบบ ประสานเวลา แบบจำกัด (Limited Synchronous)	ผู้เรียนสามารถจัดกลุ่มคุยกันหรือ ปรึกษากันกันหลัง จากการสั่งการบ้านของครู ครูจะพบผู้เรียนเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มในช่วงเวลาทำงานของ ครู	มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้เรียน-ผู้เรียน หรือ ผู้เรียน-ผู้สอนในกลุ่มสนทนา (Chat Forum) เพื่อช่วยเหลือกัน หรือ ปรึกษากันในเรื่องงานที่ได้รับมอบหมาย ผู้สอนจะมีตารางเรียนในเว็บที่สามารถ คุยโต้ตอบกับผู้เรียนรายบุคคลหรือเป็น กลุ่มก็ได้ในในกลุ่มสนทนา (Chat Forum) มีการสอนในเว็บและสามารถ แสดงผลป้อนกลับได้
การสื่อสารแบบไม่ ประสานเวลา (asynchronous)	ผู้เรียนทำการบ้านในคาบต่อไป หลังจากครูสอนไปแล้ว	ผู้เรียนดาวน์โหลดการบ้านหรือข้อมูล จากเว็บ ผู้สอนจะได้รับงานส่งทาง ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
	ห้องสมุดใช้สำหรับค้นหาข้อมูล ต่างๆ	ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลทั่วโลกจาก คำแนะนำของผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้น

วิชา รัตนเพียร (2545) ได้กล่าวถึง ข้อแตกต่างระหว่างระบบของการเรียน
อิเล็กทรอนิกส์ หรือ การเรียนการสอนบนเว็บกับการเรียนการสอนแบบปกติหรือการเรียนการ
สอนแบบดั้งเดิม ที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ ในการเรียนแบบปกติผู้สอนมักจะเป็นฝ่ายพูดและแสดง
ความคิดเห็นเป็นส่วนใหญ่ ผู้เรียนไม่ค่อยมีโอกาสได้ซักถามมากนักเนื่องจากเวลาเรียนได้ถูก
จำกัดและจำนวนผู้เรียนมีมาก และในกรณีที่เนื้อหาบทเรียนมีความซับซ้อน ผู้สอนอาจไม่สามารถ
ถ่ายทอดเนื้อหาวิชาได้หมดภายในคาบเดียวด้วยเวลาที่จำกัดจึงอาจทำให้การเรียนการสอนขาด

ความต่อเนื่องกันได้ อีกทั้งการจัดวาง โตะเก้าอี้ในการเรียนการสอนแบบปกติ จะจัดวางให้ผู้เรียนหันหน้าไปมองเฉพาะผู้สอน โดยให้ความสนใจไปอยู่ที่ผู้สอน ดังนั้น การสร้างบรรยากาศการเรียนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือเกิดการเรียนแบบร่วมมือจึงค่อนข้างทำได้ยาก ซึ่งการเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการเปิดโอกาสสำหรับผู้เรียนในการเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบันจากในประเทศและต่างประเทศทั่วโลก โดยผู้เรียนสามารถติดต่อสอบถามปัญหาขอข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญจริงโดยตรงซึ่งไม่สามารถทำได้ในการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม นอกจากนี้ยังประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายเมื่อเปรียบเทียบกับการติดต่อสื่อสารในลักษณะเดิม

3.3 กลยุทธ์และหลักการของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ใช้เว็บเป็นพื้นฐานสำคัญทำให้เกิดรูปแบบการเรียนที่ใช้เว็บเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ และมีการเรียนแตกต่างกันไป เช่น การเรียนการสอนบนเว็บ (Web-Base Instruction) การเรียนอย่างมีปฏิสัมพันธ์ด้วยเว็บ (Web-Based Interactive Learning Environment) การศึกษาบนเว็บ (WWW-Based Education) การนำเสนอมัลติมีเดียบนเว็บ (Web-Based Multimedia Presentation) เป็นต้น

การศึกษาการใช้เว็บเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ เป็นการประยุกต์กลยุทธ์การเรียนการสอนแนวคิดของกลุ่ม Constructivist และใช้กลวิธีเรียนรู้ร่วมกัน (Lebow, 1993 ; Parkin, 1991 อ้างถึงใน นุปชชาติ ทัพพิกรณ์, 2544)

3.3.1 หลักการใช้เว็บเพื่อการเรียนการสอน มีหลักที่สำคัญ 4 ประการ (จิระพรธณ คณาสวัสดิ์, 2546) คือ

1. ผู้เรียนเข้าเว็บได้ทุกเวลา และมีผู้กำหนดรหัสการเข้าเว็บนั้นหรือตามลำดับที่ผู้ออกแบบได้ให้แนวทางไว้
2. การเรียนการสอนบนเว็บจะเป็นไปได้ดีถ้าเป็นไปตามสภาพแวดล้อมตามแนวคิดของนัก Constructivist กล่าวคือ มีการเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้ร่วมกัน
3. ผู้สอนเปลี่ยนแปลงตนเองจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้ช่วยเหลือผู้เรียนในการค้นหาการประเมิน และการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศที่ค้นหามาจากสื่อหลากหลาย
4. การเรียนรู้เกิดขึ้นในลักษณะที่เกี่ยวข้องกันหลายวิชา (Interdisciplinary) และไม่กำหนดว่าจะต้องบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ในเวลาที่กำหนด

3.4 รูปแบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

รูปแบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะมีความยืดหยุ่นในเรื่องของเวลาและสถานที่ ผู้เรียนจึงต้องมีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น มีความตั้งใจใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ โดยที่มีผู้สอนเป็นผู้แนะนำแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนให้ผู้เรียน ผู้เรียนสามารถทราบผลป้อนกลับ รู้ความก้าวหน้าในการเรียนได้โดยทาง E-Mail หรือ เว็บ (น้ามนต์ เรื่องฤทธิ์, 2543)

บุญเรือง เนียมหอม (2540) ได้ทำการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีทฤษฎีการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง คือ การเรียนรู้โดยการค้นพบของ Bruner (Bruner, 1996) เชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ประมวลผลข้อมูลข่าวสารจากการที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมการรับรู้ของมนุษย์เป็นสิ่งที่เลือกหรือสิ่งที่รับรู้ที่เกิดขึ้นกับความใส่ใจของผู้เรียนที่มีต่อสิ่งนั้นๆ การเรียนรู้จะเกิดจากการค้นพบเนื่องจากผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็น ยังเป็นแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมสำรวจสภาพสิ่งแวดล้อมและเกิดการเรียนรู้โดยการค้นพบ

ดังนั้น การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ถือว่ามีสถานะเป็นสื่อการเรียนรู้แบบหนึ่งโดยใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบการจัดการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการ เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงมากซึ่งครูผู้สอนควรจะได้นำมาใช้ และจะต้องใช้ให้เป็น โดยนำมาใช้ในรูปแบบต่างๆ ได้ดังนี้

1. สื่อการเรียนรู้ e-learning จำแนกตามระบบการเชื่อมโยงข้อมูล ได้ 2 ชนิด คือ

1.1 ชนิด Stand Alone หมายถึงสื่อ e-learning แบบปิด (Offline) ที่สามารถแสดงผลได้บนเครื่องคอมพิวเตอร์บุคคลเครื่องใด ๆ โดยที่ไม่ได้เชื่อมโยงกับเครื่องอื่นๆ และเครื่องอื่นๆ ไม่สามารถเรียกดูข้อมูลเนื้อหาได้

1.2 ชนิด Online หมายถึงสื่อ e-learning แบบเปิดที่สามารถแสดงผลได้โดยเครื่องคอมพิวเตอร์อื่น ๆ ที่มีระบบใกล้เคียงกันโดยมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายร่วมกัน ซึ่งอาจเป็นระบบเครือข่ายภายใน (LAN) หรือระบบอินเทอร์เน็ต ก็ได้

2. สื่อการเรียนรู้ e-learning จำแนกตามลักษณะวิธีการสื่อสาร ได้ 2 ชนิด คือ

2.1 ชนิดสื่อสารทางเดียว (One-way Communication) คือการสื่อสารในลักษณะที่ผู้ให้สาร ไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับการสื่อสารได้เป็นฝ่ายให้สารและไม่สนใจต่อปฏิกิริยาตอบกลับของอีกฝ่ายหนึ่ง สื่อชนิดนี้ได้แก่ สื่อชนิด e-Books ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ที่เน้นการให้ข้อมูล ถึงแม้จะให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างปฏิสัมพันธ์กับสื่อแต่ก็เป็นไปเพื่อการเลือกศึกษาเนื้อหาไม่ได้เป็นการโต้ตอบกลับ

2.2 ชนิดสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) คือ การสื่อสารที่มีทั้งให้และรับข่าวสารระหว่างกัน โดยที่แต่ละฝ่ายเป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร มีการโต้ตอบให้ข้อมูล

ย้อนกลับไปมา สื่อชนิดนี้ได้แก่บทเรียน CAI ชนิดที่มีปฏิสัมพันธ์ หรือระบบจัดการบทเรียน (LMS)

3. สื่อการเรียนรู้ e-learning จำแนกตามระดับการใช้งาน ได้ 3 ชนิด คือ

3.1 สื่อเสริม (Supplementary) เป็นสื่อที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอนปกติ ผู้เรียนเรียนแบบปกติ เป็นเพียงสื่อประกอบบทเรียนบ้างเพื่อให้ผู้เรียนศึกษาเพิ่มเติมที่ผู้เรียนอาจจะใช้หรือไม่ใช้ก็ได้ หรือเป็นการที่ครูคัดลอกเนื้อหาจากแบบเรียนไปบรรจุไว้ในอินเทอร์เน็ตแล้วแนะนำให้ผู้เรียนไปเปิดดู

3.2 สื่อเพิ่มเติม (Complementary) เป็นสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนปกติ ผู้เรียนเรียนแบบปกติ แต่มีการกำหนดเนื้อหาให้ศึกษา หรือสืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ Website เป็นบางเนื้อหาและมีการกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เข้าไปศึกษาเนื้อหา โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ที่จะต้องมีการวัดและประเมินการเรียนรู้ประกอบไปด้วย ปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของครูมักจะเป็นแบบนี้เพิ่มมากขึ้น

3.3 สื่อหลัก (Comprehensive Replacement) เป็นสื่อใช้ทดแทนการเรียนการสอน หรือการบรรยายในชั้นเรียน โดยที่เนื้อหาทั้งหมดมีความสมบูรณ์แบบในตัวเองครบกระบวนการเรียนรู้ หรือ เป็นเนื้อหา Online ที่มีการออกแบบให้ใกล้เคียงกับครูผู้สอนมากที่สุด เพื่อใช้ทดแทนการสอนของครูโดยตรง สื่อชนิดนี้ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป หรือ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีการออกแบบไว้อย่างเหมาะสม ครบวงจร หรือใช้ระบบจัดการบทเรียน (LMS)

3.5 ระดับการผสมผสานของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

บุปผชาติ ทัพทิกรณ์ (2548) ได้แบ่งระดับการผสมผสานของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์กับการเรียนการสอนแบบปกติ เป็น 4 ระดับ ไว้ดังนี้

1. ระดับ Informational คือ ใช้ชั้นเรียนมากกว่า โดยใช้เป็นการเรียนอิเล็กทรอนิกส์เพียง 5-10% ในส่วนของประมวลผลการสอน ตารางเวลา ประกาศข่าว
2. ระดับ Supplemental คือ ใช้การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในระดับ 20-30% ในส่วนเก็บสารสนเทศ เช่น เอกสารอ่านประกอบ เอกสารประกอบการสอน การเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ และการติดต่อทางอีเมล
3. ระดับ Blended คือ เป็นการเรียนในชั้นเรียน 50% และการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ประมาณ 50%- 60% แทนการเรียนในชั้นเรียน (บรรยาย/สัมมนา/ปฏิบัติ) และในส่วนสื่อออนไลน์แทนฟังบรรยาย อภิปราย ทำแบบทดสอบ แบบฝึกหัดออนไลน์
4. ระดับ Distance คือ มีการเรียนในชั้นเรียนน้อยมากหรือไม่มีเลย แต่ใช้การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ 90% -100% เป็นโปรแกรมการเรียนอิเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบ เช่น

มหาวิทยาลัยไซเบอร์ของไทย แต่การจัดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในระดับนี้ยังไม่แพร่หลายนักในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย

3.6 องค์ประกอบของระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ขนิษฐา รุจิโรจน์ (2546) การจัดการเรียนรู้ e-learning ต้องอาศัยการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เนื่องจากการดำเนินการต้องมีความเกี่ยวข้องกันหลายฝ่าย ในการจัดระบบ e-learning นั้น อย่างน้อยที่สุดควรประกอบไปด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ 7 ส่วน คือ

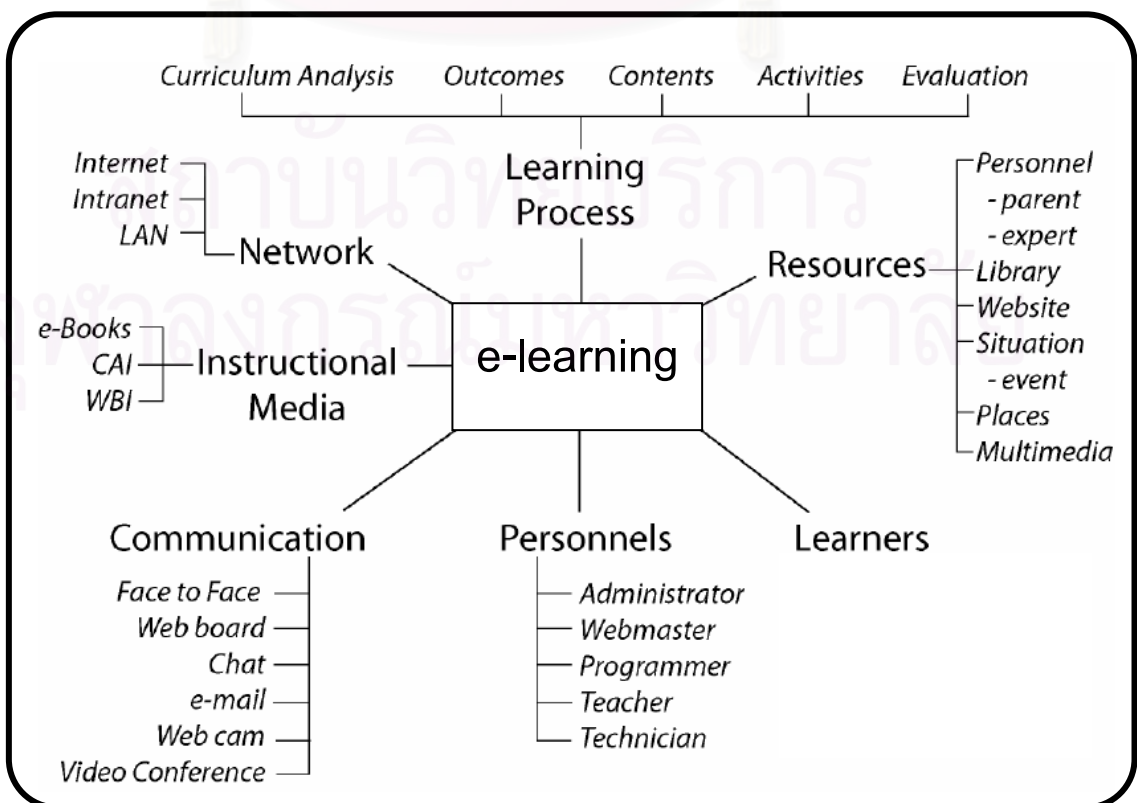
1. กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Learning Process) ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดเนื้อหา กำหนดกิจกรรม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งรวมแล้วอาจหมายถึงตัวหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของสถาน-ศึกษานั้นเอง ในส่วนนี้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของครูผู้สอนโดยตรง
2. ระบบเครือข่าย (Network) ประกอบด้วย การวางระบบเครือข่ายภายใน (Intranet) และระบบเครือข่ายภายนอก (Internet) ให้เชื่อมโยงทั่วถึงกัน การจัดการเกี่ยวกับระบบเครือข่ายของสถานศึกษาจะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ด้าน ICT ของประเทศด้วย โดยอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายคอมพิวเตอร์หรือผู้ดูแลระบบ
3. สื่อการสอน (Instructional Media) ประกอบด้วยสื่อที่ใช้การเรียนรู้ชนิดต่างๆ ซึ่งในที่นี้หมายถึง สื่อที่ใช้การถ่ายทอดเนื้อหาโดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ ที่สามารถนำเสนอผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ได้โดยสะดวก ซึ่งผลิตโดยครูผู้สอนและอาจมีฝ่ายอื่นๆ ร่วมด้วย
4. การติดต่อสื่อสาร (Communication) ประกอบด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารแบบต่าง ๆ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อให้การเรียนการสอนประสบผล การติดต่อสื่อสารมีทั้งระบบปิด เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ Web Cam หรือระบบเปิด เช่น กระดานข่าว กระดานสนทนา และการประชุมทางไกล เป็นต้น การเลือกวิธีสื่อสารที่เหมาะสมจะพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. บุคลากรที่เกี่ยวข้อง (Personnels) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ดูแลนโยบาย สนับสนุนและควบคุม ผู้ดูแลระบบเป็นผู้จัดการระบบ ผู้พัฒนาโปรแกรม ครูผู้สอน และช่างเทคนิคเป็นผู้ผลิต หรืออาจรวมถึงผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่น ๆ ร่วมด้วยเช่น นักวิเคราะห์และออกแบบระบบการสอน นักออกแบบสื่อการนำเสนอ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา เป็นต้น

6. ผู้เรียน (Learners) จะต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่าย โดยมีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานพอสมควร เกี่ยวกับการใช้อินเตอร์เน็ตในการสืบค้น การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำเนื้อหา ข้อมูล การนำเสนองาน และการติดต่อสื่อสาร

7. แหล่งเรียนรู้ (Resources) ซึ่งครูผู้สอนจะต้องศึกษา จัดหา เตรียม ไว้ในระบบ สำหรับผู้เรียนให้สามารถศึกษาและสืบค้นได้โดยสะดวก ในปัจจุบันแหล่งเรียนรู้มีอยู่กว้างขวางมากมาย และหลากหลายเพียงพอต่อการเรียนรู้โดยที่ผู้สอนไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ผลิตเนื้อหาต่างๆ ทั้งหมดเพียงแต่ครูผู้สอนควรไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ไว้ก่อนเพื่อที่จะแนะนำผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แบ่งได้ดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสถานที่ ได้แก่ สถานศึกษาเฉพาะทาง สถานประกอบการแหล่งผลิต แหล่งจำหน่าย พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วัด อุทยาน ประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดี ศูนย์อุตสาหกรรม สถาบันพัฒนาฝีมือและแรงงาน ฯลฯ
2. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นแหล่งศึกษาอ้างอิง ได้แก่ ห้องสมุด หอจดหมายเหตุ วัด หนังสือ ตำรา จดหมายเหตุ บันทึกเรื่องราว พงศาวดาร ตำนาน ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพพิมพ์ ข้อมูลที่ถูกบันทึกไว้โดยสื่อเทคโนโลยีต่างๆ และอินเทอร์เน็ต ฯลฯ
3. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล ได้แก่ ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ช่างฝีมือ ศิลปินพื้นบ้าน นักปกครอง คนในท้องถิ่น ฯลฯ
4. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสถานการณ์จริง ได้แก่ เหตุการณ์จริง ประเพณี พิธีกรรม ขบวนแห่ งานเทศกาลต่าง ๆ ฯลฯ

แผนภูมิที่ 2 องค์ประกอบในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์จากการสังเคราะห์งานของ ขนิษฐา รุจิโรจน์ (2546)



3.7 ประโยชน์ของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ประโยชน์ของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หรือการเรียนการสอนบนเว็บมีมากมายหลายประการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนบนเว็บ ไว้ดังนี้

ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2545) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อยู่หลายประการ ได้แก่

1. ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมาก มีงานวิจัยหลายชิ้นสนับสนุนว่า การเรียนซึ่งถูกถ่ายทอดผ่านทางมัลติมีเดียนั้นสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการเรียนจากสื่อข้อความแต่เพียงอย่างเดียว บทเรียนออนไลน์ที่ได้รับการออกแบบและผลิตมาอย่างมีระบบจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงของข้อมูลแบบไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของข้อความ ภาพนิ่ง เสียง กราฟิก วิดีโอ ภาพเคลื่อนไหว ที่เกี่ยวเนื่องกันเข้าไว้ด้วยกันในลักษณะ Non-linear เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้ การประยุกต์ใช้ไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) มีประโยชน์ คือ สามารถใช้เป็นวิธีการนำเสนอความรู้สำหรับสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้ เนื่องจากสามารถนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของกรอบความคิดแบบไฮแมงมุม (Web Framework) ได้ ซึ่งเป็นกรอบความคิดที่เชื่อว่าจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับวิธีที่มนุษย์จัดระบบความคิดภายในจิตใจ ดังนั้น ผู้เรียนที่เรียนออนไลน์จะสามารถควบคุมการเรียนของตนได้และย่อมจะได้รับความรู้และมีการจดจำได้ดีขึ้น
3. ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามจังหวะของตน (Self-paced Learning) ผู้เรียนสามารถที่จะควบคุมการเรียนของตนในด้านลำดับการเรียน (Sequence) ตามพื้นฐานความรู้ ความถนัด และความสนใจของตน ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนเฉพาะเนื้อหาส่วนที่ต้องการทบทวน โดยไม่ต้องเรียนในส่วนที่เข้าใจแล้ว ซึ่งในลักษณะนี้ถือเป็นการให้อิสระแก่ผู้เรียนในการควบคุมการเรียนของตน (Learner Control)
4. ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา ปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอนและกับเพื่อน บทเรียนที่ได้รับการออกแบบมาอย่างดีนั้น จะเอื้อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ออกาสผู้เรียนในการปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอนและ/หรือการได้รับผลป้อนกลับทั้งในลักษณะแบบประสานเวลา (Synchronous) เช่น โปรแกรมสนทนา (Chat) และในลักษณะแบบไม่ประสาน (Asynchronous) เช่น การทิ้งข้อความไว้บนกระดานสนทนา (Web board)
5. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ รวมทั้งเนื้อหาที่มีความทันสมัย และตอบสนองต่อเรื่องราวต่างๆ ในปัจจุบันได้อย่างทันท่วงที เพราะการที่เนื้อหาการเรียนอยู่ในรูปของข้อความอิเล็กทรอนิกส์ (e-text) ซึ่งได้แก่ข้อความซึ่งได้รับการจัดเก็บ ประมวลผล นำเสนอ

และเผยแพร่ทางคอมพิวเตอร์ จึงทำให้มีข้อได้เปรียบอื่น ๆ หลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ด้านของความสามารถในการปรับปรุงเนื้อหาสารสนเทศให้ทันสมัยได้ตลอดเวลา การเข้าถึง ข้อมูลที่ต้องการด้วยความสะดวกและรวดเร็ว และความคงทนของข้อมูล

6. การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นรูปแบบการเรียนที่สามารถจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในวงกว้างขึ้น เพราะผู้เรียนจะไม่มีข้อจำกัดในการที่จะต้องเดินทางมาศึกษาใน เวลาใดเวลาหนึ่ง และสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ดังนั้น การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ยังสามารถนำไปใช้ เพื่อสนับสนุนการเรียนในลักษณะตลอดชีวิต (Life Long Learning) ได้ด้วย และยิ่งไปกว่านั้น เรา สามารถนำไปใช้เพื่อเปิดโอกาสสำหรับผู้เรียนที่ขาดโอกาสในการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ เป็นอย่างดี ซึ่งจากงานวิจัยในประเทศไทยพบว่า ยังมีผู้เรียนที่ขาดโอกาสในการศึกษาชั้น อุดมศึกษาอันเนื่องมาจากข้อจำกัดของสถาบันการศึกษาที่จำกัดจำนวนในการรับผู้เรียนอยู่อีกเป็น จำนวนมาก และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในอีกทศวรรษข้างหน้า ซึ่งการจัดการเรียนการสอน สำหรับผู้เรียนจำนวนมากขึ้น โดยมีค่าใช้จ่ายเท่าเดิม ก็เท่ากับเป็นการลดต้นทุนในการจัด การศึกษานั้นๆ

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ก็ได้กล่าวถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากการ จัดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไว้ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน โดยใช้สื่ออุปกรณ์ และคลังความรู้ที่มี อยู่บนอินเทอร์เน็ต เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของครูและผู้เรียน
2. ทำให้เกิดเครือข่ายความรู้ที่สามารถแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรมซึ่งกัน และกันบนอินเทอร์เน็ต ข้อมูลจะมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ สะดวกและรวดเร็ว
3. เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถสืบค้นวิชา ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีการให้คำปรึกษาและชี้แนะโดยครู/อาจารย์ ตลอดช่วงระหว่าง การศึกษาในเมืองและชนบท สร้างความเท่าเทียมกันและกระจายโอกาสทางการศึกษาให้เด็ก ชนบทได้รู้เท่าทันเพื่อสนับสนุนนโยบายและการพัฒนาระบบเทคโนโลยีการศึกษาและเครือข่าย สารสนเทศ เพื่อความสอดคล้องและสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542

เช่นเดียวกับที่ Tim (1997 อ้างถึงใน อัญชนา จันทรสุข, 2545) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไว้ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนมากขึ้น เกิดความสนใจ และกระตือรือร้น
2. ผู้เรียนสามารถเลือกบทเรียนได้หลายแบบทำให้ไม่น่าเบื่อ
3. ผู้สอนสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบทเรียน ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน
4. ผู้เรียนมีอิสระในการที่จะเลือกเวลาเรียน สถานที่เรียนได้ด้วยตัวเอง

ถนอมพร เลหาจรัสแสง (2545) ได้กล่าวถึงข้อดีของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่อยู่ห่างไกล หรือไม่มีเวลาในการมาเข้าชั้นเรียนได้เรียนในเวลาและสถานที่ ๆ ต้องการ ซึ่งอาจเป็นที่บ้าน ที่ทำงาน หรือสถานศึกษาใกล้เคียงที่ผู้เรียนสามารถเข้าไปใช้บริการทางอินเทอร์เน็ตได้ การที่ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเดินทางมายังสถานศึกษาที่กำหนดไว้จึงสามารถช่วยแก้ปัญหาในด้านของข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลา และสถานที่ศึกษาของผู้เรียนเป็นอย่างดี

2. ส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมกันทางการศึกษา ผู้เรียนที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาในภูมิภาคหรือในประเทศหนึ่งสามารถที่จะศึกษา ร่วมอภิปราย กับอาจารย์ครูผู้สอนซึ่งสอนอยู่ที่สถาบันการศึกษาในนครหลวงหรือในต่างประเทศก็ตาม

3. ช่วยส่งเสริมแนวคิดในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากเว็บเป็นแหล่งความรู้ที่เปิดกว้างให้ผู้ที่ต้องการศึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สามารถเข้ามาค้นคว้าหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่องและตลอดเวลาการสอนบนเว็บ สามารถตอบสนองต่อผู้เรียนที่มีความใฝ่รู้รวมทั้งมีทักษะในการตรวจสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Meta-cognitive Skills) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ช่วยทำลายกำแพงของห้องเรียนและเปลี่ยนจากห้องเรียน 4 เหลี่ยมไปสู่โลกกว้างแห่งการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพสนับสนุนสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่เชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับปัญหาที่พบในความเป็นจริง โดยเน้นให้เกิดการเรียนรู้ตามบริบทในโลกแห่งความเป็นจริง และการเรียนรู้จากปัญหา (Problem-based Learning) ตามแนวคิดแบบคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism)

5. เป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีศักยภาพ เนื่องจากที่เว็บได้กลายเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการรูปแบบใหม่ครอบคลุมสารสนเทศทั่วโลกโดยไม่จำกัดภาษา การสอนบนเว็บช่วยแก้ปัญหาของข้อจำกัดของแหล่งค้นคว้าแบบเดิมจากห้องสมุด อันได้แก่ ปัญหาทรัพยากรการศึกษาที่มีอยู่จำกัดและเวลาที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล เนื่องจากเว็บมีข้อมูลที่หลากหลายและเป็นจำนวนมาก รวมทั้งการที่เว็บใช้การเชื่อมโยงในลักษณะของไฮเปอร์มีเดีย (Hypermedia) ซึ่งทำให้การค้นหาทำได้สะดวกและง่ายดายนกว่าการค้นหาข้อมูลแบบเดิม

6. ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ที่กระตือรือร้น ทั้งนี้เนื่องจากคุณลักษณะของเว็บที่เอื้ออำนวยให้เกิดการศึกษา ในลักษณะที่ผู้เรียนถูกกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นได้อยู่ตลอดเวลาโดยไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง ตัวอย่างเช่น การให้ผู้เรียนร่วมมือกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ บนเครือข่ายการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแสดงไว้บนเว็บบอร์ดหรือการให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้ามาพบปะกับผู้เรียนคนอื่น ๆ อาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญในเวลาเดียวกันที่ห้องสนทนา เป็นต้น

7. เอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งการเปิดปฏิสัมพันธ์นี้อาจทำได้ 2 รูปแบบ คือ ปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วยกันและ/หรือผู้สอน ปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนในเนื้อหา หรือ สื่อการสอนบนเว็บ ซึ่งลักษณะแรกนี้จะอยู่ในรูปของการเข้าไปพูดคุย พบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ส่วนในลักษณะหลังนั้นจะอยู่ในรูปแบบของการเรียนการสอน แบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบที่ผู้สอนได้จัดหาไว้ให้แก่ผู้เรียน

8. เปิดโอกาสสำหรับผู้เรียนในการเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบันจากในประเทศและต่างประเทศทั่วโลก โดยผู้เรียนสามารถติดต่อสอบถามปัญหาขอข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญจริงโดยตรงซึ่งไม่สามารถทำได้ในการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม นอกจากนี้ยังประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายเมื่อเปรียบเทียบกับ การติดต่อสื่อสารในลักษณะเดิม ๆ

9. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานของตน สู่สายตาผู้อื่นอย่างง่ายดาย ทั้งนี้ไม่ได้จำกัดเฉพาะเพื่อนๆ ในชั้นเรียนหากแต่เป็นบุคคลทั่วไปทั่วโลกได้ ดังนั้นจึงถือเป็นการสร้างแรงจูงใจภายนอกในการเรียนอย่างหนึ่งสำหรับผู้เรียน ผู้เรียนจะพยายามผลิตผลงานที่ดีเพื่อไม่ให้เสียชื่อเสียงตนเองนอกจากนี้ผู้เรียนยังมีโอกาสได้เห็นผลงานของผู้อื่นเพื่อนำมาพัฒนางานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

10. เปิดโอกาสให้ผู้สอนสามารถปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้ทันสมัยได้อย่างสะดวกสบายเนื่องจากข้อมูลบนเว็บมีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamic) ดังนั้นผู้สอนสามารถอัปเดตเนื้อหาหลักสูตรที่ทันสมัยแก่ผู้เรียนได้ตลอดเวลา นอกจากนี้การให้ผู้เรียนได้สื่อสารและแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ทำให้เนื้อหาการเรียนมีความยืดหยุ่นมากกว่าการเรียนการสอนแบบเดิมและเปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนบนเว็บสามารถนำเสนอเนื้อหาในรูปของมัลติมีเดีย ได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง เสียง ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ ภาพ 3 มิติ โดยผู้สอนและผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบของการนำเสนอเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดทางการเรียน

3.8 ข้อจำกัดของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

จะเห็นได้ว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีประโยชน์และข้อดีมากมาย แต่ในการนำไปใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น จำเป็นจะต้องทราบถึงข้อจำกัดของการเรียนการสอนรูปแบบนี้ด้วย วิซุลา รัตนเพ็ชร (2545) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องมีอุปกรณ์การเรียนพื้นฐาน เช่น คอมพิวเตอร์ที่มีความสามารถค่อนข้างสูง รวมทั้งจะต้องเป็นสมาชิกเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีราคาค่อนข้างสูง
2. ผู้เรียนและผู้สอนจะต้องมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตพอสมควรก่อนที่จะสามารถร่วมเรียนบนเว็บได้

3. การติดต่อสื่อสารแม้ว่าจะสามารถทำได้ แต่หากบางครั้งเกิดปัญหาขัดข้องทางเทคนิค ก็อาจทำให้การเรียนการสอนเกิดติดขัดได้

4. การเรียนการสอนเน้นการสื่อสารทางไกล ผู้สอนยังไม่สามารถควบคุมได้ว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่ลงทะเบียนจริง มีตัวตนจริง

5. การบริหารจัดการเรื่องการสอนและประเมินผลยังทำได้ค่อนข้างยาก

6. ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง และเป็นผู้ที่ชอบไขว่คว้าหาความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งจะต้องรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นและช่วยเหลือกัน ซึ่งอาจเป็นรูปแบบการเรียนแบบใหม่ที่ผู้เรียนไม่เคยชินกับการเรียนแบบนี้ จะทำให้เกิดเป็นอุปสรรคในการเรียนได้

7. ผู้สอนจะต้องมีทักษะการจัดการเรียนการสอนบนเว็บ ซึ่งเป็นทักษะที่แตกต่างไปจากการจัดการเรียนการสอนรูปแบบอื่น

8. ข้อมูลที่ปรากฏอยู่บนอินเทอร์เน็ต มีมากมายจนอาจทำให้ผู้เรียนสับสน ไม่ทราบว่า ควรเชื่อถือ หรือใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลใด

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยการสอนในรูปแบบต่างๆ ในการบริหารจัดการการเรียนรู้ด้วยระบบการจัดการเรียนรู้ (LMS : learning management System) ซึ่งผู้เรียนจะเรียนรู้ได้จากหลายช่องทาง เช่น ผ่านทางสื่อแบบไฮเปอร์มีเดีย (hyper media) หรือจากเครื่องมือที่จัดไว้สำหรับการแลกเปลี่ยนความรู้ จัดเป็นการเรียนทางเลือกใหม่ ที่เอื้อประโยชน์และลดปัญหาหรือข้อจำกัดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สถานที่ เวลา มาตรฐานในการศึกษาอีกด้วย

4. ปัจจัยภายนอกที่ต้องการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยภายนอกที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา หมายถึง องค์กรประกอบ ลักษณะสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย

4.1 สภาพทั่วไปของผู้เรียน ได้แก่ เพศ อายุ แผนการเรียนก่อนเข้าศึกษาในรายวิชาผ่านเครือข่าย รายได้เฉลี่ยของครอบครัว การมีเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง ประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ทั้งก่อน และขณะกำลังศึกษา

4.2 ด้านสภาพแวดล้อมของตัวสื่อ คือ ลักษณะของตัวสื่อที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ความสามารถในการสนองตอบความต้องการของผู้เรียนของตัวสื่อ

4.3 ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ได้แก่ ความพร้อมด้านอุปกรณ์และอาคารสถานที่, การจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร

4.1 สภาพทั่วไปของผู้เรียน

มีงานวิจัยในเชิงสำรวจมากมาย ที่พบว่า ปัจจัยในด้านของสภาพทั่วไปของผู้เรียน อันประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ ประสบการณ์เดิม สภาพของครอบครัว ที่ส่งผลต่อทัศนคติ พฤติกรรม หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สำหรับในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงรวบรวมงานวิจัยของสภาพทั่วไปของผู้เรียนที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียน ทั้งในการเรียนการสอนแบบปกติ หรือในรูปแบบการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งเป็นรูปแบบหลักของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

4.1.1 เพศ อายุ

มนัส อารีรอบ (2533) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 58 คน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตหญิงมีวินัยในตนเองมากกว่านิสิตชาย

โรจนา สุขะพันธ์ (2529) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 4 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จำนวน 735 คน ของ พบว่า นักศึกษาหญิง มีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาชาย วินัยในตนเองทั้งนักศึกษาชายและหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Dennis (1981 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2538) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการออกกลางคัน หรือไม่สำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย นอร์ทดาโกทา พบว่า อายุในขณะที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย เป็นองค์ประกอบสำคัญที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มนักศึกษา 2 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษาที่ออกกลางคันกับนิสิตที่สำเร็จการศึกษา โดยที่กลุ่มที่มีอายุมากกว่าจะประสบผลสำเร็จในการศึกษา

4.1.2 รายได้

วานิช กล้วย (2527) ได้ศึกษาพบว่า รายได้จากอาชีพหลักเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเป็นตัวแปรตัวหนึ่งในสมการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในระบบทางไกลด้วย

บุญศรี พรหมมาพันธ์ และคณะ (2536 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2539) ทำการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการลาออกกลางคัน ที่ศึกษาโดย ได้วิเคราะห์สาเหตุของการลาออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2530-2534 พบว่า ด้านเศรษฐกิจ เป็นสาเหตุหนึ่งของการลาออกกลางคัน

แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีงานวิจัยที่พบว่าสภาพเศรษฐกิจ ไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ โดยมิงงานวิจัยของเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2539) ได้ศึกษาพบว่า รายได้ในครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร แม้นสงวน (2523) พบว่า รายได้ของบัณฑิตแต่ละคณะทุกคณะในมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถจำแนกกลุ่มของบัณฑิต ระหว่างกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำออกจากกันได้

4.1.3 การวางแผนการเรียน

พิกุล วงศ์ก้อม (2534) ทำการศึกษากลวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า กลวิธีการเรียนของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการแบ่งเวลาสำหรับทบทวนเฉพาะวิชาที่สำคัญซึ่งใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย แบ่งเวลาสำหรับการนอนและการพักผ่อนอย่างพอเพียง มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

4.1.4 ประสบการณ์เรียนอิเล็กทรอนิกส์

Davenport, Martha Kelly (1995) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างหนึ่ง คือ ความรู้ในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและทัศนคติในการเข้ารับการฝึกอบรมการใช้เครือข่าย

จตุพร ศิริวัฒน์สกุล (2545) ซึ่งพบว่า ระยะเวลา และความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ไม่แตกต่างกัน

Jamaludin (1996) พบว่าประสบการณ์และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ มีความสัมพันธ์กับความบ่อยในการใช้อินเทอร์เน็ต

Born and Miller (1999) พบว่า ประสบการณ์ในการศึกษาทางไกลมีความสัมพันธ์กับการรับรู้การศึกษาทางไกลผ่านเว็บ

4.2 สภาพแวดล้อมของตัวสื่อ

สภาพแวดล้อมของตัวสื่อ หมายถึง ลักษณะของการออกแบบ การใช้งาน และการเข้าถึงตัวสื่อที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยมิงงานวิจัยศึกษาในด้านของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของตัวสื่อที่ส่งผลต่อทัศนคติ หรือพฤติกรรมต่าง ดังนี้

กมล กล้าหาญ (2525) ได้ทำการวิจัยพบว่า การได้รับเอกสารการสอน และวัสดุการศึกษาล่าช้า เนื้อหาของเอกสารการสอนในแต่ละชุดมีมากเกินไป เนื้อหาในเอกสารที่ศึกษายาวเกินไป เป็นสาเหตุหนึ่งของการลาออกกลางคันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

มนต์ผกา เกียรติภักดิ์กุล (2535) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่มีผลการเรียนแตกต่างกันพบว่า นักศึกษาที่สอบผ่านมีพฤติกรรมการใช้สื่อที่แตกต่างจากกลุ่มที่สอบไม่ผ่าน คือ นักศึกษาที่สอบผ่านอ่านเอกสารการสอน ทำแบบฝึกหัด ทำแบบประเมินตนเองก่อนเรียน ทำการบันทึกสาระสำคัญทำกิจกรรมท้ายเรื่อง และทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน ส่วนพฤติกรรมการอ่านทบทวนการสอน การอ่านทบทวนแบบฝึกปฏิบัติที่ได้ทำแล้ว การดูรายการวิทยุโทรทัศน์ประจำชุดวิชา และการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประจำชุดวิชาของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

4.3 สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน พบว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการสอน และประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน ในระดับอุดมศึกษาทุกสาขาวิชา ทั้งในสาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพประยุกต์ วิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2536; วิเชียร ทิพย์ขุมภู, 2539; สรสนันท์ ศรีพิทักษ์, 2537)

วานิช มาลัย (2527) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ ประชากร และวิธีการศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการวิจัยพบว่า วิธีเข้ารับการสอนเสริมมีผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยที่นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมมากจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

5. ปัจจัยภายในที่ต้องการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อทัศนคติ พฤติกรรม หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันเป็นสิ่งแสดงถึงระดับความมีวินัยของผู้เรียน โดยแบ่งเป็นปัจจัยด้านต่างๆ ดังนี้

5.1 ทัศนคติ

5.1.1 ความหมายของทัศนคติ

Thurstone (1967) ได้กล่าวถึงทัศนคติว่าเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาชนิดหนึ่ง ที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยง่าย แต่เป็นความโน้มเอียงทางด้านจิตใจที่อาจแสดงให้เห็นได้โดยพฤติกรรมภายนอก เป็นเรื่องของความชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

Hilgard (1965) ได้กล่าวว่า ทักษคติ หมายถึง พฤติกรรม หรือความรู้สึก ครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ต่อแนวความคิดหรือต่อสถานการณ์ใดๆ ในทางเข้าหาหรือหนีออกห่าง และเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองไปในทิศทางเดิมเมื่อประสบกับสิ่งนั้น หรือสถานการณ์นั้นอีก

Good (1973) ให้ความหมายคำว่า ทักษคติ ว่า คือการจงใจหรือความ โน้มเอียงของบุคคลที่จะตอบสนองต่อวัตถุหรือสถานการณ์ โดยมากจะมีความรู้สึกและอารมณ์ ประกอบด้วย

Garrison and Margoon (1972) กล่าวว่า ทักษคติ คือ แนวโน้มที่บุคคล จะตอบสนองต่อวัตถุ หรือสถานการณ์ต่างๆ ด้วยวิถีทางที่แน่นอน

ปราณี งามสุด (2528) กล่าวว่า ทักษคติ หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ความเห็น ความรู้สึกและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์เป็นอย่างไร ไป อันมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นๆ บุคคลนั้นๆ หรือเหตุการณ์นั้นๆ

สมศักดิ์ สินธุเวชชัย (2522) ได้ให้ความหมายของ ทักษคติว่า ทักษคติ หมายถึง ท่าที ความคิดเห็น ความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภาย หลังจากการที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น โดยอาจแสดงให้เห็นได้ในลักษณะต่อไปนี้

ทักษคติเชิงนิมิต เป็นการแสดงออกในลักษณะความพอใจ เห็นด้วย ชอบ สนับสนุน ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ

ทักษคติเชิงนิเสธ เป็นการแสดงออกในลักษณะตรงข้ามกับ ทักษคติเชิงนิมิต เช่น ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ยินดี ไม่รวมมือ ไม่ทำตาม

ทักษคติเป็นกลาง เป็นการแสดงออกในลักษณะที่ไม่เป็นทั้ง ทักษคติเชิงนิมิตและทักษคติเชิงนิเสธ แต่อยู่ระหว่างกลางไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง เช่น รู้สึกเฉยๆ ไม่ถึงกับชอบหรือเกลียด เป็นต้น

Zymbardo (1979) ได้สรุปว่าทักษคติ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความคิดความเชื่อ (Belief) หรือความเข้าใจที่มีต่อสิ่งต่างๆ ใน ลักษณะที่สิ่งนั้นเป็นหรือควรจะเป็น
2. ความรู้สึก (Affect) หรืออารมณ์ที่สัมพันธ์กับความคิด ความเชื่อ วัตถุประสงค์ได้จากปฏิกิริยาทางร่างกายหรือแนวโน้มนิยมและแบบแผนในการตอบสนอง
3. พฤติกรรม (Tendency) เป็นการกระทำที่สังเกตได้ ซึ่งเป็นผล ต่อเนื่องกันจากความคิดและความรู้สึก

ไพบุลย์ อินทวิธา (2517) ได้สรุปลักษณะของทักษคติไว้ดังนี้

1. ทักษคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่เกิด

2. ทักษะคิดเป็นสภาพการณ์ทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อความคิด และการกระทำของบุคคล เพราะเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทางให้ทราบล่วงหน้าว่า ถ้าบุคคลประสบสิ่งใดๆ แล้วบุคคลนั้นๆ จะมีท่าทีต่อสิ่งนั้นในลักษณะใด

3. แม้ว่าทักษะคิดเป็นสภาพการณ์ทางจิตใจที่มีความมั่นคงพอสมควร แต่ทักษะคิดก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่างๆ และการเรียนรู้ จากความหมาย และลักษณะของทักษะคิดที่ได้กล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ทักษะคิดเป็นสภาพทางอารมณ์ ความรู้สึก ความเชื่อ และพฤติกรรม ที่บุคคลแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ซึ่งแสดงออกได้ 2 ด้าน ได้แก่

1. ทักษะคิดที่ดี บุคคลจะแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ ความใส่ใจ การยอมรับ และการเห็นคุณค่า
2. ทักษะคิดที่ไม่ดี บุคคลจะแสดงออกในลักษณะที่ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบ ไม่ใส่ใจ ไม่เห็นคุณค่า

5.2 นิสัยในการเรียน

5.2.1 ความหมายของนิสัยในการเรียน

Eysenck, Arnold and Meili (1972) กล่าวว่า “นิสัย” หมายถึง แนวโน้มของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ จนกลายเป็นกิจนิสัย และเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อพฤติกรรมเหล่านั้นเกิดจากการฝึกฝนเป็นประจำ

Meddox (1963) กล่าวว่า “นิสัย” เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาเป็นประจำ จนกลายเป็นนิสัย ซึ่งมีได้เกิดจากสัญชาตญาณ หากแต่เป็นผลของการเรียนรู้และฝึกฝน ฉะนั้น นิสัยจึงเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและปรับปรุงแก้ไขได้ นิสัยในการเรียนจะเกิดขึ้นและมีพลังมากขึ้น เพราะพฤติกรรมการเรียนนั้นได้รับความสำเร็จ ความพอใจ หรือสามารถแก้ปัญหาได้ การกระทำนั้นๆ ก็จะได้รับกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกลายเป็นนิสัยติดตัวไป

สุทธิตรา ศิริรัตน์ (2522) ให้คำนิยามคำว่า นิสัยการเรียนว่า หมายถึง เทคนิค และทักษะในการเรียน ด้วยวิธีการต่างๆ ที่นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน และช่วยส่งเสริมให้การเรียนดี มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นิสัยในการเรียนจะเกิดขึ้น เพราะพฤติกรรมการเรียนนั้น ได้รับความสำเร็จ มีความพอใจ และสามารถแก้ปัญหาได้ จึงได้มีการกระทำซ้ำๆ จนในที่สุดกลายเป็นนิสัยติดตัวไป

วิเชียร ท่อนทอง (2537) กล่าวว่า นิสัยในการเรียน คือแบบแผนของพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ และได้รับการฝึกฝนและปฏิบัติซ้ำๆ จนกลายเป็นนิสัย

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า นิสัยในการเรียน คือ แบบแผนของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ทางการเรียนอันเกิดจากการเรียนรู้และได้รับ

การฝึกฝนหรือปฏิบัติซ้ำๆ จนกลายเป็นนิสัย โดยเฉพาะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน
วิธีการเรียน และใช้เวลาในการเรียน ซึ่งแสดงออกได้ 2 ลักษณะ คือ

1. นิสัยในการเรียนที่ดี เป็นการแสดงพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน รู้จักวิธีการทำงาน และวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ รู้จักใช้เวลาอย่างเหมาะสมและสามารถจัดระบบการเรียนให้กับตนเองได้
2. วิธีการเรียนที่ไม่ดี เป็นการแสดงพฤติกรรมอย่างไม่มีระเบียบแบบแผน ไม่รู้จักวิธีการทำงาน และวิธีการเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพ ใช้เวลาอย่างไม่เหมาะสม และไม่สามารถจัดระบบการเรียนของตนเองได้

5.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

5.3.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงจูงใจที่ทำให้คนมุ่งประสิทธิภาพในการทำงาน มีความกระตือรือร้นที่จะพยายามทำงานให้ได้ผลดีเยี่ยม พยายามที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะทำกิจกรรมอะไร คือ มีจิตใจมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคทั้งปวง แรงจูงใจประเภทนี้ได้แก่ (คารณิ พานทอง และสุรเสกข์ พงษ์หาญยุทธ, 2542; สุชา จันทน์เอม, 2542)

1. Cognitive Drive หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการที่จะรู้ต้องการที่จะเข้าใจ หรือต้องการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง
2. Ego Enhancement Drive หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการรักษาสถานะของตนและสิทธิของตน จากสังคมที่เกี่ยวข้องด้วย
3. Affiliation Drive หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดความต้องการอยากที่จะเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ซึ่งจะทำให้บุคคลมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตนตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. มุ่งหาความสำเร็จ และกลัวความล้มเหลว
2. มีความทะเยอทะยานสูง
3. ตั้งเป้าหมายสูง
4. มีความรับผิดชอบในการทำงานดี
5. มีความอดทนในการทำงาน
6. รู้ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง

7. เป็นผู้ทำงานอย่างมีการวางแผน
8. เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง

Murray (1938:164-165) ให้คำจำกัดความของคำว่า ความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Need) ว่าเป็นความต้องการทางจิตใจของมนุษย์มุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จ พยายามฟันฝ่าอุปสรรค กระทำสิ่งยากๆ ให้สำเร็จ Murray อธิบายไว้อีกว่าเป็นความปรารถนาหรือแนวโน้มที่จะกระทำสิ่งใดๆ ให้สำเร็จ โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

Atkinson (1964 :240-241) ได้ให้คำจำกัดความว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นเป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลรู้ตัวว่า การกระทำของตนจะต้องได้รับการประเมินผลจากตัวเองหรือบุคคลอื่น โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นสิ่งที่พอใจเมื่อทำสำเร็จ หรือไม่พอใจเมื่อทำไม่สำเร็จก็ได้

McClelland (1969:104) ได้ให้คำจำกัดความว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นความพยายามที่เอาชนะอุปสรรคต่างๆ

ซึ่งอาจสรุปได้ว่าว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงกระตุ้นที่ทำให้บุคคลมีความมุ่งมั่นพยายาม มีความทะเยอทะยาน พยายามฟันฝ่าอุปสรรค ไม่ยอมแพ้อะไรง่ายๆ ไม่ย่อท้อต่อปัญหาเฉพาะหน้า กล้าเผชิญ ไม่กลัวปัญหาที่ยาก มีความอดทนต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมเป็นคนที่รักษามาตรฐานของงาน เป็นคนเอางานเอาการ มีความรับผิดชอบสูง ขยัน เรียบเก่งมีความซื่อสัตย์ ชอบการเปลี่ยนแปลง หากการเปลี่ยนแปลงนั้นมีประสิทธิภาพ มีประโยชน์ ทำให้เกิดความสำเร็จได้

5.4 ความเชื่อในอำนาจตนเอง

5.4.1 ความหมายของความเชื่อในอำนาจตนเอง

Rotter (1966) ได้ประมวลผลงานที่ผ่านมานักจิตวิทยาหลายท่าน รวมกับผลงานของเขา และได้สรุปพฤติกรรมของความเชื่อในอำนาจตนเองว่า บุคคลที่มีความเชื่อในอำนาจในตนเอง เป็นบุคคลที่รับรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดๆ เกิดขึ้นกับตนนั้น เป็นผลมาจากการกระทำหรือความสามารถของตนเอง

Sauber (1971) พบว่า ผู้ที่มีอำนาจภายนอก เมื่อได้รับความล้มเหลวจะพยายามใช้กลวิธีป้องกันตัว (defense mechanism) แบบปฏิเสธและหลีกเลี่ยง แต่ผู้ที่มีความเชื่อในอำนาจตนเองจะพยายามมากขึ้น

ณัฐพร สตาภรณ์ (2540) ได้ศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและพลเรือน โดยศึกษากับนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 855 นาย นิสิตจากภาควิชารัฐศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นิสิตจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 648 คน รวมทั้งสิ้น 1,503 คน พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน เป็นองค์ประกอบหลักในองค์ประกอบของความมีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา สุวรรณรอด (2537) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,077 คน พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน เป็นองค์ประกอบหลักของความมีวินัย

จากความหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้น อาจกล่าวสรุปได้ว่า ความเชื่อในอำนาจตนเอง หมายถึง ความเชื่อในความสามารถ และการกระทำอันเกิดจากตนเอง โดยบุคคลที่มีความเชื่อในอำนาจตนเอง จะมีความพยายามที่จำกระทำสิ่งใด ให้ประสบความสำเร็จ ด้วยความสามารถของตนเอง ดังนั้น ความเชื่อในอำนาจตนเองที่ส่งผลต่อความมีวินัย เพราะบุคคลที่มีความเชื่อในอำนาจตนเอง ย่อมกระทำหรือมีพฤติกรรมที่ส่งผลให้ตนประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

6. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

บุญเรือง นิยมหอม (2540) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการเรียนการสอนทางอินเทอร์เน็ต ในระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนทางอินเทอร์เน็ต ในปัจจุบันพัฒนาระบบการเรียนการสอนทางอินเทอร์เน็ตในระดับอุดมศึกษา และเพื่อประเมินระบบการเรียนการสอนทางอินเทอร์เน็ตที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ในสภาพการจัดการเรียนการสอนทางอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน พบว่าการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมและบริการของอินเทอร์เน็ต ผู้สอนเป็นผู้ควบคุม ตรวจสอบ ติดตามการเรียนของผู้เรียน และ

เตรียมความพร้อมทรัพยากรสนับสนุนการเรียนทางอินเทอร์เน็ต มีการใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และเว็ลด์ไวด์เว็บในการเรียนการสอนมากที่สุด ใช้รูปแบบการเรียนการสอนตามทัศนะนักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม การเรียนแบบร่วมมือ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในเว็บไซต์ประกอบด้วย

หน้าโฮมเพจ เว็บเพจ ประกาศ ข่าว ประมวลรายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และเว็บเพจทรัพยากรสนับสนุน และจากการประเมินรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ เห็นว่าระบบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ทุกองค์ประกอบมีความจำเป็น อาจารย์ส่วนใหญ่สามารถนำระบบไปใช้ในการออกแบบและพัฒนาระบบการเรียนการสอนทาง

อินเทอร์เน็ตได้ ปัญหาการนำไปใช้งานจริง คือ ความล่าช้าในการรับข้อมูลจากแหล่งทรัพยากรภายนอก และระบบการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต

วารจกนา หอมจันทน (2542) ได้ศึกษา ผลของโปรแกรมการเรียนการสอนบนเว็บแบบเปิดและปิด และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่2 พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำกับโปรแกรมการเรียนการสอนบนเว็บแบบเปิดและแบบปิด นักเรียนที่เรียนด้วยโปรแกรมการเรียนการสอนบนเว็บแบบเปิดและแบบปิดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันเมื่อเรียนด้วยโปรแกรมการเรียนการสอนบนเว็บ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

ฉัฐกร สงคราม (2543) ได้ศึกษาอิทธิพลของแบบการคิดและโครงสร้างของโปรแกรมการเรียนการสอนบนเว็บที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพื้นฐานคอมพิวเตอร์ เพื่อการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศึกษานิสิตปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพื้นฐานคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีแบบการคิดต่างกันเมื่อเรียนจากโปรแกรมการเรียนการสอนบนเว็บมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่เรียนจากโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บที่มีโครงสร้างต่างกันมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน และกลุ่มตัวอย่างที่มีแบบการคิดต่างกันเมื่อเรียนจากโปรแกรมการเรียนการสอนบนเว็บที่มีโครงสร้างต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

อักษรา แสงอร่าม (2543) ได้ศึกษาการพัฒนาเกณฑ์การประเมินโปรแกรมการเรียนการสอนบนเว็บ โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายจากผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนผ่านเว็บจำนวน 27 ท่าน พบว่า เกณฑ์การประเมินด้านการออกแบบ ควรมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และเนื้อหาวิชา ขนาดของไฟล์ที่ใช้ ขนาดวัตถุต่างๆที่ปรากฏ ความแตกต่างของสีพื้นหน้าและพื้นหลัง และความเร็วในการแสดงผล เกณฑ์การประเมินด้านการนำเสนอเนื้อหา ควรมีความถูกต้อง ชัดเจน ทันสมัย และเชื่อถือได้ ตำแหน่งและปริมาณของเนื้อหา การเชื่อมโยงที่ถูกต้องและเชื่อมโยงสู่เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับบทเรียน เกณฑ์การประเมินด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีความสอดคล้องของกิจกรรมต่อเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และเนื้อหาวิชา กิจกรรมที่จัดคำนึงถึงประเภทและระดับของผู้เรียน และการเป็นผู้นำและการแก้ปัญหาต่างๆของครูระหว่างจัดกิจกรรม ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

ปวีณา แซ่มซ้อย (2544) ได้ศึกษาผลของการเชื่อมโยงแบบข้อความและแบบภาพในการเรียนการสอนบนเว็บวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

2 ที่มีรูปแบบการคิดต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีรูปแบบการคิดต่างกันเมื่อเรียนด้วยเว็บวิชาวิทยาศาสตร์มีความคงทนในการจำแตกต่างกัน นักเรียนที่เรียนด้วยเว็บวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีการเชื่อมโยงต่างกันมีความคงทนในการจำแตกต่างกัน และนักเรียนที่มีรูปแบบการคิดต่างกันเมื่อเรียนด้วยเว็บวิชาคณิตศาสตร์ที่มีการเชื่อมโยงต่างกัน ไม่มีผลร่วมกันต่อความคงทนในการจำ

สรรรจ์ ห่อไพศาล (2544) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนบนเว็บวิชาศึกษาทั่วไปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยศึกษาการรวบรวมข้อมูลจากแนวคิดพื้นฐานของวิชาศึกษาทั่วไป การเรียนการสอนบนเว็บและการเรียนรู้แบบนำตนเอง มาสร้างเป็นระบบการเรียนการสอนบนเว็บวิชาศึกษาทั่วไป พบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาศึกษาทั่วไปกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนรวมเฉลี่ยคุณลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเองและคุณลักษณะความมีคุณธรรมและจริยธรรม สูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่มีค่าคะแนนรวมเฉลี่ยคุณลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่ากลุ่มควบคุม และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยพบว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ภายหลังการสอน พบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาศึกษาทั่วไปกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยของคุณลักษณะการเรียนรู้แบบนำตนเอง คุณลักษณะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคุณลักษณะความมีคุณธรรม จริยธรรมสูงกว่าก่อนการทดลอง และระบบการเรียนการสอนบนเว็บที่ได้พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาความสามารถของนักศึกษาที่เรียนวิชาศึกษาทั่วไปไม่แตกต่างจากการเรียนปกติ

อุดม รัตนอัมพร โสภณ (2544) ได้ศึกษาผลของการสื่อสารในเวลาเดียวกันและต่างเวลากันในการเรียนรู้ผ่านเว็บ โดยใช้ปัญหาเป็นหลักที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ได้แก่กลุ่มที่เรียนโดยใช้การสื่อสารในเวลาเดียวกันด้วยเว็บแชท กลุ่มที่เรียนโดยใช้การสื่อสารต่างเวลากันด้วยเว็บบอร์ดและกลุ่มที่เรียนโดยใช้การสื่อสารต่างเวลากันด้วยเว็บเมล พบว่า นักศึกษากลุ่มที่เรียนด้วยการสื่อสารในเวลาเดียวกันและนักศึกษากลุ่มที่เรียนด้วยการสื่อสารต่างเวลากันผ่านเว็บ โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2544) ได้ศึกษาผลของคุณลักษณะผู้เรียนและรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายที่มีต่อความพึงพอใจในการใช้เว็บเพื่อการศึกษาของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อลักษณะการปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนผ่านเครือข่ายแบบผู้เรียนกับเนื้อหามากกว่าลักษณะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน แม้ว่าลักษณะวัฒนธรรมการเรียนในห้องเรียนจะมีแนวโน้มเป็นแบบกลุ่ม และข้อค้นพบของงานวิจัยแสดงว่าแรงจูงใจในการเห็นคุณค่าของงานมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้เว็บเพื่อการศึกษา และพบว่าผู้เรียนมีลักษณะที่เป็นผู้ใช้ข้อมูลแบบผู้ตั้งรับเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับคะแนนในการสอบ ผู้เรียนมักใช้ข้อมูลทางอ้อมโดยสำเนาข้อมูลจากผู้เรียนอื่นโดยไม่ปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับโปรแกรม ผู้เรียนคาดหวังรูปแบบเว็บในลักษณะเป็นการศึกษائبนเทิง

อัญชนา จันทร์เมือง (2545) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอรูปแบบการจัดการห้องเรียนเสมือนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการห้องเรียนเสมือนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา และเพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการห้องเรียนเสมือนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงคุณสมบัติของอุปกรณ์และโปรแกรม เครื่องมือพัฒนารายวิชา และระบบบริหารการเรียนการสอน แหล่งทรัพยากรสนับสนุนการเรียนเว็บเพจห้องเรียนเสมือนรายวิชาที่สอน กลุ่มสนทนา อภิปราย และให้คำปรึกษา และควรคำนึงถึงการจัดตั้งที่ดั่งเว็บ (Web Server) และสถานที่ที่ติดตั้งชุดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และนโยบายสถาบัน ควรใช้สอดคล้องกันทั้งด้านนโยบาย ทิศทาง เป้าหมาย งบประมาณ การวางแผนการจัดบุคลากร ในด้านผู้สอน ควรคำนึงถึงความรู้ด้านการใช้งานภาษาอังกฤษ วิธีการสอน การใช้งานคอมพิวเตอร์ การใช้งานอินเทอร์เน็ต การใช้งานซอฟต์แวร์พัฒนาบทเรียน และควรมีคุณธรรม จริยธรรม ส่วนด้านผู้เรียนนั้น ควรคำนึงถึงความรู้ด้านการใช้งานภาษาอังกฤษ วิธีการสอน การใช้งานคอมพิวเตอร์ การใช้งานอินเทอร์เน็ต ควรมีความพร้อมทางเศรษฐกิจและการสร้างทักษะการเรียนด้วยการอ่านและการวิเคราะห์ด้วยตนเอง ส่วนในด้านวิธีการเรียน ควรคำนึงถึงประเภทของกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริการบนอินเทอร์เน็ต และสื่อการสอนที่เหมาะสม ควรเป็นสื่อที่สามารถโต้ตอบได้ และสไลด์พร้อมคำบรรยาย

Allan Ellis และ Robyn Weatherley (2000) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สิ่งที่ต้องรู้ในการติดต่อสื่อสารของการเรียนออนไลน์ พบว่า ข้อสงสัยของผู้เรียนมักเกิดขึ้นนอกห้องเรียน การติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์ในการเรียนออนไลน์

Xiaoshi (Joy) Bi (2000) ได้ศึกษาเพื่อค้นหาทฤษฎีหรือรูปแบบในการออกแบบการเรียนทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของเว็บไซต์เพื่อการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการออกแบบการสอน การพัฒนาเนื้อหาวิชา การส่งข้อมูล และการส่งเสริมด้านการจัดการ การออกแบบเว็บไซต์เพื่อการศึกษาต้องการการทำงานเป็นทีม ผลสัมฤทธิ์ทางการสอนด้วยเทคโนโลยีขึ้นอยู่กับกรณีปฏิบัติสัมพันธ์ที่หลากหลาย ผลสัมฤทธิ์ของการใช้เทคโนโลยีเว็บไซต์ขึ้นอยู่กับความสามารถของการตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การสอน และผลประโยชน์ของการเรียนที่ต้องการ และผู้เรียนที่เรียนทางไกลต้องการผลย้อนกลับจากผู้สอน หรือ ผู้เชี่ยวชาญระหว่างเรียน

SuZanne Levy (2002) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ องค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ ของการจัดการเรียนทางไกลออนไลน์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 6 ประการ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์และการจัดการเรียนการสอน จะต้องมีการวางแผนงานด้าน

งบประมาณ เลือกลือและเทคโนโลยีที่จะใช้ในการเรียน จัดเตรียม Software และอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นในการเรียนการสอน 2) จัดเตรียมหลักสูตร และรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเทคโนโลยี และตัวผู้เรียน 3) มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ดูแล จัดการเรียนการสอน คอยแนะนำและแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนในเรื่องการใช้บทเรียน 4) การเรียนการสอนต้องตอบสนองต่อผู้เรียนเป็นรายบุคคล 5) ต้องมีแหล่งความรู้ให้ผู้เรียน 6) มีลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

กรรณา กิจขยัน (2517) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน กับความเชื่ออำนาจภายในตนเอง และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2516 จากโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรปราการ นครปฐม และกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมแห่งพลเมืองดี มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเชื่ออำนาจภายในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=-0.157$) คุณธรรมแห่งพลเมืองดีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.3536$) ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยแห่งตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.2614$) โดยในส่วนของวินัยแห่งตนนั้น นักเรียนหญิงมีวินัยแห่งตนสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จิราพร อรุณพุลทรัพย์ (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่อยู่ในเขตการศึกษาชั้นใน ชั้นกลาง และชั้นนอกของกรุงเทพมหานครจำนวน 365 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน คือ การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความมีวินัยในโรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน การศึกษาของบิดามารดา มารดาอาชีพรับจ้าง การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และบิดามารดาอาชีพรับราชการ โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของความมีวินัยในตนเองได้ร้อยละ 44.38

ชัยณรงค์ หลายสุทธิสาร (2531) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง สภาพปัญหาส่วนตัว และสภาพแวดล้อมทางบ้านกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531 จำนวน 558 คน ผลการวิจัยพบว่า สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรภูมิหลัง สภาพปัญหาส่วนตัว และสภาพแวดล้อมทางบ้านกับความมีวินัยในตนเอง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.01 ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ 4 ตัวแปร คือ เพศ คะแนนสะสมเฉลี่ย ปัญหาด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และการอบรมเลี้ยงดู

ซิดกมล สังข์ทอง (2535) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองของวัยรุ่น โดยศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2535 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ประเภทโรงเรียนสหศึกษา 3 โรงเรียน เฉพาะที่ภายในครอบครัวมีทั้งบิดา มารดา จำนวน 120 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่ร่วมกันทำนายวินัยในตนเองของวัยรุ่นได้ดีที่สุด มี 4 ตัวแปร คือ วินัยในตนเองของบิดามารดา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดู และระดับการศึกษาของบิดามารดา

มนัส อารีรอบ (2533) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 58 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตวิชาเอกศิลปศึกษามีวินัยในตนเองทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง วินัยในตนเองด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล มีความซื่อสัตย์จริงใจ มีเหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง

8. การสังเคราะห์งานวิจัย

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความมีวินัยโดยสังเคราะห์และสรุปในรูปของตาราง โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ปัจจัยภายใน คือ องค์ประกอบลักษณะทางด้านจิตใจของผู้เรียนที่เรียนผ่านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย ลักษณะทางจิตใจของผู้เรียน ประกอบด้วย

- 1.1 ทักษะคติ
- 1.2 นิสัยการเรียน
- 1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.4 ความเชื่ออำนาจในตน

2. ปัจจัยภายนอก คือ องค์ประกอบลักษณะสภาพแวดล้อมทางสังคม ประกอบด้วย

2.1 สภาพทั่วไปของผู้เรียน ได้แก่ เพศ อายุ แผนการเรียนก่อนเข้าศึกษาในรายวิชาผ่านเครือข่าย รายได้เฉลี่ยของครอบครัว การมีเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นของตัวเอง ประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ทั้งก่อน และขณะกำลังศึกษา

- 2.2 ด้านสภาพแวดล้อมของตัวสื่อ
- 2.3 ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ตารางที่ 2.4 การสังเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง หรือสอดคล้องความมีวินัย และความสำเร็จในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และการเรียนการสอนทางไกล

	จิราพร อรุณพุทธทรัพย์ (2514)	กรุณา กิจขันธ์ (2517)	ชัยณรงค์ หลายสุทธิสาร (2531)	มนัส อารีชัยรอบ (2533)	ชิตกมล ตั้งจำทอง (2535)	ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2533)	บุญเรือง เนียมหอม (2540)	สรรรัชต์ ห่อไพศาล (2544)	ใจทิพย์ ณ สงขลา (2544)	จิตานันท์ ดิถกุล (2545)	อัญชญา จันทร์เมือง (2545)	Philipse&Weiner (1960)	Mowror(1960)	Wilson (1971)	Peck&Havighurst (1975)	Ausubel (1986)
ปัจจัยภายนอก																
1. สภาพทั่วไปของผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓		✓	
2. สภาพแวดล้อมของตัวสื่อ	✓		✓				✓	✓	✓		✓					
3. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา			✓								✓					
ปัจจัยภายใน																
1. ทักษะคติ	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
2.นิสัยการเรียน										✓		✓	✓	✓	✓	✓
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์			✓			✓			✓	✓		✓		✓	✓	✓
4. ความเชื่ออำนาจในตน		✓				✓				✓		✓		✓	✓	✓

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีรายละเอียดและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การนำเสนอข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตหลักสูตรการจัดการทางวัฒนธรรม (Master of Arts in Culture Management) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2548 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 115 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้นิสิตที่เรียนจบในภาควิชาการอย่างน้อยร้อยละ 50 คือ เรียนจบในส่วนของเนื้อหาบังคับมาแล้วไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของหลักสูตร จำนวน 56 คน เนื่องจากถือว่ามีความมีวินัยในตนเองเพียงพอในระดับที่สามารถผ่านการเรียนในรูปแบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์จนสำเร็จ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งถือตามเกณฑ์พัฒนาการทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ของ Kohlberg ถือว่ามีพัฒนาการทางด้านคุณธรรมจริยธรรม คงที่แล้ว

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบสอบถาม สำหรับนิสิต
2. แบบสัมภาษณ์ สำหรับนิสิต

ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรทั้งปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

2. สร้างข้อคำถามจากหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้เรียน ซึ่งแบบสอบถามตอนที่ 1 นี้เป็นคำถามชนิดเลือกตอบ (Check list) โดยเนื้อหาเป็นข้อมูลด้านสถานภาพของผู้เรียน จำแนกเป็นเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการเรียนผ่านเครือข่าย รายได้ของครอบครัว การมีเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นของตนเอง การสนับสนุนใส่ใจเกี่ยวกับการเรียนของครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 7 ข้อ (ดูรายละเอียดจากการสังเคราะห์ในภาคผนวก ก) โดยแบ่งเนื้อหา ดังนี้

ด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนผ่านเครือข่าย ครอบคลุมเกี่ยวกับความคิดเกี่ยวกับการ ออกแบบ ความรวดเร็วและสะดวกในการเข้าถึง ความเสถียรของสื่อ การให้ความช่วยเหลือ

ด้านสถานศึกษา ครอบคลุมความคิดเกี่ยวกับ ความพร้อมด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่

คำถามในตอนที่ 2 มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนวัดระดับ 5 ระดับ ซึ่งแปลผลวิเคราะห์ค่าคะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น
5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง เห็นด้วยอย่างมาก
3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสำรวจปัจจัยภายใน ครอบคลุมปัจจัยภายในที่ต้องการศึกษา จำนวน 75 ข้อ (ดูรายละเอียดจากการสังเคราะห์ในภาคผนวก ก) ได้แก่

- ทัศนคติต่อพฤติกรรมกรรมกรมีวินัยในการเรียน จำนวน 22 ข้อ
- นิสัยการเรียน ปรับปรุงจาก แบบสำรวจนิสัยการเรียน (Learning Behavior) ของชาติชาย สุภสร (2531) ซึ่งแบ่งเป็น จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยข้อกระทงด้านวิธีการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยได้

นำมาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับพฤติกรรม และเหมาะสมกับอายุของกลุ่มตัวอย่าง โดยอิงหลักการสร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติ ของสุจิตรา ศิริรัตน์ (2522)

- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปรับปรุง จาก แบบสำรวจแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

(Achievement Motivation) ของ อรพินทร์ ชูชม (2523) ที่พัฒนามาจากแบบสำรวจแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ Mehta, Myers, Russel, Furst และของ Hermans จำนวน 18 ข้อ

- ความเชื่ออำนาจในตน ปรับปรุงจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง

(The Piers-Harris Children's Self-Concept Scale) ของ Ellen V. Piers และ Dale B. Harris (1965) และอาศัยทฤษฎีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของ Jeraild (ส่งศรี ศรีมุขดาม, 2511) จำนวน 7 ข้อ

- ทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 16 ข้อ

ซึ่งคำถามในตอนต้น 3 มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนวัดระดับ 5 ระดับ ซึ่งแปลผลวิเคราะห์ค่าคะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความหมาย	ความคิดเห็น
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบวัดความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 26 ข้อ โดยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นใหม่ โดยอิงหลักการสร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติ ของสุจิตรา ศิริรัตน์ (2522) และศึกษาจากตำราและงานวิจัยในด้านความมีวินัย โดยออกแบบข้อคำถามให้สอดคล้องกับลักษณะพฤติกรรมในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบวัดประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งแปลผลวิเคราะห์ค่าคะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความหมาย	ความคิดเห็น
5	หมายถึง	มีความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด
4	หมายถึง	มีความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาก
3	หมายถึง	มีความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ปานกลาง
2	หมายถึง	มีความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์น้อย
1	หมายถึง	มีความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด

4. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามทั้ง 4 ตอน แล้วนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำในการตรวจแก้ไขด้านเนื้อหาและภาษา

5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity)

6. นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกันคำนวณหาความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องประเมินด้วยคะแนน 3 ระดับ คือ 1 = สอดคล้อง, 0 = ไม่แน่ใจ และ -1 = ไม่สอดคล้อง (สุวิมล ตรีภานันท์, 2548)

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

R = ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในแต่ละระดับความสอดคล้อง
n = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ค่า IOC มีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 ข้อคำถามที่ดีควรมีค่า IOC เข้าใกล้ 1 ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรมีการปรับปรุงแก้ไข จากผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3 ท่าน ให้ความเห็นว่า ไม่แน่ใจ และ/หรือ ไม่สอดคล้อง รวม 19 ข้อ จาก 137 ข้อ

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงโครงสร้างและแก้ไขข้อมูลอีกครั้งเพื่อใช้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย โดยตัดข้อที่มีค่า IOC ต่ำว่า 0.5 จำนวน 19 ข้อออกทั้งหมด

8. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ทางด้านภาษา และเนื้อหา

9. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหาซ้ำอีกครั้ง ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) จำนวน 118 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.50 ทุกข้อคำถาม

10. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขข้อมูล ทั้งด้านโครงสร้างและเนื้อหาอีกครั้ง เพื่อนำไปใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย

11. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้าน โครงสร้าง และเนื้อหา

12. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนิสิตสาขาการจัดการทางวัฒนธรรม รุ่นที่ 2 เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ข้อคำถามที่ดีควรมีค่าความเชื่อมั่นเข้าใกล้ 1 ส่วนข้อที่มีค่าความเชื่อมั่น ต่ำกว่า 0.8 ควรมีการปรับปรุงแก้ไข

สูตรที่ใช้ในการคำนวณ คือ

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

α = ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ

k = จำนวนข้อของเครื่องมือ

s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

ซึ่งผลจากการทดสอบแบบสอบถาม ได้ผลดังนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (ตอนที่ 2) จำนวน 7 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม = 0.94

แบบสำรวจปัจจัยภายใน (ตอนที่ 3) จำนวน 75 ข้อ แบ่งเป็น

1. ทักษะคิดต่อพฤติกรรมกรรมกรมีวินัยในการเรียน จำนวน 22 ข้อ

ค่าความเชื่อมั่น = 0.89

2. นิสัยการเรียน จำนวน 12 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น = 0.86

3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 28 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น = 0.86

4. ความเชื่อในอำนาจตนเอง จำนวน 7 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น = 0.86

5. ทักษะคิดที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 16 ข้อ

ค่าความเชื่อมั่น = 0.86

แบบวัดความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (ตอนที่ 4) จำนวน 26 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น = 0.91

ซึ่งหมายความว่าแบบสอบถามนี้ สามารถใช้สำรวจและสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

13. นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เป็นครั้งสุดท้าย

14. นำแบบสอบถามที่แก้ไขสมบูรณ์แล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. รวบรวมและคัดเลือกประเด็นคำถาม เอกสารตำราต่างๆ รวมถึงข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อกำหนดแนวคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิดอย่างไม่มีกำหนดจำนวนคำถาม หรือลำดับคำถามที่ตายตัว โดยอิงข้อคำถามให้สอดคล้องกับแบบสอบถามในเรื่องของปัจจัยภายใน (รายละเอียดดูภาคผนวก ง)

กรอบคำถามในการสัมภาษณ์ ประกอบไปด้วย ข้อคำถามในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1.1 การวางแผนในการเรียน
- 1.2 ความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับตัวสื่อ, LMS, มหาวิทยาลัย และการใช้งานบทเรียน
- 1.3 ทักษะติดต่อพฤติกรรมความมีวินัยในการเรียน
- 1.4 นิสัยในการเรียน และลักษณะในการทำงาน
- 1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.6 ความเชื่อในอำนาจตนเอง
- 1.7 ทักษะที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ข้อคำถาม เป็นการสัมภาษณ์ถึงลักษณะความคิด และพฤติกรรมในเชิงลึกเพื่อนำผลมาประกอบผลจากแบบสอบถามในการวิจัย อันจะนำไปสู่การอภิปรายผลในเชิงคุณภาพต่อไป

2. นำแบบสัมภาษณ์ไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อทำการปรับ และเพิ่มข้อคำถามให้เหมาะสมครอบคลุมครบถ้วน เพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนและลึกถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์จึงมีความพร้อมที่จะนำไปใช้จริง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วางแผนการวิจัยโดยรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ
2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้ดูแลหลักสูตร
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้แก่บัณฑิตทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลรวม 9 วัน (25 ธันวาคม 2550-2 มกราคม 2551) ได้รับแบบสอบถามคืนรวม 56 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผ่านโทรศัพท์ โดยเลือกจากกลุ่มที่มีความถนัดในการเข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และการเข้าเรียนอิเล็กทรอนิกส์สูง จำนวน 10 คน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อเจ้าหน้าที่ดูแล/ประสานงานหลักสูตรการจัดการทางวัฒนธรรมออนไลน์ เพื่อขอรายชื่อ ของนิสิตที่มีความถนัดในการเข้าเรียน และร่วมกิจกรรมในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สูง จำนวน 15 คน
2. สุ่มชื่อนิสิตจำนวน 10 คน เพื่อทำการสัมภาษณ์
3. โทรศัพท์ติดต่อเพื่อยืนยันนัดหมาย วัน เวลา สำหรับการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
4. การสัมภาษณ์ เริ่มด้วยการแนะนำตัว ผู้วิจัยบอกบทบาทของผู้วิจัยว่าเป็นใคร มาทำอะไร พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกครั้งก่อนการสนทนา บอกให้ทราบถึงการเก็บรักษาเป็นความลับในการนำข้อมูลไปพิมพ์เผยแพร่จะทำเฉพาะการเสนอเชิงวิชาการ โดยไม่เปิดเผยชื่อ เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์รู้สึกปลอดภัย ไว้วางใจ และเชื่อถือในตัวผู้วิจัย
5. ทำการสรุป จากการสัมภาษณ์

คลังปัญญาไทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิต โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตต่อภาพแวดล้อมในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ระดับคะแนนตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนนตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยมาก

ระดับคะแนนตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนนตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อย

ระดับคะแนนตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ได้แก่ ทักษะติดต่อพฤติกรรมกรมการมีวินัยในการเรียน, นิสัยการเรียน, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, ความเชื่อในอำนาจตนเอง, ทักษะที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ระดับคะแนนตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนนตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยมาก

ระดับคะแนนตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนนตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อย

ระดับคะแนนตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลระดับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ระดับคะแนนตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง มีระดับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด

ระดับคะแนนตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง มีระดับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาก

ระดับคะแนนตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง มีระดับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ปานกลาง

ระดับคะแนนตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง มีระดับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์น้อย

ระดับคะแนนตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง มีระดับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์น้อยที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ไคแอสควร์ (Pearson Chi-Square) ซึ่งจะได้ค่าเป็นระดับนัยสำคัญ ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ
ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หมายถึง มีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก
ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 หมายถึง มีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด
6. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content Analysis)

5. การนำเสนอข้อมูล

1. ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การนำเสนอเป็นตาราง แล้วแปลความหมายเป็นความเรียง
2. ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การนำเสนอเป็นความเรียง



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ของนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกซึ่งเนื้อหาในบทนี้แบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ครอบคลุมปัจจัยภายในที่ต้องการศึกษา ได้แก่ ทักษะคิดต่อพฤติกรรมความมีวินัยในการเรียน, นิสัยการเรียน, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, ความเชื่ออำนาจในตน และ ทักษะคิดที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน กับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ของนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 6 ผลการสังเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม (Master of Arts in Culture Management) ปีการศึกษา 2548 ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 56 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืน 56 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งสามารถจำแนกตามลักษณะทางประชากรได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุจำนวนวิชาที่เรียนออนไลน์มาแล้ว และ รายได้ ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์ ประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การวางแผนในการเรียน การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสำหรับการเรียน และเวลาในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละวัน

ลักษณะทางประชากร	จำนวน (คน) (n=56)	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	11	19.6
หญิง	45	80.4
<u>อายุ</u>		
ต่ำกว่า 25 ปี	1	1.8
26-35 ปี	10	17.9
36-45 ปี	30	53.6
46 ปีขึ้นไป	15	26.8
<u>จำนวนวิชาที่เรียนออนไลน์มาแล้ว</u>		
6 วิชา	2	3.6
7 วิชา	4	7.1
8 วิชา	1	1.8
10 วิชา	40	71.4
12 วิชา	4	7.1
14 วิชา	4	7.1
19 วิชา	1	1.8
<u>รายได้เฉลี่ยต่อเดือน</u>		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3	5.4
10,000-20,000 บาท	26	46.4
20,000-30,000 บาท	20	35.7
มากกว่า 30,000 บาท	7	12.5

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน (คน) (n=56)	ร้อยละ
<u>ประสบการณ์การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต</u>		
น้อยกว่า 3 ปี	5	8.9
3-4 ปี	11	19.6
5-6 ปี	9	16.1
มากกว่า 6 ปี	31	55.4
<u>ประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การเรียนรู้ผ่าน CD-ROM, อ่านจาก website เป็นต้น</u>		
ไม่เคย	28	50.0
1 วิชา	4	7.1
2 วิชา	10	17.9
3 วิชา	1	1.8
4 วิชา	3	5.4
6 วิชา	2	3.6
7 วิชา	2	3.6
8 วิชา	2	3.6
10 วิชา	4	7.1
<u>การวางแผนในการเรียน เช่น แบ่งเวลาในการอ่าน หนังสือ เวลาในการนอน เวลาการศึกษาเพิ่มเติม</u>		
มีการวางแผนในการเรียน	14	25.0
มีการวางแผนบ้าง บางเวลา เป็นช่วงๆ	37	66.1
ไม่มีการวางแผนในการเรียน	5	8.9

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน (คน) (n=56)	ร้อยละ
<u>มีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวสำหรับการเรียนหรือไม่</u>		
มี	53	94.6
ไม่มี	3	5.4
<u>เวลาที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละวัน</u>		
1 ชั่วโมง	12	21.4
1-2 ชั่วโมง	2	3.6
2 ชั่วโมง	24	42.9
2-3 ชั่วโมง	2	3.6
3 ชั่วโมง	10	17.9
3-4 ชั่วโมง	4	7.1
5 ชั่วโมง	1	1.8
6 ชั่วโมง	1	1.8

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6 และเป็นเพศหญิง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 80.4

อายุของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 36-45 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 และอายุต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.8

จากตาราง จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างเรียนออนไลน์มาแล้วมากที่สุด 19 วิชา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และที่เรียนออนไลน์น้อยที่สุด 7 วิชา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1

รายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 และรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมากกว่า 6 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 และผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตน้อยกว่า 3 ปี มีน้อยที่สุดจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 ส่วนประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การเรียนผ่านซีดีรอม หรืออ่านจากเว็บไซต์ ส่วนใหญ่ ไม่เคยมีประสบการณ์ จำนวน 28 คน คิดเป็น

ร้อยละ 50 ส่วนที่เคยมิประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด 10 วิชา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1

ด้านการวางแผนในการเรียน เช่น แบ่งเวลาในการอ่านหนังสือ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการวางแผนบ้างเป็นบางเวลา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 66.1 และส่วนน้อยที่สุดที่ไม่เคยวางแผนในการเรียนเลย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว สำหรับใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 94.6 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นเวลา 2 ชั่วโมงต่อวัน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 42.9 และผู้ที่ใช้เวลาในการเรียน 5 และ 6 ชั่วโมงต่อวันมีน้อยที่สุด จำนวนอย่างละ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ตารางที่ 4.2 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ก่อนเข้าศึกษา

ลักษณะทางประชากร	จำนวน (คน) (n=56)	ร้อยละ
<u>ความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต</u>		
<u>ก่อนเข้าศึกษา</u>		
การใช้อินเทอร์เน็ต	54	96.4
การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	41	73.2
การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป	38	67.9
การเขียนโปรแกรม	4	7.1
การสร้างโฮมเพจ	6	10.7
การจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	7	12.5
อื่นๆ	0	0.0

จากตารางที่ 4.2 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 96.4 2) การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 73.2 และ 3) การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
 ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการ
 เรียนอิเล็กทรอนิกส์ (n=56)

สภาพแวดล้อมในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1 สื่อในการเรียนมีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน	4.05	0.721	มาก
2 การเข้าถึงตัวบทเรียนมีความสะดวก ง่ายต่อการเข้าถึงมาก	3.95	0.796	มาก
3 ตัวบทเรียน มีการแจ้งความคืบหน้าทางการเรียน	3.88	0.740	มาก
4 บทเรียน มีเนื้อหาที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	3.84	0.682	มาก
5 มหาวิทยาลัยได้เตรียมห้องไว้สำหรับการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์	3.80	0.644	มาก
6 ทางมหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.80	0.942	มาก
7 สามารถขอความช่วยเหลือด้านการเรียนจากทางมหาวิทยาลัยได้	3.52	0.953	มาก
ตลอดเวลา			
รวม	3.83	0.783	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ที่ระดับ 3.83 ซึ่งหมายความว่า มีความเห็นดีเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญมากที่สุดในเรื่องของ สื่อในการเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายใน ครอบคลุมปัจจัยภายในที่ต้องการศึกษา ได้แก่ทัศนคติต่อพฤติกรรมความมีวินัยในการเรียน, นิสัยการเรียน, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์, ความเชื่ออำนาจในตน และ ทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเกี่ยวกับความมีวินัย(n=56)

กระทงคำถาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.ข้าพเจ้ามองความมีวินัย เป็นสิ่งที่น่าปฏิบัติอย่างมาก	4.73	0.522	มากที่สุด
2.ข้าพเจ้าสามารถควบคุมตนเอง ให้ทำงานได้ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่สิ่งช่วยได้	4.16	0.654	มาก
3.ข้าพเจ้าชอบคบคนที่มีความตรงต่อเวลา	4.66	0.549	มากที่สุด
4.ข้าพเจ้าคิดว่าความมีวินัยจำเป็นในการเรียนการสอนของข้าพเจ้า	4.55	0.601	มากที่สุด
5.ความมีวินัย คือ สิ่งสำคัญที่ข้าพเจ้าคิดว่าจำเป็นที่สุด	4.46	0.631	มาก
6.ในชีวิตจริง ความมีวินัย เป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานของข้าพเจ้า	4.41	0.654	มาก
7.ข้าพเจ้าชื่นชอบคนที่มีความรับผิดชอบอย่างมาก	4.88	0.384	มากที่สุด
8.ข้าพเจ้ารู้สึกดี ถ้าได้ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายมาแล้วเสร็จตามกำหนด	4.75	0.522	มากที่สุด
9.เมื่อข้าพเจ้าได้รับงานมา ข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จ	4.45	0.685	มาก
10.การทำงานให้เสร็จตามเวลา เป็นความสุขของข้าพเจ้า	4.70	0.570	มากที่สุด
11.ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือ ไร่ชัดเจน และปฏิบัติตาม	3.79	0.706	มาก
12.ข้าพเจ้าติดตามผลการเรียนของข้าพเจ้าเสมอ	4.38	0.648	มาก
13.ขณะทำงาน และเหนื่อย ข้าพเจ้าจะต้องทำต่อให้เสร็จ หรือจนครบตามเวลาที่ข้าพเจ้าตั้งใจไว้	3.77	0.786	มาก
14.ข้าพเจ้าต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ไม่ว่าจะเหนื่อยแค่ไหนก็ตาม	4.05	0.942	มาก
15.หากข้าพเจ้าทำงานเสร็จไม่ทันกำหนด ข้าพเจ้าจะรู้สึกผิดอย่างมาก	4.27	0.751	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

กระทงคำถาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
16.หากข้าพเจ้าคิดว่าคุณครูจะจนไม่ได้ทำงานตามเวลา ข้าพเจ้าจะต้องรีบหาเวลาทำงานให้เสร็จ	4.30	0.685	มาก
17.ข้าพเจ้าทำงานเองทุกชิ้น	4.61	0.528	มากที่สุด
18.ข้าพเจ้า รู้สึกไม่ดีเวลามีคนอื่นมาลอกงานของข้าพเจ้า	4.61	0.528	มากที่สุด
19.ข้าพเจ้ารักษาเวลาในการเรียนของข้าพเจ้าได้อย่างดี	3.70	0.893	มาก
20.ข้าพเจ้าเข้าศึกษาในบทเรียนเป็นประจำ สม่าเสมอ	4.02	0.700	มาก
21.ข้าพเจ้าคิดว่าความมีวินัยจะทำให้ผลการเรียนของข้าพเจ้าดี	4.05	0.862	มาก
22.ข้าพเจ้าคิดว่าคนที่ประสบความสำเร็จ จำเป็นที่จะต้องมีความมีวินัยในตนเอง	4.36	0.616	มาก
รวม	4.35	0.665	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อความมีวินัยในการเรียนอยู่ในระดับที่มาก แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าความมีวินัยสำคัญสำหรับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยในแต่ละคำถาม ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับความมีวินัยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การขึ้นชอบคนมีวินัย ตรงต่อเวลา รองลงมาได้แก่ การรู้สึกดี หากทำงานที่ได้รับมอบหมายมาเสร็จสมบูรณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของนิสัยในการเรียน(n=56)

กระทงคำถาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ก่อนที่จะลงมือเขียนรายงาน ข้าพเจ้าต้องพยายามทำความเข้าใจเรื่องที่จะต้องทำให้เข้าใจเสียก่อน	4.41	0.532	มาก
2. ข้าพเจ้าเสียเวลาในการพูดคุย ฟังวิทยุ หรือโทรทัศน์มากเกินไปจนทำให้ผลการเรียน ไม่ดี	3.41	0.968	ปานกลาง
3. แม้ว่าจะงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำจะน่าเบื่อและไม่น่าสนใจ ข้าพเจ้าก็จะตั้งใจทำงานเสร็จสมบูรณ์	4.29	0.624	มาก
4. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามค้นคว้าด้วยตนเอง	4.27	0.646	มาก
5. เมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการที่จะซักถามจากผู้สอน	4.20	0.672	มาก
6. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้เข้าศึกษาต่อและมีโอกาสเรียนได้ในขณะนี้	4.77	0.467	มากที่สุด
7. ข้าพเจ้าจะรีบลงมือทำงานที่ได้รับมอบหมายเมื่อถึงกำหนดเวลาที่ต้องส่งงาน	4.43	0.599	มาก
8. ในการทบทวนบทเรียน ข้าพเจ้าจะอ่านซ้ำหลายๆ ครั้งจนเข้าใจ แล้วจึงผ่านไป	4.11	0.779	มาก
9. สถานที่เรียนของข้าพเจ้า มีการจัดอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.04	0.785	มาก
10. เมื่อได้รับมอบหมายงาน ข้าพเจ้าจะใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่	4.50	0.505	มากที่สุด
11. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณสอนพยายามปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน	4.64	0.483	มากที่สุด
12. หลังจากสอบเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะรีบค้นคว้าหาคำตอบ หรือซักถามอาจารย์ ที่เป็นปัญหาหรือตอบไม่ได้	3.79	0.680	มาก
13. ก่อนที่จะลงมือเขียนรายงาน ข้าพเจ้าต้องพยายามทำความเข้าใจเรื่องที่จะต้องทำให้เข้าใจเสียก่อน	4.20	0.672	มาก
รวม	4.24	0.645	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีนิสัยในการเรียนในเชิงของการทำงาน อยู่ในระดับที่ 4.24 โดยมีประเด็นในเรื่องของความภูมิใจที่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาที่มีชื่อ รวมไปถึงสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการเรียน ที่ผู้เรียนจะมีการจัดอย่างเป็นระเบียบอยู่เสมอ ซึ่งจัดเป็นนิสัยทางการเรียนที่มี

ระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ประเด็นในเรื่องของการทบทวนบทเรียน ซึ่งผู้เรียนมีรูปแบบการทบทวนบทเรียนโดยการอ่านซ้ำหลายครั้ง จนเข้าใจ แล้วจึงผ่านไปยังเรื่องต่อไป

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (n=56)

กระทงคำถาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ข้าพเจ้ามีความพยายามอย่างยิ่งที่จะทำอะไรก็ได้ดีกว่าที่ตั้งใจไว้	4.11	0.562	มาก
2. เมื่อประสบความล้มเหลวในงานอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้าจะคิดหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะทำงานให้สำเร็จ	4.23	0.603	มาก
3. เมื่อได้รับมอบหมายงาน ข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนกำหนดเสมอ	3.88	0.788	มาก
4. ทุกครั้งที่ทำงานเป็นกลุ่ม ข้าพเจ้าชอบที่จะเป็นหัวหน้ามากกว่าลูกน้อง	3.34	0.880	ปานกลาง
5. ข้าพเจ้าจะมีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ จนกว่าจะทำได้สำเร็จ	4.16	0.626	มาก
6. ข้าพเจ้าบอกผู้ปกครองเสมอในเรื่องที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียนและการทำงานของข้าพเจ้า	3.98	0.842	มาก
7. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกเสมอว่าไม่มีสิ่งอื่นใดที่จะมีค่าเท่าเทียมกับความสำเร็จในการทำงาน	4.04	0.738	มาก
8. ข้าพเจ้ามักจะตั้งความหวังไว้สูงๆ เพื่อที่จะได้ใช้ความพยายามและความสามารถในการทำงานนั้น อย่างเต็มที่เมื่อลงมือทำงาน	3.98	0.726	มาก
9. ทุกครั้งที่ทำงานที่ได้รับมอบหมายมา ข้าพเจ้าชอบทำช้อยๆ มากกว่าขี้ขลาดๆ	3.75	1.031	มาก
10. ไม่ว่าข้าพเจ้าจะทำงานอะไรก็ตาม ข้าพเจ้าจะพยายามทำจนสุดความสามารถเสมอ	4.38	0.702	มาก
11. ข้าพเจ้าคิดอยู่เสมอว่า อนาคตของตนเองจะขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการเรียน	4.20	0.773	มาก
12. ข้าพเจ้าเรียนหนังสือด้วยความสนุก มากกว่าความรู้สึกทุกข์ใจ	4.27	0.774	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

กระทงคำถาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
13.ข้าพเจ้ามีความปรารถนาที่จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในความสามารถ ของตนเอง	4.30	0.658	มาก
14.ข้าพเจ้าชอบทำงานด้วยความคิดของตนเอง ไม่ชอบทำตามผู้อื่น	4.02	0.726	มาก
15.มีอยู่บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจ เพราะได้ทำงานจนสำเร็จหรือ แข่งขัน จนได้รับชัยชนะ	4.13	0.715	มาก
16.ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกกับการทำงานเหมือนกับการเล่น	3.93	0.951	มาก
17.ข้าพเจ้าจะมีความพยายามมากขึ้น เมื่อรู้ตัวว่ามีความรู้ดีกว่า เพื่อนๆ	4.11	0.755	มาก
18.ข้าพเจ้าเป็นคนที่ขยันทำงานอย่างสม่ำเสมอ	4.00	0.763	มาก
รวม	4.04	0.756	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สาขาการจัดการ
วัฒนธรรม มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ในระดับมาก โดยมีประเด็นที่น่าสนใจในเรื่องการพยายามทำงาน
อย่างสุดความสามารถของนิสิต รวมทั้งในเรื่องของความปรารถนาที่มีความมั่นใจในความสามารถของ
ตนเอง ซึ่งมีในระดับความคิดเห็นระดับมาก ส่วนที่นิสิตได้ให้ความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ประเด็นใน
ข้อที่ว่า เมื่อทำงานเป็นกลุ่ม นิสิตจะรู้สึกอยากเป็นหัวหน้าหรือผู้นำกลุ่ม มากกว่าเป็นลูกน้อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อในอำนาจตนเอง (n=56)

กระทงคำถาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. เมื่อทำข้อสอบได้ดี ส่วนมากเพราะเพราะข้าพเจ้าได้เตรียมอ่านหนังสือมาก่อน	4.57	0.568	มากที่สุด
2. เมื่อเรียนไม่เข้าใจ ปกติเป็นเพราะเนื้อหาอธิบายไม่ดี	3.29	1.107	ปานกลาง
3. เมื่ออ่านหนังสือแล้วจำไม่ได้ ปกติเป็นเพราะผู้เขียนหนังสือเล่มนั้นไม่ดี	3.00	1.191	ปานกลาง
4. ถ้าได้รับคำชมในการเรียน ปกติเป็นเพราะข้าพเจ้าเก่งจริงๆ หรือมีผลการเรียนดี	3.61	0.867	มาก
5. ถ้าข้าพเจ้าเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งได้ดีขึ้นกว่าเดิม นั่นน่าจะเป็นเพราะข้าพเจ้ามีความพยายามมากขึ้น	4.32	0.716	มาก
6. ถ้าข้าพเจ้าเล่นกีฬาแพ้ ปกติเป็นเพราะ ผู้อื่นมีความสามารถในกีฬานั้นมากกว่าข้าพเจ้า	3.70	0.952	มาก
7. ถ้ามีคนอื่นว่าข้าพเจ้าไม่ค่อยฉลาดหรือค่อนข้างโง่ ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้ามีความสามารถในการเปลี่ยนความคิดได้ ถ้ามีความพยายาม	4.07	0.684	มาก
รวม	3.79	0.869	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่าความเชื่อในอำนาจตนเองของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนผ่านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความเชื่อในอำนาจตนเองอยู่ที่ระดับ 3.79 ซึ่งอยู่ในระดับมาก แสดงว่า นิสิตมีความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการเรียนรู้ และความสามารถในการแสวงหาหนทางที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้ ในระดับสูง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (n=56)

กระทงคำถาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สนองความต้องการในการเรียนในเวลาต่างๆ ของข้าพเจ้า	4.38	0.620	มาก
2. การเรียนอิเล็กทรอนิกส์สะดวกกว่าการเรียนในห้องมากกว่า ในเรื่องของเวลา	4.68	0.508	มากที่สุด
3. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายได้อย่างมากสำหรับข้าพเจ้า	4.73	0.486	มากที่สุด
4. ข้าพเจ้าสามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาที่ข้าพเจ้าต้องการ	4.77	0.426	มากที่สุด
5. เมื่อข้าพเจ้าเรียนไม่ทันเพื่อน ข้าพเจ้าสามารถเข้าไปทบทวนบทเรียนอีกครั้งจนกว่าจะเข้าใจได้	4.55	0.502	มากที่สุด
6. การเรียนผ่านคอมพิวเตอร์ ทำให้ข้าพเจ้าสามารถแสดงความสามารถออกมาได้อย่างเต็มที่	4.05	0.862	มาก
7. ข้าพเจ้าคิดว่า การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการเรียนที่เหมาะสมกับข้าพเจ้าที่สุด	4.29	0.756	มากที่สุด
8. ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากกว่าที่จะไปนั่งฟังการบรรยายเหมือนการเรียนปกติ	4.27	0.774	มาก
9. ในบางครั้งในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้สอนไม่สามารถอธิบายหรือตอบคำถามของผู้เรียนให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งเหมือนในห้องเรียน	4.11	0.755	มาก
10. ข้าพเจ้าสามารถจัดเวลาสำหรับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างครบไม่ขาดเลย	3.91	0.793	มาก
11. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ต้องใช้การวางแผนในการเรียนอย่างมาก ไม่ใช่ใครก็สามารถเรียนได้	4.16	0.804	มาก
12. ข้าพเจ้ารู้สึกที่ผู้สอนให้ความสนใจและพยายามที่จะช่วยเหลือนักเรียนทุกคน โดยทั่วถึง	4.30	0.658	มาก
13. ข้าพเจ้าเชื่อและปฏิบัติตามทุกอย่างที่ผู้สอนเสนอแนะ	4.30	0.685	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

กระทงคำถาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
14.ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าข้าพเจ้าเรียนครบตามจำนวนชั่วโมง และหลักสูตร ความรู้ที่ได้ทำๆ กับที่เรียนในห้อง	4.20	0.773	มาก
15.ข้าพเจ้าชอบการเรียนที่กำกับด้วยตนเองอย่างการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มาก	4.32	0.789	มาก
16.ข้าพเจ้าเชื่อว่าข้าพเจ้าสามารถหาข้อมูลต่างๆ จากเว็บไซต์ทั่วโลกได้ ง่ายกว่าอ่านหนังสือ	4.25	0.720	มาก
รวม	4.33	0.682	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อยู่ที่ค่าเฉลี่ย 4.33 ซึ่งแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความชอบและความคิดเห็นในเชิงบวกเกี่ยวกับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ได้แก่ เรื่องของความสามารถในการเลือกเวลาเรียน, การประหยัดค่าใช้จ่าย, สะดวกกว่าการเรียนในชั้นเรียนแบบปกติ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (n=56)

กระทงคำถาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ข้าพเจ้าเข้าเรียนตรงเวลา และครบตามเวลาที่กำหนด แม้ผู้สอนจะไม่ตรวจสอบการเข้าเรียน	4.18	0.741	มาก
2. ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนกำหนดส่งเสมอ	4.21	0.929	มาก
3. เวลาเรียน ข้าพเจ้าจะตั้งใจเรียนอย่างเดียว จะไม่เปิดเว็บอื่นดูไปด้วย	4.07	0.735	มาก
4. ข้าพเจ้าพยายามทำงานให้เสร็จตามแผนการเรียนที่กำหนดไว้ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงไร	4.41	0.826	มาก
5. ข้าพเจ้ามักพยายามหาข้อมูลเพิ่มเติมจากเนื้อหาวิชาเสมอ	4.07	0.806	มาก
6. ข้าพเจ้าไม่เคยส่งงานล่าช้า กว่ากำหนดเวลาส่ง	3.89	1.056	มาก
7. ในระหว่างเรียน ข้าพเจ้าจะจดจ่อกับบทเรียนอย่างเดียว	4.13	0.854	มาก
8. ข้าพเจ้าเก็บเวลาเรียนจนครบ โดยเรียนเฉลี่ยกันในแต่ละเทอมโดยไม่จำเป็นต้องมานั่งเก็บเวลาที่เดียวทั้งวัน	4.04	0.713	มาก
9. ข้าพเจ้าไม่เคยเปิดบทเรียนทิ้งไว้เพื่อเก็บเวลาเรียน	3.96	0.808	มาก
10. ระหว่างเรียน แม้ข้าพเจ้าจะรู้สึกง่วง หรือเพลีย ก็จะต้องพยายามเรียนจนจบบทเรียนก่อน จึงจะพัก	3.84	0.781	มาก
11. ข้าพเจ้าเข้าศึกษาในคัวบทเรียนทุกวัน อย่างน้อยวันละ 1 ชม.	3.95	0.923	มาก
12. ข้าพเจ้าสามารถแบ่งเวลาในการเรียนได้เสมอ แม้จะมีงานยุ่งเพียงไรก็ตาม	4.13	0.810	มาก
13. เมื่อได้รับงานที่ได้รับมอบหมายมา ข้าพเจ้าจะรีบวางแผนการทำงานทันที	4.11	0.824	มาก
14. ข้าพเจ้าจะเข้าไปตอบคำถามในเว็บบอร์ดสม่ำเสมอ	4.11	0.966	มาก
15. เมื่อผู้สอนให้หาข้อมูลสำหรับทำงาน ข้าพเจ้าจะหาเองเสมอ	4.05	0.749	มาก
16. ข้าพเจ้าสามารถกำหนดเวลาส่งงานและเวลาเรียนของตนเองได้อย่างไม่มีปัญหา และสามารถปฏิบัติตามได้ตามแผน	4.04	0.762	มาก

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

กระทงคำถาม	\bar{x}	S.D.	ระดับ
17. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการเรียนที่ต้องมีความรับผิดชอบตนเองสูง	4.66	0.514	มากที่สุด
18. เวลาว่าง ข้าพเจ้าจะตรวจเช็คพัฒนาการของข้าพเจ้า เพื่อวางแผนสำหรับการเรียนในครั้งต่อไป	4.16	0.781	มาก
19. เมื่อได้รับงานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะพยายามทำให้เสร็จโดยเร็วที่สุด	4.18	0.606	มาก
20. ในระหว่างการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องที่ข้าพเจ้าเข้าใจแล้ว ข้าพเจ้าจะนั่งเรียนจนจบ	4.21	0.706	มาก
21. หากข้าพเจ้าไม่ได้เข้าเรียนตามตาราง ข้าพเจ้าจะรีบมาเรียนชดเชยทันที	4.07	0.710	มาก
22. เวลาที่ข้าพเจ้าเหนื่อยจากงานมากๆ แต่ถึงเวลาเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามเรียนให้ได้ตามที่วางแผนไว้	4.05	0.923	มาก
23. เมื่อเรียนการเขียนเสร็จ ข้าพเจ้าจะนั่งสรุปสิ่งที่เรียนอีกครั้งนึง	3.96	0.830	มาก
24. เวลาว่างๆ ข้าพเจ้าจะหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ข้าพเจ้าเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ต	4.36	0.841	มาก
25. ข้าพเจ้าติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนเสมอ เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน	3.73	0.963	มาก
26. ข้าพเจ้าสามารถเรียนจบได้ด้วยคามมีวินัยในการเรียน	4.36	0.586	มาก
รวม	4.11	0.798	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนผ่านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มีความมีวินัยอยู่ในระดับมาก โดยลักษณะพฤติกรรมที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การคิดว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการเรียนที่ต้องใช้วินัยในการเรียนสูง, การพยายามเรียนให้ได้ตามแผนที่ตนเองได้วางไว้, การพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนกำหนด รวมทั้งการร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ในเว็บบอร์ดอย่างสม่ำเสมอ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน กับความมี
 วินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ของนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการจัดการทาง
 วัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.10 ระดับนัยสำคัญทางสถิติของปัจจัยภายนอก กับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจัยภายนอก	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
1. เพศ	0.189
2. อายุ	0.956
3. จำนวนวิชาที่เคยเรียนออนไลน์	0.705
4. รายได้เฉลี่ยของครอบครัว	0.475
5. ความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตก่อนเข้าศึกษา	
5.1 การใช้อินเทอร์เน็ต	0.000**
5.2 การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	0.259
5.3 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ	0.397
5.4 การเขียนโปรแกรม	0.861
5.5 การสร้างโฮมเพจ	0.883
5.6 การจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์	0.714
6. ประสบการณ์การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต	0.152
7. ประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	0.964
8. การวางแผนในการเรียน	0.030*
9. การมีคอมพิวเตอร์อยู่ที่บ้าน	0.859
10. เวลาที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	0.633
11. สภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	0.002**

ระดับนัยสำคัญ * <0.05 , ** <0.01

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มี 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ในเรื่องของการใช้อินเทอร์เน็ต และปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนปัจจัยในด้านการวางแผนการเรียน ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.11 ระดับนัยสำคัญทางสถิติของปัจจัยภายใน กับความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจัยภายนอก	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
1. ทศนคติต่อพฤติกรรมความมีวินัย	0.003**
2. นิสัยการเรียน	0.000**
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	0.000**
4. ความเชื่ออำนาจในตน	0.246
5. ทศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	0.053

ระดับนัยสำคัญ * <0.05 ,** <0.01

จากตารางที่ 4.11 พบว่าปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ นิสัยการเรียน, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทศนคติต่อพฤติกรรมความมีวินัย มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 6 ผลการสังเคราะห์การให้สัมภาษณ์ของนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการจัดการวัฒนธรรม (Master of Arts in Culture Management) ปีการศึกษา 2548 ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 10 คน ซึ่งทำการสัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์ ได้ผลการสัมภาษณ์สรุปดังนี้

ประเด็นในเรื่องของการวางแผนในการเรียน และเวลาที่ใช้ในการเรียน

ในเรื่องของการวางแผนในการเรียน และเวลาที่ใช้ในการเรียน เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเรียน ว่ากลุ่มตัวอย่างได้มีการวางแผน หรือกำหนดและแบ่งแยกเวลาในการเรียนและการทำงาน หรือเวลาในการทำกิจกรรมอย่างอื่นที่นอกเหนือหรือไม่

ผลการสัมภาษณ์สรุป ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 คน มีการวางแผนในการเรียน โดยมีการแบ่งเวลาที่แตกต่างกัน ซึ่งแบ่งเวลาที่ใช้ในการเรียนออกเป็น 2 ช่วงเวลา ได้แก่ เวลาช่วงเย็น-ค่ำของแต่ละวัน และ วันเสาร์-อาทิตย์ โดยมีความคิดเห็นในด้านการแบ่งเวลานี้ว่า เป็นส่วนหนึ่งที่ป้องกันความผิดพลาด และเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระในการทำงานและเรียนไปด้วยในคราวเดียว
2. เวลาที่ใช้ในการเรียน ส่วนใหญ่จะใช้เวลาค้างตั้งแต่ 2-4 ชั่วโมงต่อการเรียนแต่ละครั้ง โดยให้ความเห็นว่า เป็นเวลาที่พอเหมาะต่อการเรียน เนื่องจากเวลาอื่น จำเป็นต้องใช้กับกิจกรรมอย่างอื่น เช่น การทำความสะอาดบ้าน, การเลี้ยงลูก, การทำอาหาร, การพักผ่อน เป็นต้น
3. มีผู้เรียนจำนวน 2 ใน 10 ที่ให้ความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการปรึกษาเกี่ยวกับการเรียนในเว็บบอร์ด จะช่วยกระตุ้นให้มีการใส่ใจกับแผนการเรียนมากขึ้น

ประเด็นในเรื่องความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับตัวสื่อ, LMS ,การใช้งาน และมหาวิทยาลัย

ในประเด็นนี้เป็นการสัมภาษณ์ในส่วนของความรู้สึกเกี่ยวกับปัจจัยในด้านต่างๆ ที่อยู่ นอกเหนือจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยจะมุ่งประเด็นไปที่ตัวสื่อ , ระบบการจัดการเรียน , รูปแบบการใช้งาน และความรู้สึกเกี่ยวกับทางมหาวิทยาลัย

ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 คนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบของตัวสื่อ เพราะเอื้อต่อผู้เรียนในหลายด้าน เช่น การมีเสียงบรรยายประกอบ ผู้เรียนสามารถเปิดและนั่งฟัง หรือทำอย่าง

กิจกรรมอย่างอื่นไปพร้อมกันได้ นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นที่ว่า สื่อได้มีการออกแบบและพัฒนามาแล้ว เพื่อให้ผู้เรียนได้สามารถเข้าใจได้ง่ายกว่าการอ่านจากหนังสือตามลำพัง

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการจัดการเรียน (LMS : learning management system) ผู้เรียนให้ความคิดเห็นว่าเป็นระบบที่ใช้งานได้ไม่ยากมาก เนื่องจากทางหลักสูตรได้มีการอบรมในการใช้ระบบก่อนทำการศึกษจริง ส่วนเครื่องมือในระบบการจัดการเรียนที่ผู้เรียนชอบใช้มากที่สุดคือ เว็บบอร์ด (web board) เพราะมีความง่ายในการใช้งาน และเกิดความเพลินเพลินและแรงกระตุ้นในการถามตอบ

เนื้อหาส่วนใหญ่ที่ผู้เรียนใช้เว็บอร์ดนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเนื้อหาในด้านอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการเรียน เช่น คุยเรื่องหนัง ละคร หรือนัดแนะ แต่มีหลายครั้งที่ใช้สำหรับการถามตอบเกี่ยวกับการใช้งานของบทเรียน, ความรู้ที่ได้จากบทเรียน และนัดแนะเกี่ยวกับการลงทะเบียน หรือกิจกรรมเกี่ยวกับการนัดหมายของหลักสูตร

3. ในด้านความรู้สึกเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ผู้เรียนมีความมั่นใจ และมีแรงกระตุ้นที่จะจบการศึกษาจากทางมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุผลเกี่ยวกับทางมหาวิทยาลัยว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง และมีความน่าเชื่อถือทางวิชาการ หากจบไปย่อมเปิดโอกาสทางความก้าวหน้า และจะเกิดความภาคภูมิใจเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยมีผู้เรียน 4 ใน 10 คน มีความรู้สึกเกี่ยวกับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ว่ามีความแตกต่างจากการเรียนในภาคปกติในเชิงลบ เช่น รู้สึกว่าตนเองจะได้ความรู้น้อยกว่าการเรียนในรูปแบบของการเรียนปกติ หรือ รู้สึกว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์นี้ ใครเรียนก็สามารถจบได้ เป็นต้น

ประเด็นในเรื่องทัศนคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในการเรียน

การสัมภาษณ์ในประเด็นเรื่องทัศนคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยในการเรียน เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้สึกเกี่ยวกับความมีวินัย ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่ ให้ความเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการทำงาน และการเรียน

นอกจากนี้ยังเห็นว่า ความมีวินัยเป็นเหมือนตัวชี้วัดความสำเร็จ และพฤติกรรมด้านอื่นๆ ของคนๆนั้นเลย หากมีวินัย ย่อมมีความสามารถในการทำงาน และมีพฤติกรรมในด้านที่ดีมากกว่าผู้ที่ไม่มีความมีวินัย

โดยเมื่อสอบถามถึงพฤติกรรมที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์กับหลักสูตรการจัดการทางวัฒนธรรม ที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ พบว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นที่ตนเองรักษาวินัยในการเรียนเป็นอย่างดี เช่น มีการจัดส่งงานได้ตรงตามกำหนดเวลา การเข้าเรียนที่สม่ำเสมอ การแสดงความคิดเห็น รวมทั้งการเข้ามศึกษาในระยะเวลาที่ต้องเข้ามศึกษาที่มหาวิทยาลัย จะรักษาเวลาในการเข้าฟัง เป็นต้น

ประเด็นในเรื่องนิสัยการเรียนและลักษณะของการทำงาน

การสัมภาษณ์ในประเด็นเรื่องนิสัยการเรียนและลักษณะของการทำงาน เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมของการเรียน หรือการทำงาน ทั้งงานที่ได้รับมอบหมาย และงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน โดยสรุปได้ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 คน ให้สัมภาษณ์ถึงนิสัยในการทำงาน ว่าผู้เรียนทั้งหมดชอบในการทำงานที่ผู้สอนหรือเจ้าของวิชาได้มอบหมายให้ทำ โดยมีเทคนิคในการทำโดยการนำเอาฐานข้อมูลที่แต่ละคนมีอยู่มาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการทำงาน
2. ในการเรียนในแต่ละครั้ง ผู้เรียนจะใช้หนังสืออ่านประกอบไปด้วยอีกหนึ่งทาง เพื่อจะได้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น รวมทั้งคิดได้ทันกับตัวบทเรียน
3. ลักษณะในการทำงาน เมื่อผู้เรียนได้รับงานที่ได้รับมอบหมายจะทำเลยทันที โดยไม่รอหรือมีเงื่อนไขสำหรับการทำงานนั้นๆ และจะพยายามทำให้เสร็จให้เร็วที่สุด เพื่อจะได้มีโอกาสตรวจสอบความถูกต้อง และค้นคว้าเพิ่มเติมได้
4. เมื่อเรียนครบทุกครั้ง ผู้เรียนจะนั่งนึกเพื่อทบทวนก่อนจะหยุดการเรียนในแต่ละครั้ง

ประเด็นในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ประเด็นในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นการสัมภาษณ์ในเรื่องของแรงจูงใจของผู้เรียนที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

จากการสัมภาษณ์พบว่าแรงจูงใจหลักในการเรียนของผู้เรียนได้แก่การได้รับปริญญาและการจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับ และมีชื่อเสียง อีกประการหนึ่งคือได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ในฐานะที่มีความรู้ความสามารถที่สูงกว่าเดิม

นอกจากนี้ ผู้เรียนยังให้สัมภาษณ์ในเรื่องของการให้กำลังใจของเพื่อนร่วมเรียน รวมทั้งอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่ช่วยให้กำลังใจที่จะเรียนให้ประสบผลสำเร็จ

ประเด็นในเรื่องความเชื่อในอำนาจตนเอง

การสัมภาษณ์ในประเด็นเรื่องความเชื่อในอำนาจตนเอง เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับทัศนคติต่อความสามารถของตนเอง สำหรับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ผู้เรียนทั้งหมดมีความคิดว่าตนเองสามารถเรียนได้จบ ด้วยสาเหตุในหลายประการเช่น เป็นเรื่องที่ตนเองมีพื้นฐาน และเนื้อหาเป็นส่วนหนึ่งในสายงานที่ทำอยู่แล้ว ดังนั้น จึงมีพื้นฐานด้านความรู้อยู่แล้วเป็นทุนเดิม

นอกจากนี้ ผู้เรียนยังให้ความเห็นเกี่ยวกับวิชาว่า เป็นวิชาที่ตนเองมีความสามารถและรักในสาขานี้อยู่แล้ว จึงไม่ใช่เรื่องที่ยากเกินความพยายามของตนเอง มีเพียง 3 คนที่เห็นว่าตนต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งหมดมีความคิดว่าอย่างไร ก็สามารถเรียนจบได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ประเด็นในเรื่องทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

การสัมภาษณ์ในประเด็นของทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้เรียนได้แสดงทัศนคติต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในเชิงบวก โดยมีประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประเด็นในเรื่องของการเปิดโอกาสทางการศึกษา แก่ผู้ที่ทำงานแล้ว และเวลาในการเรียนค่อนข้างน้อย และอยู่ห่างไกลสถานศึกษาที่ต้องการจะศึกษาต่อ
2. ประเด็นในเรื่องของค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งผู้เรียนทั้งหมดเห็นว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการศึกษา โดยอย่างน้อย ก็ช่วยประหยัดค่าเดินทาง หากต้องเดินทางมาจากต่างจังหวัดเพื่อมาเรียนที่มหาวิทยาลัย
3. ประเด็นของความรู้ที่ได้รับจากการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้เรียนเห็นว่าเป็นการเรียนที่ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเกี่ยวกับการเรียนได้มากกว่าการเรียนปกติ และมีกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน แน่นนอน รวมทั้งอาจารย์เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ดังนั้นจึงไม่คิดว่าความรู้ที่ได้จากการเรียนอิเล็กทรอนิกส์จะมีความแตกต่างจากการเรียนในภาคปกติ
4. ประเด็นในเรื่องของการแลกเปลี่ยนความรู้ ผู้เรียนทั้งหมดมีความรู้สึกว่าการพูดคุยกันทางเว็บบอร์ดเกี่ยวกับงาน หรือประเด็นต่างๆ ที่น่าสนใจ ก็เหมือนกับการแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อเงิน หรือไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
5. สำหรับเรื่องสังคมในการเรียน ผู้เรียนเห็นว่าอาจจะดูเหมือนห่างไกล และเรียนอย่างโดดเดี่ยว แต่สำหรับผู้เรียน ถือได้ว่ามีความสัมพันธ์ทั้งกับผู้เรียนด้วยกัน ผู้เรียนกับเจ้าหน้าที่ และระหว่างผู้เรียนกับอาจารย์เจ้าของรายวิชา โดยติดต่อกันในหลายช่องทางเช่นทางโทรศัพท์ เป็นต้น แต่ที่ผู้เรียนใช้เป็นหลักในการติดต่อ ได้แก่ เว็บบอร์ด และอีเมล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ของนิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการจัดการวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปสาระสำคัญ คือ วัตถุประสงค์การวิจัย คำถามของการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยของผู้เรียน ที่เรียนในรูปแบบของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ของนิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ของนิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำถามการวิจัย

ปัจจัยต่อไปนี้ ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ หรือไม่ อย่างไร

- 1.ทัศนคติต่อพฤติกรรมความมีวินัย
- 2.นิสัยการเรียน
- 3.แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 4.ความเชื่อในอำนาจตนเอง
- 5.ทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
- 6.สภาพทั่วไปของผู้เรียน
- 7.สภาพตัวสื่อ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตหลักสูตรการจัดการทางวัฒนธรรม (Master of Arts in Cultural Management) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 115 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตปีการศึกษา 2548 ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้ นิสิตที่เรียนจบในภาควิชาการอย่างน้อยร้อยละ

50 คือ เรียนจบในส่วนของเนื้อหาบังคับมาแล้วไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของหลักสูตร จำนวน 56 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจาก ถือว่ามีความมีวินัยในตนเองเพียงพอในระดับที่สามารถผ่านการเรียนในรูปแบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์จนสำเร็จ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังอยู่ในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งถือตามเกณฑ์พัฒนาการทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ของ Kohlberg ถือว่ามีพัฒนาการทางด้านคุณธรรม จริยธรรม คงที่แล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม สำหรับนิสิต เพื่อรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่
 - 1.1 แบบสอบถามด้านปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย
 - 1.1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้เรียน
 - 1.1.2 แบบสอบถามความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน
 - 1.2 แบบสอบถามด้านปัจจัยภายใน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 แบบวัดทัศนคติต่อพฤติกรรมความมีวินัย
 - 1.2.2 แบบวัดนิสัยการเรียน
 - 1.2.3 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 1.2.4 แบบวัดความเชื่อในอำนาจตนเอง
 - 1.2.5 แบบวัดทัศนคติต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
 - 1.3 แบบวัดความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. แบบสัมภาษณ์ สำหรับนิสิต

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เก็บรวบรวมและนำข้อมูลมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS version 15.0
2. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการอธิบายลักษณะ โดยทั่วไปของข้อมูล สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)
3. สถิติเชิงอนุมาน ใช้ในการตอบคำถามการวิจัย สถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยไค-แอสควร์ (Pearson Chi-square)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับปริญญาโท สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่ได้ทำการศึกษารวม 16 ปัจจัย มีเพียง 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยได้ผลดังนี้

1. ปัจจัยภายนอก ด้านสภาพทั่วไปของผู้เรียน ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

1.1 ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ในเรื่องของการใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งมีระดับนัยสำคัญอยู่ที่ 0.01

1.2 ปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วยตัวสื่อ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.3 ปัจจัยด้านการวางแผนในการเรียน มีระดับนัยสำคัญอยู่ที่ 0.05

1.4 ปัจจัยภายนอกด้านอื่น 8 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเพศ, อายุ, จำนวนวิชาที่เคยเรียนออนไลน์, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน, ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต, ประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์, การมีคอมพิวเตอร์ที่บ้าน และเวลาที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัจจัยภายใน ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

2.1 ทักษะคิดต่อพฤติกรรมความมีวินัยส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.01

2.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.01

2.3 นิสัยในการเรียนส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.05

2.4 ทักษะคิดที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และความเชื่อในอำนาจตนเองไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้เรียนให้ความสำคัญในเรื่องของความมีวินัยเป็นอันดับต้น เนื่องจากเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จทั้งในด้านการงาน และการเรียน, ในด้านนิสัยการเรียน ผู้เรียนเป็นผู้ทำงานเป็นระบบ ชับตอน ,ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้เรียนมีแรงจูงใจในเรื่องของความภาคภูมิใจที่ได้จบจากมหาวิทยาลัยมีชื่อ และเป็นผลให้สังคมยอมรับในความสามารถของผู้เรียน, ด้านทักษะคิดต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้เรียนเห็นประโยชน์ในด้านของการเปิดโอกาสทางการ

ศึกษา และลดค่าใช้จ่าย และด้านความเชื่อในอำนาจตนเอง ผู้เรียนเห็นว่า เป็นการไม่เกินความสามารถของผู้เรียนที่จะเรียนให้จบตามหลักสูตรที่ทางมหาวิทยาลัยได้วางแผนไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ สรุปได้ว่า เมื่อบุคคลมีวินัยในการเรียน จะส่งเสริมให้บุคคลมีความตั้งใจ สนใจในการเรียนและมีแนวโน้มที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงอนุมานว่า ผู้เรียนซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ย่อมแสดงว่าผู้เรียนมีความมีวินัยสูง

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่า ปัจจัยด้านความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ในเรื่องของการใช้อินเทอร์เน็ต ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีระดับนัยสำคัญอยู่ที่ 0.01

จากงานวิจัยของ Davenport, Martha Kelly (1995) พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างหนึ่ง คือ ความรู้ในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและทัศนคติในการเข้ารับบริการฝึกอบรมการใช้เครือข่าย ซึ่งประสบการณ์และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์มีความสัมพันธ์กับความบ่อยในการใช้อินเทอร์เน็ต และยังมีความสัมพันธ์กับการรับรู้การศึกษาทางไกลผ่านเว็บ (Jamaludin, 1996; Born and Miller, 1999) ดังนั้น เราจะพบว่า ประสบการณ์ ความรู้ และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติ ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรม ตามที่งานวิจัยของ พิมพากรณ์ เครื่องกำแหง (2522) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติในการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นผลการวิจัยนี้ จึงเป็นการสนับสนุนให้เห็นว่า ปัจจัยทางด้านความรู้และทักษะ มีผลต่อพฤติกรรมในด้านความมีวินัยอย่างยิ่ง

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วยตัวสื่อ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการสอน และประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน ในระดับอุดมศึกษาทุกสาขาวิชา ทั้งในสาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพประยุกต์ วิทยาศาสตร์กายภาพ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2536; วิเชียร ทิพย์จุมภฏ, 2539; สรัสนันท์ ศรีพิทักษ์, 2537)

ในเรื่องของตัวสื่อ กมล กล้าหาญ (2525) พบว่า การได้รับเอกสารการสอน และวัสดุการศึกษาล่าช้า เนื้อหาของเอกสารการสอนในแต่ละชุดมีมากเกินไป เนื้อหาในเอกสารที่ศึกษายาว

เกินไป เป็นสาเหตุหนึ่งของการลาออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช นอกจากนี้ งานวิจัยของ มนต์ผกา เกียรติภักดิ์กุล (2535) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ ของนักเรียน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่มีผลการเรียนแตกต่างกันพบว่า นักศึกษาที่สอบผ่านมีพฤติกรรมการใช้สื่อที่แตกต่างจากกลุ่มที่สอบไม่ผ่าน คือ นักศึกษาที่สอบผ่านอ่านเอกสารการสอน ทำแบบฝึกหัด ทำแบบประเมินตนเองก่อนเรียน ทำการบันทึกสาระสำคัญทำกิจกรรมท้ายเรื่อง และทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน ส่วนพฤติกรรมการอ่านบททวนการสอน การอ่านบททวนแบบฝึกปฏิบัติ ที่ได้ทำแล้ว การดูรายการวิทยุโทรทัศน์ประจำวิชา และการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประจำวิชาของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัย พบว่า สื่อและสภาพแวดล้อมในการเรียน มีผลต่อพฤติกรรม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียน ดังนั้น จึงเป็นการสนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้ ที่พบว่า ปัจจัยในด้านสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งสภาพแวดล้อมของตัวสื่อ มีอิทธิพลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยณรงค์ หลายสุทธิสาร (2531) ได้วิจัยพบว่า ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมทางบ้านสามารถทำนายความมีวินัยในตนเองของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. จากผลการวิจัย พบว่า การวางแผนในการเรียน ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ในเรื่องของการวางแผนในการเรียน พิกุล วงศ์ก้อม (2534) ทำการศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการแบ่งเวลาสำหรับทบทวนเฉพาะวิชาที่สำคัญซึ่งใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย แบ่งเวลาสำหรับการนอนและการพักผ่อนอย่างพอเพียง มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีการวางแผนในการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น ย่อมส่งผลต่อความมีวินัยด้วย

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ พบว่า ในด้านของการวางแผนในการเรียนนั้น นิสิตที่ศึกษาในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีความรับผิดชอบ และมีกิจกรรมร่วมกับทางหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ มีการวางแผนในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในด้านของเวลาที่ใช้ในการศึกษา และเวลาในการทบทวนบทเรียน โดยเห็นว่าการวางแผนในการเรียน จะช่วยให้ประสบความสำเร็จ และป้องกันความผิดพลาดระหว่างการทำงานและการเรียนได้

4. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายนอก 8 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านเพศ, อายุ, จำนวนวิชาที่เคยเรียนออนไลน์, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน, ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต,

ประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์, การมีคอมพิวเตอร์ที่บ้าน และเวลาที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งจากการศึกษาจากงานและผลการวิจัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ จะพบว่า ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อพฤติกรรม หรือทัศนคติ อันเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความมีวินัย แต่ในการวิจัยในครั้งนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง จะมีปัจจัยทั้งด้านของ เพศ, อายุ, จำนวนวิชาที่เคยเรียนออนไลน์, รายได้เฉลี่ยต่อเดือน, ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต, ประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์, การมีคอมพิวเตอร์ที่บ้าน และเวลาที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ นั้น มีความคล้ายคลึงกัน ด้วยสาเหตุนี้ ปัจจัยภายนอกทั้ง 8 ปัจจัยนี้ จึงไม่แสดงอำนาจหรือค่าที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

5. ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อความมีวินัย ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ทัศนคติ จัดเป็นตัวแปรลำดับต้นๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม โดย Bloom (1982) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความเชื่อ และความรู้สึกเชิงประมาธค่าได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ ทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงออกและโต้ตอบกับสิ่งต่างๆ ทัศนคติเป็นตัวแปรสำคัญที่เป็นเครื่องมือกำหนดพฤติกรรมต่างๆ

Garrison and Margoan (1972) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ แนวโน้มที่บุคคลจะตอบสนองต่อวัตถุหรือสถานการณ์ต่างๆ ด้วยวิถีทางที่แน่นอน รวมทั้งของ ปราณี รามสูต (2528) กล่าวว่า ทัศนคติหมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ความเห็น ความรู้สึกและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคลหรือสถานการณ์เป็นอย่างไร ไป อันมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นๆ บุคคลนั้นๆ หรือเหตุการณ์นั้นๆ

ซึ่งสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเห็นได้ว่า นิสิตที่มีความรับผิดชอบ และกิจกรรมร่วมกับทางหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ จะมีความคิดเห็นในเรื่องของความมีวินัย ว่าเป็นปัจจัยแรก และปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการที่จะส่งผลให้บุคคลประสบความสำเร็จได้ ไม่ว่าจะทั้งการเรียนหรือการทำงาน นอกจากนี้ ยังคิดเห็นว่า ความมีวินัยเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความมีศักยภาพ และคุณค่าของบุคคลในเชิงบวกอีกด้วย

จากแนวคิดที่ได้กล่าวมาข้างต้น เปรียบเสมือนการสนับสนุนผลจากการวิจัยที่พบว่า ทัศนคติต่อความมีวินัยส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ อันเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างหนึ่งเช่นกัน

6. ผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.01

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ ประสาท ปัทมวังกูร (2516) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และวิจัยของ ซาดิซาย สุภสร (2531) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับความถนัดทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยการเรียน และเจตคติการเรียน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ Brown (1969 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2538) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับระดับสติปัญญา ความถนัดทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาจากกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยมอนตানা พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญา ความถนัดทางการเรียน และมีความสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ยด้วย นอกจากนี้ Song (1971) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเกษตรกรรมในเกาหลี ได้ผลเช่นเดียวกัน คือพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกวิชาเรียน

ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน จึงเป็นการสนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้ พบว่า แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียน มีความมุ่งมั่น และพยายามที่จะสำเร็จในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การสำเร็จจากมหาวิทยาลัยที่เป็นที่ยอมรับของสังคม และความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีระดับความรู้ที่สูงขึ้น

7. ผลการวิจัยพบว่า นิสัยในการเรียนส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.05

นิสัยในการเรียน เป็นลักษณะของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ทางการเรียนอันเกิดจากการเรียนรู้และได้รับการฝึกฝนหรือปฏิบัติซ้ำๆ จนกลายเป็นนิสัย โดยเฉพาะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน (Eysenck, Arnold and Meili, 1972; Meddow, 1963; สุจิตรา ศิริรัตน์, 2522; วิเชียร ท่อนทอง, 2537)

ดังนั้นเราจะพบว่า บุคคลที่มีนิสัยในการเรียนที่มีระเบียบแบบแผน ขยันทำงาน มีลักษณะการทำงานที่ตรงต่อเวลา จดจำและเก็บรายละเอียดในทุกครั้ง ย่อมจะประสบผลสำเร็จในการทำงานหรือการศึกษาที่ได้ตั้งเป้าไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ซาดิซาย สุภสร (2531) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ความถนัดทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยในการเรียน และทัศนคติในการเรียน กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า นิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษา และเป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถร่วมทำนายคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้

และงานวิจัยของ F.L. Morris (1961 อ้างใน ชนิตา สร้อยน้ำ, 2542) ได้ทำการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน นิสัยในการเรียน และทัศนคติในการเรียนของนักเรียนระดับ 7 พบว่า นักเรียนที่ได้คะแนนดี จะมีนิสัยในการเรียนและทัศนคติต่อการเรียนมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนน น้อย

ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการสัมภาษณ์ พบว่านิสัยในการเรียนของผู้เรียนนั้นจะเป็นลักษณะ ของการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการใช้ฐานข้อมูลจากเดิม ลักษณะของการทำงาน จะทำหลังจากที่ ได้รับมอบหมายงานทันที ให้เสร็จ เพื่อจะได้มีเวลาได้ตรวจสอบก่อนส่งผู้สอน นอกจากนี้ หลังจาก การเรียนในแต่ละครั้ง ผู้เรียนจะมีการทบทวนบทเรียนก่อนทุกครั้ง

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นการสนับสนุนผลการวิจัยในครั้งนี้ ที่พบว่านิสัยในการเรียน ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05

8. ผลการวิจัยพบว่าความเชื่อในอำนาจตนเอง ไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียน อิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษางานวิจัย และทฤษฎีต่างๆ เราจะพบว่าความเชื่อในอำนาจตนเอง ส่งผลต่อ พฤติกรรมต่างๆ แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบุคคลจะมีความเชื่อในอำนาจตนเองสูง แต่อาจไม่ส่งผล หรือกระทำพฤติกรรมต่างๆ ก็ได้ ในเรื่องนี้ Bandura (1986) ได้เสนอถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลไม่ทำ พฤติกรรมต่างๆ ทั้งๆที่มีความเชื่อในอำนาจตนเองสูง ได้แก่ ภาวะขาดแรงกระตุ้นให้ทำพฤติกรรม การประเมินผลการกระทำที่ผิดพลาด ความไม่ทันการณ์ของการประเมินความสามารถของตนเอง การประเมินความเชื่อในอำนาจตนเองคลาดเคลื่อน การประเมินปัจจัยที่มีส่วนต่อการตัดสินใจทำ พฤติกรรมผิดพลาด เป้าหมายของพฤติกรรมไม่ชัดเจน หรือปฏิบัติไม่ได้ และการรู้จักตนเองที่ไม่ ถูกต้อง ซึ่งสาเหตุที่ได้กล่าวมานี้ อาจส่งผลต่อผลการวิจัยที่พบว่า ความเชื่อในอำนาจตนเองนั้น ไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

9. ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในการ เรียนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า ทัศนคติ จัดเป็นตัวแปรลำดับต้นๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม แต่ ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ทัศนคติต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียน อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งอาจจะเกิดจากความไม่แตกต่างทางด้านความคิดเกี่ยวกับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้พบและสังเกตระหว่างการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นกลุ่มที่ทางกระทรวงวัฒนธรรม จัดส่งมาเพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งมีการสนับสนุนจากทางหน่วยงาน และนอกจากนี้ยังมีช่วงอายุ และพฤติกรรมในการเรียนไม่แตกต่างกันอีกด้วย ด้วยเหตุเหล่านี้ จึงอาจ เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ ทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์นั้น ไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในการ เรียนอิเล็กทรอนิกส์

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการสำรวจพบว่า นิสิตที่เรียนอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีความมีวินัยในการเรียนอยู่ในระดับสูง ดังนั้น อาจนำแบบวัดความมีวินัยไปใช้ในการตรวจสอบและประเมินผู้เรียน ก่อนที่จะเรียนในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อผู้เรียนจะได้ประสบความสำเร็จในการเรียนในลักษณะนี้
2. การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นรูปแบบการเรียนที่ช่วยลดปัญหาทางด้านต่างๆ ที่เราพบในปัจจุบัน เช่น ปัญหาด้านระยะทาง ปัญหาด้านมาตรฐานในการจัดการเรียน เป็นต้น ดังนั้น ควรจะมีการเร่งพัฒนาปัจจัยต่างๆ โดยเฉพาะปัจจัยภายในซึ่งส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความพร้อม และมีความสามารถในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้ประสบความสำเร็จ
3. หลักสูตรการจัดการวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือ หลักสูตรที่ใช้รูปแบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันนี้ สามารถนำไปเพื่อชี้แจง หรือเป็นการแนะนำพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ต่อผู้ที่เข้าศึกษาในรูปแบบนี้ ในช่วงของการปฐมนิเทศ หรือคุณสมบัติในการเข้าศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษานิสิตในสาขาสังคมศาสตร์ ควรมีการศึกษาวิจัยกับนิสิตที่มีการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาต่างๆ เช่น สาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ บัญชีและบริหาร เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยกับกลุ่มผู้เรียนที่สำเร็จหรือศึกษาผ่านในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจัดทำให้เข้าเรียนฟรี โดยมีการเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ และมีความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บมากกว่านี้ เช่น มหาวิทยาลัยไทยไซเบอร์ (Thai Cyber University : TCU)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล ก่อหาญ. การศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยเปิด สุโขทัยธรรมมาธิราช.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

กรมวิชาการ. คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาคุณธรรมพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2540.

กรรณิกา สิวลีพันธ์. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู และความมีระเบียบวินัยในตนเอง

ศึกษาเฉพาะกรณี : นักเรียนประจำของโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจริยศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.

กานตมาน สุทธิลักษณ์. สภาพ ปัญหา และความต้องการของการเรียนการสอนเสริมออนไลน์ของสมาชิกโครงการจุฬาออนไลน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.

กรุงเทพมหานคร : พรึกหวาน, 2542.

จตุพร ศิริวัฒนสกุล. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning)

ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ ในเขตกรุงเทพมหานคร. สาขาวิชาการตลาดบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.

จิตตานันท์ ดิกุล. การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุความมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

จินตนา ทวีวัฒน์. ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหารวิทยาลัยครูภาคตะวันตก เกี่ยวกับบทบาท

ของอาจารย์ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

ใจทิพย์ ณ สงขลา. ผลของการเรียนการสอนแบบเน้นวิจัยผ่านเว็บที่มีต่อความใฝ่รู้ของนิสิตชั้น ปีที่

1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ. การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย : โครงการ

ย่อยที่ 1. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.

- ชนิตา สร้อยน้ำ. การศึกษาทัศนคติต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ชัยณรงค์ หลายสุทธิสาร. ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง สภาพปัญหาส่วนตัว และสภาพแวดล้อมทางบ้าน กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ชาติชาย สุกสร. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ความถนัดทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียน กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ชิดกมล สังข์ทอง. การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ณัฐพร สดาภรณ์. การศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหาร และพลเรือน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน์ ประสานมิตร, 2540.
- ดิเรก ชีระกูธร. การใช้กลวิธีการกำกับตนเองในการเรียนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์. การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกนักศึกษาที่สำเร็จกับไม่สำเร็จตามเวลา ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีในระบบการศึกษาทางไกล. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ทวีศักดิ์ ศักดิ์สิทธิ์พรชัย. “บัณฑิตอินเทอร์เนต”. ไทยโพสต์. 26 กรกฎาคม 2542 : 13.
- บุปผชาติ ทัพพิกรณ์. เทคโนโลยีสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. เอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดระบบสารสนเทศในระดับอุดมศึกษา. ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536

- ประชิด อินทะกนก. การเปรียบเทียบการเรียนการสอนด้วยอินเทอร์เน็ตที่บอกกับไม่บอกเส้นทาง การสืบค้นที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีรูปแบบ การเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต ภาควิชา โสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2541.
- ปราณี รามสูต. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เจริญกิจการพิมพ์. 2528.
- ปิยวรรณ พันธุ์มงคล. ผลของการใช้โปรแกรมการกำกับตนเองที่มีต่อการมีวินัยในตนเอง และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- พิกุล วงศ์ก้อม. กลวิธีการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครและเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการ วัตผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน์ ประสานมิตร, 2534.
- พิชัย ทองดีเลิศ. การนำเสนอรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกันบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์สำหรับนิสิตระดับ ปริญญาตรีที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พิมพ์ภรณ์ เครื่องกำแหง. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.
- ไพบุลย์ อินทร์วิชา. หลักและวิธีการวัดเจตคติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517.
- ภัทรา นิคมานนท์. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยใน ตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517.
- มนต์ผกา เกียรติภักดีกุล. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- มนัส อารีรอบ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิต ศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชา ศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม. (online) Available from : <http://rirs3.royin.go.th/ridictionary/lookup.html> (20 กุมภาพันธ์ 2550)

- โรจนา สุขะพันธ์. ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิตสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- วรรณวิภา จัตุชัย. รูปแบบโครงสร้างของลำดับขั้นการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ในผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วานิช มาลัย. ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ ประชากร และวิถีศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- วิชุดา รัตนเพียร. การเรียนการสอนบนเว็บชั้นนำ = Introduction to Web-Based instruction. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- วิเชียร ท่อนทอง. การสำรวจนิสัยและทัศนคติต่อการเรียนและทัศนคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาของนิสิตนักศึกษา สาขาพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- วิเชียร ทิพย์ชุมภู. การนำเสนอแบบการใช้ห้องเรียนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- วิวัฒน์ อัสวานิชย์. ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- ศณิยา จิโนวัฒน์. การนำเสนอรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับโรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชา โสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ศรีศักดิ์ จามรมาน. อิเลิร์นนิ่งระดับปริญญาผู้จบชั้นมามากมาย : การศึกษาออนไลน์ในสหรัฐอเมริกา พ.ศ.2548. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2549.
- ศศิธร แม้นสงวน. การศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังของบัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ระหว่างกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง กับกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- สงศรี ศรีมุขดาม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง กับการสำเร็จทางการศึกษาของเด็กวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช. แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522

- สร้อยรัตน์ ศรีพิทักษ์. การศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สุจิตรา ศิริรัตน์. การสร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- สุภาณี เส็งศรี. การพัฒนาระบบการเรียนการสอนทางไกลในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- อรพินทร์ ชูชม. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นความรู้เดิม สภาพแวดล้อมที่บ้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- เอกวิทย์ ฌ ถलग. คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. หน้า 60-91. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2541.

ภาษาอังกฤษ

- Atkinson, W.J. and D. Birch. **An Introduction to Motivation** . Van Nortrand : Reinhold Company, 1964.
- Bandura, A. **Social Foundation of Thought and Action : A Social Cognitive Theory**. New Jersey : Englewood Cliffs, 1986.
- Bloom, Benjamin Samuel. **Human characteristics and school learning**. New York : McGraw-Hill, 1982.
- Davenport, Martha Kelly. **Factors Related to The Tennessee K-12 Educators' Implementation of The Internet into Classroom Activities and Professional Development**. Abstract from : Dissertation Abstracts International : 9527944, 1995.
- Eysenck, H.J., Arnold, W., and Meili, R. **Encyclopedia Psychology**. London : Search Press, 1972.
- Garrison, K.C. and Margoan, R. **Educational Psychology**. Columbus, Ohio : Charles E. Merrill Publishing, 1972.
- Good, C. V.. **Dictionary of Education**. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Hilgard, E.R. **Introduction to Psychology**. New York : Hartcourt, Brance and World, 1962.
- Kaye, A.R. and A.Wilson. **Distance Learning**. London : Kogan Page, 1982.

Kohlberg, Lawrence. **Moral stages : a current formulation and a response to critics.** Basel : Karger, 1983.

Lisbeth Dixon-Krauss. **A Mediation Model For Dynamic Literacy Instruction.** (online)
Available from : <http://psych.hanover.edu/vygotsky/krauss.html>, 2007.

McClelland, David C., Winter, David G. **Motivation Economic Achievement .** New York :The Free Press , 1969.

Mohaiadin, Jamaludin. **Utilization of the internet by Malasian student who are studying in foreign countries and factor that influence its adoption.** Abstract from : Proquest File : Dissertation Abstract Item : 9333045, 1996.

Murry, H.A. **Exploration in Personality.** New York :Oxford University Press. 1984.

Rotter , J.B. **Generalizer Expectancies for Internal-External Control of Reinforcement.** New Jersey :Englewood Cliffs. 1966.

Sauber, S.P. **Journal of Social Psychology.** London : Newbury Park. 1971.

Theodore Kaltsounis. **Teaching social studies in the elementary school : the basics for citizenship.** Enlewood Cliffs, NJ : Prentice-Hall, 1979.

Thurstone, L.L. **Attitude can be Measured.** New York : John Wiley and Sons, 1967.

Zymbardo, P.G. **Psychology and Life.** Illinois : Scott, Foresman and Company, 1979.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ก
หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ชื่อกระทงคำถาม
<p>ตอนที่ 1</p> <p>1. ด้านสถานภาพของผู้ตอบ</p> <p>แบบสอบถาม</p> <p>1.1 เพศ</p>	<p>เพศมีความสัมพันธ์กับความมีวินัย</p> <p>มนัส อารีรอบ (2533) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 58 คน พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนิสิตหญิงมีวินัยในตนเองมากกว่านิสิตชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 4 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ จำนวน 735 คน ของ โรจนา สุชะพันธ์ (2529) พบว่า นักศึกษาชายและหญิง มีวินัยในตนเองสูงกว่านักศึกษาชาย วินัยในตนเองทั้งนักศึกษาชายและหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05</p>	<p>1. เพศ</p> <p>ชาย</p> <p>หญิง</p>

ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
<p>1.2 อายุ</p> <p>1.3 รายได้เฉลี่ย</p>	<p>อายุมีความสัมพันธ์กับความมีวินัย</p> <p>Dennis (1981 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2538) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการออกกลางคัน หรือไม่สำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย นอร์ท คาโกทา พบว่า อายุในขณะที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย เป็นองค์ประกอบสำคัญที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มนิสิต 2 กลุ่ม ได้แก่ นิสิตที่ออกกลางคันกับนิสิตที่สำเร็จการศึกษา โดยที่กลุ่มที่มีอายุมากกว่าจะประสบผลสำเร็จในการศึกษา</p> <p>รายได้เฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับความมีวินัย</p> <p>วานิช มาลัย (2527) ได้ศึกษาพบว่า รายได้จากอาชีพหลักเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเป็นตัวแปรตัวหนึ่งในสมการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในระบบทางไกลด้วย นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการลาออกกลางคัน ที่ศึกษาโดย บุญศรี พรหมมาพันธ์ และคณะ (2536 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2539) ได้วิเคราะห์สาเหตุของการลาออกกลางคันของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2530-2534 พบว่า ด้านเศรษฐกิจ เป็นสาเหตุหนึ่งของการลาออกกลางคัน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีงานวิจัยที่พบว่าสภาพเศรษฐกิจ ไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ โดยม้งานวิจัยของเสริมศักดิ์ วิศวลาภรณ์ (2541 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์, 2539) ได้ศึกษาพบว่า รายได้ในครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร แม้นสงวน (2523) พบว่า รายได้ของบัณฑิตแต่ละคณะทุกคณะในมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นตัวแปรที่ไม่สามารถจำแนกกลุ่มของบัณฑิต ระหว่างกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำออกจากกันได้</p>	<p>2. อายุ</p> <p>อายุต่ำกว่า 25 ปี</p> <p>อายุ 25-35 ปี</p> <p>อายุ 36-45 ปี</p> <p>อายุ 45 ปีขึ้นไป</p> <p>3. รายได้ต่อเดือน</p> <p>ต่ำกว่า 10,000 บาท</p> <p>10,001 - 20,000 บาท</p> <p>20,001 - 30,000 บาท</p> <p>มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป</p>

ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
1.4 การวางแผนการเรียน	<p>การวางแผนการเรียนมีความสัมพันธ์ต่อความมีวินัย</p> <p>พิกุล วงศ์ก้อม (2534) ทำการศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการแบ่งเวลาสำหรับทบทวนเฉพาะวิชาที่สำคัญซึ่งใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย แบ่งเวลาสำหรับการนอนและการพักผ่อนอย่างพอเพียงมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ</p>	<p>4. ท่านมีการวางแผนในการเรียน เช่น แบ่งเวลาในการอ่านหนังสือ เวลาในการนอน เวลาการศึกษาเพิ่มเติมหรือไม่</p> <p>มีการวางแผนในการเรียน</p> <p>มีบ้าง บางเวลา เป็นช่วงๆ</p> <p>ไม่มีการวางแผนในการเรียน คิดอะไรได้ก็ทำ</p>
1.5 ประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์	<p>ประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีความสัมพันธ์กับความมีวินัย</p> <p>Davenport, Martha Kelly (1995) พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างหนึ่ง คือ ความรู้ในการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและทัศนคติในการเข้ารับการฝึกอบรมการใช้เครือข่าย ซึ่งมีความแตกต่างกับงานวิจัยของจตุพร ศิริวิฒนสกุล (2545) ซึ่งพบว่า ระยะเวลา และความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ไม่แตกต่างกัน</p> <p>Jamaludin (1996) พบว่าประสบการณ์และทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์มีความสัมพันธ์กับความบ่อยในการใช้อินเทอร์เน็ต</p> <p>Born and Miller (1999) พบว่า ประสบการณ์ในการศึกษาทางไกลมีความสัมพันธ์กับการรับรู้การศึกษาทางไกลผ่านเว็บ</p>	<p>5. ท่านเคยมีประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์หรือไม่</p> <p>เคย เรียนมาแล้ว (ระบุ) ครั้ง</p> <p>ไม่เคย</p>
1.6 การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่บ้าน	<p>การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่บ้านมีความสัมพันธ์กับความมีวินัย</p> <p>จตุพร ศิริวิฒนสกุล (2545) พบว่า การมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัว สถานที่ที่นิยมใช้อินเทอร์เน็ต ระยะเวลา และความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ไม่แตกต่างกัน</p>	<p>6. ท่านมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่บ้าน ไว้สำหรับใช้เพื่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์หรือไม่</p> <p>มี</p> <p>ไม่มี</p>




ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

NO THIS PAGE IN ORIGINAL

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย


ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
<p>ตอนที่ 2</p> <p>2. ด้านสภาพแวดล้อมของตัวสื่อ</p>	<p>สภาพแวดล้อมของสื่อ มีความสัมพันธ์กับความมีวินัย</p> <p>กมล กล้าหาญ (2525) ได้ศึกษาสาเหตุการลาออกกลางคันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า สาเหตุการออกกลางคันเกี่ยวข้องกับเอกสารการสอน และวัสดุการศึกษา เนื่องจากการได้รับล่าช้า เนื้อหาของเอกสารการสอนในแต่ละชุดมีมากเกินไป เนื้อหาในเอกสารที่ศึกษายาวเกินไป นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของ มนต์ ภาณุ เกียรติภักดิ์กุล (2535) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทต่างๆ ของนักเรียน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่มีผลการเรียนแตกต่างกันพบว่า นักศึกษาที่สอบผ่านมีพฤติกรรมการใช้สื่อที่แตกต่างจากกลุ่มที่สอบไม่ผ่าน คือ นักศึกษาที่สอบผ่านอ่านเอกสารการสอน ทำแบบฝึกหัด ทำแบบประเมินตนเองก่อนเรียน ทำการบันทึกสาระสำคัญทำกิจกรรมท้ายเรื่อง และทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่สอบไม่ผ่าน ส่วนพฤติกรรมการอ่านบททวนการสอน การอ่านบททวนแบบฝึกปฏิบัติที่ได้ทำแล้ว การดูรายการวิทยุโทรทัศน์ประจำชุดวิชา และการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงประจำชุดวิชาของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านคิดว่าสื่อในการเรียนของท่านมีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน 2. การเข้าถึงตัวบทเรียนของท่าน 3. ตัวบทเรียนของท่าน มีการแจ้งความคืบหน้าทางการเรียน กับท่าน 4. บทเรียนของท่าน มีเนื้อหาที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย
<p>3. ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา</p>	<p>สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับความมีวินัย</p> <p>ม.ล.ปิ่น มาลากุล (2502) ให้ความเห็นว่าในการสร้างอาคารเรียนของโรงเรียนนั้น ควรคำนึงถึงประโยชน์และความมั่นคงเป็นสองประการแรก ต่อจากนั้นควรคิดถึงความสะดวกสบายที่มุ่งใจให้นักเรียนภาคภูมิใจ รักโรงเรียน ต้องห่างไกลสิ่งรบกวน หรือสิ่งดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ควรหาทางป้องกัน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 5. มหาวิทยาลัยของท่าน ได้เตรียมห้องไว้สำหรับการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
<p>4. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร</p>	<p>การจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับความมีวินัย งานวิจัยของ วานิช มาลัย (2527) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลัง ลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ ประชากร และวิธีการศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า วิธีเข้ารับการสอนเสริม มีผลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยที่นักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมมาก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง</p>	<p>6. ทางมหาวิทยาลัยของท่าน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียน</p>
<p>ตอนที่ 3</p> <p>5. ทักษะที่มีต่อความมีวินัย</p>	<p>ทัศนคติที่ต่อความมีวินัยมีความสัมพันธ์กับความมีวินัย Bloom (1982) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความเชื่อ และความรู้สึกเชิงประมาณค่าได้ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงออกและโต้ตอบกับสิ่งต่างๆ ทัศนคติเป็นตัวแปรสำคัญที่เป็นเครื่องมือกำหนดพฤติกรรมต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่า ในการศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัย จำเป็นต้องศึกษาถึงตัวแปร ในด้านทัศนคติที่มีต่อความมีวินัยด้วย เพราะถือเป็นตัวแปรหนึ่งที่เป็นตัวกำหนด พฤติกรรมในด้านความมีวินัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านคิดว่าความมีวินัยจำเป็นในการเรียนการสอนของท่าน 2. ในชีวิตจริง ความมีวินัย เป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานของข้าพเจ้า 3. ข้าพเจ้ารู้สึกดี ถ้าได้ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายมาแล้วเสร็จตาม กำหนด 4. เมื่อข้าพเจ้าได้รับงานมา ข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จ 5. ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือไว้ชัดเจน และปฏิบัติตาม 6. ข้าพเจ้าติดตามผลการเรียนของข้าพเจ้าเสมอ 7. ขณะทำงาน และเหนื่อย ข้าพเจ้าจะต้องทำต่อให้เสร็จ หรือจนครบ ตามเวลาที่ข้าพเจ้าตั้งใจไว้ 8. ท่านมองความมีวินัย เป็นสิ่งที่น่าปฏิบัติอย่างมาก 9. ข้าพเจ้าสามารถควบคุมตนเอง ให้ทำงานได้ในสภาพแวดล้อมที่มี แต่สิ่งช่วยได้ 10. ข้าพเจ้าชอบคบคนที่มีความตรงต่อเวลา 11. ข้าพเจ้าต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ไม่ว่าจะเหนื่อยแค่ไหนก็ตาม


ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
		12. หากข้าพเจ้าทำงานเสร็จไม่ทันกำหนด ข้าพเจ้าจะรู้สึกผิดอย่างมาก 13. ข้าพเจ้าเข้าศึกษาในบทเรียนเป็นประจำ สม่ำเสมอ 14. หากข้าพเจ้าติดธุระจนไม่ได้ทำงานตามเวลา ข้าพเจ้าจะต้องรีบหาเวลาทำงานให้เสร็จ 15. ข้าพเจ้า รู้สึกไม่ดีเวลามีคนอื่นมาลอกงานของข้าพเจ้า 16. ข้าพเจ้าทำงานเองทุกชิ้น 17. การทำงานให้เสร็จตามเวลา เป็นความสุขของข้าพเจ้า 18. ข้าพเจ้าชื่นชอบคนที่มีความรับผิดชอบอย่างมาก 19. ข้าพเจ้ารักษาเวลาในการเรียนของข้าพเจ้าได้อย่างดี 20. ความมีวินัย คือ สิ่งสำคัญที่ข้าพเจ้าคิดว่าจำเป็นที่สุด 21. ข้าพเจ้าคิดว่าความมีวินัยจะทำให้ผลการเรียนของข้าพเจ้าดี 22. ข้าพเจ้าคิดว่าคนที่ประสบความสำเร็จ จำเป็นที่จะต้องมีความมีวินัยในตนเอง
6. นิสัยในการเรียน	<p>นิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์กับความมีวินัย</p> <p>ชาติชาย สุภสร (2531) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ความถนัดทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยในการเรียน และทัศนคติในการเรียน กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า นิสัยในการเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษา และเป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถร่วมทำนายคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้ แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยของ Ahmann, Smith and Glock (1958 อ้างใน ชาติชาย สุภสร,</p>	23. เมื่อมีการบ้านมากหรือยากกว่าปกติข้าพเจ้าจะไม่ทำหรือทำเฉพาะส่วนที่ง่ายเท่านั้น 24. ก่อนที่จะลงมือเขียนรายงาน ข้าพเจ้าต้องพยายามทำความเข้าใจเรื่องที่จะต้องทำให้เข้าใจเสียก่อน 25. ข้าพเจ้าเสียเวลาในการพูดคุย ฟังวิทยุ หรือโทรทัศน์มากเกินไปจนทำให้ผลการเรียนไม่ดี 26. ข้าพเจ้าคิดว่าคนไม่ต้องเรียนมากก็มีชีวิตได้อย่างมีความสุข 27. แม้ว่าจะงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำจะน่าเบื่อและไม่น่าสนใจ

ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
	<p>2531) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยและทัศนคติทางการเรียนกับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตชายปีที่ 1 จากมหาวิทยาลัยคอร์เนล ผลปรากฏว่าไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนว่า นิสัยและทัศนคติทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน</p>	<p>ข้าพเจ้าก็จะตั้งใจทำงานเสร็จสมบูรณ์</p> <p>28. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามค้นคว้าด้วยตนเอง</p> <p>29. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนทำให้ข้าพเจ้าเสียเวลาและโอกาสในการทำงานไป</p> <p>30. เมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการที่จะซักถามจากผู้สอน</p> <p>31. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้เข้าศึกษาต่อและมีโอกาสเรียนได้ในขณะนี้</p> <p>32. ในขณะที่เรียนอยู่ ข้าพเจ้าจะเปิดทีวี หรือวิทยุฟังไปด้วย</p> <p>33. ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นการไม่คุ้มค่า ในการเสียเวลา เสียเงิน และความพยายามที่จะสอบเข้าเรียนต่อในระดับปริญญาเอก</p> <p>34. ข้าพเจ้าจะรีบลงมือทำงานที่ได้รับมอบหมายเมื่อถึงกำหนดเวลาที่ต้องส่งงาน</p> <p>35. ในการทบทวนบทเรียน ข้าพเจ้าจะอ่านซ้ำหลายๆ ครั้งจนเข้าใจแล้วจึงผ่านไป</p> <p>36. สถานที่เรียนของข้าพเจ้า มีการจัดอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย</p> <p>37. เมื่อได้รับมอบหมายงาน ข้าพเจ้าจะใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่</p> <p>38. การเรียนติดต่อกันเป็นเวลานานๆ ทำให้ข้าพเจ้าปวดศีรษะ</p> <p>39. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณสอนพยายามปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน</p> <p>40. ข้าพเจ้าไม่สนใจว่าจะสอบได้คะแนนมากหรือน้อยเพียงใด เพียงแต่ขอให้สอบผ่านเท่านั้น</p>


ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
		41. ข้าพเจ้ามักรีบร้อนและทำงานอย่างขอไปที เพื่อรีบส่งให้ทันกำหนดเวลา 42. หลังจากสอบเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะรีบค้นคว้าหาคำตอบ หรือซักถามอาจารย์ ที่เป็นปัญหาหรือตอบไม่ได้
7. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	<p>แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับความมีวินัย</p> <p>งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ ประสาท ปัทมวงษ์ (2516) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชาติชาย สุภสร (2531) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับความถนัดทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยการเรียน และเจตคติการเรียน พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับคะแนนสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ</p> <p>สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศ Brown (1969 อ้างใน ทวีศักดิ์ จินดาบุรุษย์, 2538) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับระดับสติปัญญา ความถนัดทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาจากกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยมอนทานา พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญา ความถนัดทางการเรียน และมีความสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ยด้วย นอกจากนี้ Song (1971) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเกษตรกรรมในเกาหลี ได้ผลเช่นเดียวกัน คือพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกวิชาเรียน</p>	43. ข้าพเจ้ามีความพยายามอย่างยิ่งที่จะทำอะไรได้ดีเกินกว่าที่ตั้งใจไว้ 44. เมื่อประสบความล้มเหลวในงานอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้าจะคิดหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะทำงานให้สำเร็จ 45. เมื่อได้รับมอบหมายงาน ข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนกำหนดเสมอ 46. ทุกครั้งที่ทำงานเป็นกลุ่ม ข้าพเจ้าชอบที่จะเป็นหัวหน้ามากกว่าลูกน้อง 47. ข้าพเจ้าจะมีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ จนกว่าจะสำเร็จ 48. คนที่ข้าพเจ้าเกลียดที่สุด คือคนที่ไม่ชอบแก้ปัญหาด้วยตนเอง 49. ข้าพเจ้าบอกผู้ปกครองเสมอในเรื่องที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียนและการทำงานของข้าพเจ้า 50. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกเสมอว่าไม่มีสิ่งอื่นใดที่จะมีค่าเท่าเทียมกับความสำเร็จในการทำงาน 51. ข้าพเจ้ามักจะตั้งความหวังไว้สูงๆ เพื่อที่จะได้ใช้ความพยายามและความสามารถในการทำงานนั้น อย่างเต็มที่เมื่อลงมือทำงาน 52. ทุกครั้งที่ทำงานที่ได้รับมอบหมายมา ข้าพเจ้าชอบทำให้ออกมาดีกว่าข้อง่าย 53. ไม่ว่าข้าพเจ้าจะทำงานอะไรก็ตาม ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานสุด

ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
	 <p style="text-align: center;">สถาบันวิทยบริการ</p>	<p>ความสามารถเสมอ</p> <p>54. ข้าพเจ้าคิดอยู่เสมอว่า อนาคตของตนเองจะขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการเรียน</p> <p>55. ข้าพเจ้าเรียนหนังสือด้วยความสนุก มากกว่าความรู้สึกทุกข้อใจ</p> <p>56. ข้าพเจ้ามีความปรารถนาที่จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง</p> <p>57. ข้าพเจ้าชอบทำงานด้วยความคิดของตนเอง ไม่ชอบทำตามผู้อื่น</p> <p>58. เมื่อข้าพเจ้าสนใจงานที่เป็นประโยชน์ ข้าพเจ้าก็จะไม่สนใจอะไรนอกจากมุ่งมั่นทำงานนั้นให้สำเร็จ</p> <p>59. มีอยู่บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจ เพราะได้ทำงานจนสำเร็จหรือแข่งขันจนได้รับชัยชนะ</p> <p>60. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกกับการทำงานเหมือนกับการเล่น</p> <p>61. สิ่งที่ข้าพเจ้าคิดว่าน่ากลัวมากที่สุดคือ “ความล้มเหลวของการทำงาน”</p> <p>62. ข้าพเจ้าจะมีความพยายามมากขึ้น เมื่อรู้ตัวว่ามีความรู้ดีน้อยกว่าเพื่อนๆ</p> <p>63. ข้าพเจ้าเป็นคนที่ขยันทำงานอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>64. มีอยู่บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ทำไปไม่ได้ ไม่นานนัก ข้าพเจ้าจะรู้สึกเบื่อและหยุดทำ</p>
8.ความเชื่ออำนาจในตน	<p>ความเชื่ออำนาจในตน มีความสัมพันธ์กับความมีวินัย</p> <p>ณัฐพร สดากรณ์ (2540) ได้ศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและพลเรือน โดยศึกษากับนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 855 นาย นิสิตจากภาควิชารัฐศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์</p>	<p>65. ถ้าครูให้นักเรียนสอบผ่าน นั่นคงเป็นเพราะผู้สอนชอบผู้เรียน</p> <p>66. เมื่อทำข้อสอบได้ดี ส่วนมากเพราะเพราะข้าพเจ้าได้เตรียมอ่านหนังสือมาก่อน</p> <p>67. เมื่อเรียนไม่เข้าใจ ปกติเป็นเพราะเนื้อหาอธิบายไม่ดี</p>

ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
	<p>มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นิสิตจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 648 คน รวมทั้งสิ้น 1,503 คน พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน เป็นองค์ประกอบหลักในองค์ประกอบของความมีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา สุวรรณรอด (2537) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,077 คน พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน เป็นองค์ประกอบหลักของความมีวินัย</p>	<p>68. เมื่ออ่านหนังสือแล้วจำไม่ได้ดี ปกติเป็นเพราะผู้เขียนหนังสือเล่มนั้นไม่ดี</p> <p>69. ถ้าได้รับคำชมในการเรียน ปกติเป็นเพราะข้าพเจ้าเก่งจริงๆ หรือมีผลการเรียนดี</p> <p>70. ถ้าข้าพเจ้าเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งได้ดีขึ้นกว่าเดิม นั่นน่าจะเป็นเพราะข้าพเจ้ามีความพยายามมากขึ้น</p> <p>71. ถ้าข้าพเจ้าเล่นกีฬาแพ้ ปกติเป็นเพราะ ผู้อื่นมีความสามารถในกีฬานั้นมากกว่าข้าพเจ้า</p> <p>72. ถ้ามีคนอื่นว่าข้าพเจ้าไม่ค่อยฉลาดหรือค่อนข้างโง่ ข้าพเจ้าคิดว่า ข้าพเจ้ามีความสามารถในการเปลี่ยนความคิดได้ ถ้ามีความพยายาม</p>
<p>9.ทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>ทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลต่อความมีวินัย</p> <p>Bloom (1982) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความเชื่อ และความรู้สึกเชิงประมาค่าได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ ทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงออกและได้ตอบกับสิ่งต่างๆ</p> <p>ทัศนคติเป็นตัวแปรสำคัญที่เป็นเครื่องมือกำหนดพฤติกรรมต่างๆ</p> <p>ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่า ในการศึกษาเกี่ยวกับความมีวินัย จำเป็นต้องศึกษาถึงตัวแปรในด้านทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ด้วย เพราะถือเป็นตัวแปรหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมในด้านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>73. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สนองความต้องการในการเรียนในเวลาต่างๆ ของข้าพเจ้า</p> <p>74. การเรียนอิเล็กทรอนิกส์สะดวกกว่าการเรียนในห้องมากกว่า ในเรื่องเป็นเวลา</p> <p>75. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายได้อย่างมากสำหรับข้าพเจ้า</p> <p>76. ข้าพเจ้าสามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาที่ข้าพเจ้าต้องการ</p> <p>77. เมื่อข้าพเจ้าเรียนไม่ทันเพื่อน ข้าพเจ้าสามารถเข้าไปทบทวน</p>

ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
	 <p data-bbox="698 1109 1370 1332">สถาบันวิจัยบรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p data-bbox="1451 263 1780 295">บทเรียนอีกครั้งจนกว่าจะเข้าใจได้</p> <p data-bbox="1400 316 1975 395">78. การเรียนผ่านคอมพิวเตอร์ ทำให้ข้าพเจ้าสามารถแสดงความสามารถออกมาได้อย่างเต็มที่</p> <p data-bbox="1400 416 2087 496">79. ข้าพเจ้าคิดว่า การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการเรียนที่เหมาะสมกับข้าพเจ้าที่สุด</p> <p data-bbox="1400 517 2027 596">80. ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากกว่าที่จะไปนั่งฟังการบรรยายเหมือนการเรียนปกติ</p> <p data-bbox="1400 617 2065 697">81. ห้องสมุด หรือสารสนเทศอื่นๆ นอกบทเรียนให้ประโยชน์น้อยมากสำหรับข้าพเจ้า</p> <p data-bbox="1400 718 2087 798">82. ในบางครั้งผู้สอนไม่สามารถอธิบายหรือตอบคำถามของผู้เรียนให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง</p> <p data-bbox="1400 818 2056 898">83. ข้าพเจ้าสามารถจัดเวลาสำหรับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างครบ ไม่ขาดเลย</p> <p data-bbox="1400 919 2056 999">84. ข้าพเจ้าคิดว่า การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ต้องใช้การวางแผนในการเรียนอย่างมาก ไม่ใช่ใครก็สามารถเรียนได้</p> <p data-bbox="1400 1019 2056 1099">85. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณสอนให้ความสนใจและพยายามที่จะช่วยเหลือนักเรียนทุกคนโดยทั่วถึง</p> <p data-bbox="1400 1120 1937 1152">86. ข้าพเจ้าชอบเปิดวิทยุโทรทัศน์ ขณะนั่งทำงานเสมอ</p> <p data-bbox="1400 1173 2004 1252">87. ข้าพเจ้ารู้สึกอาย เมื่อมีคนถามว่าข้าพเจ้าโท แบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์</p> <p data-bbox="1400 1273 1960 1305">88. ข้าพเจ้าเชื่อและปฏิบัติตามทุกอย่างที่ผู้สอนเสนอแนะ</p> <p data-bbox="1400 1326 2049 1406">89. ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าข้าพเจ้าเรียนครบตามจำนวนชั่วโมง และหลักสูตรความรู้ที่ได้เท่าๆ กับที่เรียนในห้อง</p>

ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
		<p>90. มีอยู่บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ทำไม่นานก็รู้สึกเบื่อ</p> <p>91. ข้าพเจ้าชอบการเรียนที่กำกับด้วยตนเองอย่างการเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาก</p> <p>92. ผู้สอนตรวจสอบงานอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ข้าพเจ้าขยันทำการบ้านและเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้น</p> <p>93. ข้าพเจ้าเชื่อว่าข้าพเจ้าสามารถหาข้อมูลต่างๆ จากเว็บไซต์ทั่วโลกได้ง่ายกว่าอ่านหนังสือ</p>
<p>ตอนที่ 4</p> <p>10. แบบวัดความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>แบบวัดความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>สร้างขึ้นจากพฤติกรรมในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะเรียนแบบเต็มรูปแบบ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กำหนดบทบาทในการเรียนของตน และเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ ในการเรียนรูปแบบนี้ ผู้เรียนจะเป็นผู้วางแผน กำหนดเวลาเรียน กติกาการเรียน สามารถตรวจเช็คการเรียนเองได้ ซึ่งนับว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้าพเจ้าเข้าเรียนตรงเวลา และครบตามเวลาที่กำหนด แม้ผู้สอนจะไม่ตรวจสอบการเข้าเรียน 2. ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนกำหนดส่งเสมอ 3. เวลาเรียน ข้าพเจ้าจะตั้งใจเรียนอย่างเดียว จะไม่เปิดเว็บอื่นดูไปด้วย 4. ข้าพเจ้าพยายามทำงานให้เสร็จตามแผนการเรียนที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงไร 5. ข้าพเจ้ามักพยายามหาข้อมูลเพิ่มเติมจากเนื้อหาวิชาเสมอ 6. ข้าพเจ้าไม่เคยส่งงานล่าช้า กว่ากำหนดเวลาส่ง 7. ในระหว่างเรียน ข้าพเจ้าจะจดจ่อกับบทเรียนอย่างเดียว 8. ข้าพเจ้าเก็บเวลาเรียนจนครบ โดยเรียนเฉลี่ยกันในแต่ละเทอม โดยไม่จำเป็นต้องมานั่งเก็บเวลาที่เดียวทั้งวัน 9. ข้าพเจ้าไม่เคยเปิดบทเรียนทิ้งไว้เพื่อเก็บเวลาเรียน 10. ระหว่างเรียน แม้ข้าพเจ้าจะรู้สึกง่วง หรือเพลีย ก็จะต้องพยายาม

ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
	 <p>สถาบันวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	<p>เรียนจนจบบทเรียนก่อน จึงจะพัก</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. ข้าพเจ้าเข้าศึกษาในคัวบทเรียนทุกวัน อย่างน้อยวันละ 1 ชม. 12. ข้าพเจ้าสามารถแบ่งเวลาในการเรียนได้เสมอ แม้จะมีงานยุ่งเพียงไรก็ตาม 13. เมื่อได้รับงานที่ได้รับมอบหมายมา ข้าพเจ้าจะรีบวางแผนการทำงานทันที 14. ข้าพเจ้าจะเข้าไปตอบคำถามในเว็บบอร์ดสม่ำเสมอ 15. เมื่อผู้สอนให้หาข้อมูลสำหรับทำงาน ข้าพเจ้าจะหาเองเสมอ 16. ข้าพเจ้าสามารถกำหนดเวลาส่งงานและเวลาเรียนของตนเองได้ อย่างไม่มีปัญหา และสามารถปฏิบัติตามได้ตามแผนที่วางไว้ 17. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการเรียนที่ต้องมีความรับผิดชอบตนเองสูง 18. เวลาว่าง ข้าพเจ้าจะตรวจเช็คพัฒนาการของข้าพเจ้า เพื่อวางแผนสำหรับการเรียนในครั้งต่อไป 19. เมื่อได้รับงานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะพยายามทำให้เสร็จโดยเร็วที่สุด 20. ในระหว่างการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องที่ข้าพเจ้าเข้าใจแล้ว ข้าพเจ้าจะนั่งเรียนจนจบ 21. มีบางครั้งที่ข้าพเจ้าเปิดหน้าจอทิ้งไว้ เพื่อให้เวลาในการเรียนครบ 22. เมื่อส่งงานไม่ทัน ข้าพเจ้าจะบอกว่ามีปัญหาด้านระบบการติดต่อสื่อสาร ไม่ใช่ความผิดชอบข้าพเจ้า 23. หากข้าพเจ้าไม่ได้เข้าเรียนตามตาราง ข้าพเจ้าจะรีบมาเรียนชดเชยทันที 24. เวลาข้าพเจ้าคิดงานไม่ออก ข้าพเจ้าจะถือปี่งานของคนอื่น หรือ

ปัจจัย	หลักการ/งานวิจัย	ข้อกระทงคำถาม
		<p>เอกสารทางอินเทอร์เน็ตมาวาง โดยไม่มีใครรู้</p> <p>25. เวลาที่ข้าพเจ้าเหนื่อยจากงานมากๆ แต่ถึงเวลาเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามเรียนให้ได้ตามที่วางแผนไว้</p> <p>26. ขณะเรียน ข้าพเจ้าจะเปิดเว็บอื่น หรือฟังเพลงไปในตัว</p> <p>27. เมื่อเรียนการเขียนเสร็จ ข้าพเจ้าจะนั่งสรุปสิ่งที่เรียนอีกครั้งหนึ่ง</p> <p>28. เวลาว่างๆ ข้าพเจ้าจะหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ข้าพเจ้าเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ต</p> <p>29. ข้าพเจ้าติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนเสมอ เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน</p> <p>30. ข้าพเจ้าสามารถเรียนจบได้ด้วยคามมีวินัยในการเรียน</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

- | | |
|--|--|
| 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา | อาจารย์ประจำ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย |
| 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาปนี ธรรมเมธา | อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร |
| 3. อาจารย์ ดร.บุญเรือง เนียมหอม | อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย |



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่องานวิจัย
เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
ของนิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการจัดการวัฒนธรรม
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิต ดังนั้นคำตอบตาม**ทัศนคติจริง**ของนิสิตมีความสำคัญ และจำเป็นต่อความเข้าใจที่ถูกต้องในการวิจัยในครั้งนี้ อันจะนำไปสู่แนวทางในการวางแผน การจัดการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป ซึ่งผู้วิจัยขอยืนยันว่าจะนำคำตอบของท่านไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น การรายงานผลจะเป็นภาพรวม มิใช่อ้างอิงถึงคำตอบของผู้ใด ดังนั้นจะ**ไม่มีผลกระทบต่อนิสิตแต่อย่างใด**
2. แบบสอบถามนี้เป็นแบบเลือกตอบ มีทั้งหมด 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
 - ตอนที่ 3 แบบสำรวจปัจจัยภายใน ครอบครัวปัจจัยภายในที่ต้องการศึกษา ได้แก่
 - ทัศนคติต่อพฤติกรรมความมีวินัยในการเรียน
 - นิสัยการเรียน
 - แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - ความเชื่อในอำนาจตนเอง
 - ทัศนคติที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
 - ตอนที่ 4 แบบวัดความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

สถาบันวิจัยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ด้านสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หน้าข้อความที่ตรงกับคำตอบของท่าน

		เฉพาะเจ้าหน้าที่
1. เพศ	<input type="radio"/> ชาย <input type="radio"/> หญิง	A1 <input type="checkbox"/>
2. อายุ	<input type="radio"/> ต่ำกว่า 25 ปี <input type="radio"/> 26-35 ปี <input type="radio"/> 36-45 ปี <input type="radio"/> 46 ปีขึ้นไป	A2 <input type="checkbox"/>
3. จำนวนวิชาที่เรียนออนไลน์มาแล้ว	วิชา	A3 <input type="checkbox"/>
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	<input type="radio"/> ต่ำกว่า 10,000 บาท <input type="radio"/> 10,000-20,000 บาท <input type="radio"/> 20,000-30,000 บาท <input type="radio"/> มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป	A4 <input type="checkbox"/>
5. ก่อนเข้าศึกษานิสิตมีความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	<input type="radio"/> การใช้อินเทอร์เน็ต <input type="radio"/> การใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) <input type="radio"/> การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ <input type="radio"/> การเขียนโปรแกรม <input type="radio"/> การสร้างโฮมเพจ <input type="radio"/> การจัดทำฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ <input type="radio"/> อื่นๆ โปรดระบุ	A5 <input type="checkbox"/>
6. ประสบการณ์การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต	<input type="radio"/> น้อยกว่า 3 ปี <input type="radio"/> 3-4 ปี <input type="radio"/> 5-6 ปี <input type="radio"/> มากกว่า 6 ปี	A6 <input type="checkbox"/>
7. ท่านเคยมีประสบการณ์ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์หรือไม่ เช่น การเรียนผ่าน CD-ROM, อ่านจาก website เป็นต้น	<input type="radio"/> เคย เรียนมาแล้ว (ระบุ) วิชา (กรุณาระบุจำนวนวิชาที่ท่านเคยศึกษา) <input type="radio"/> ไม่เคย	A7 <input type="checkbox"/>
8. ท่านมีการวางแผนในการเรียน เช่น แบ่งเวลาในการอ่านหนังสือ เวลาในการนอน เวลาการศึกษาเพิ่มเติมหรือไม่	<input type="radio"/> มีการวางแผนในการเรียน <input type="radio"/> มีบ้าง บางเวลา เป็นช่วงๆ <input type="radio"/> ไม่มีการวางแผนในการเรียน คิดอะไรได้ก็ทำ	A8 <input type="checkbox"/>
9. ท่านมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่บ้าน ไว้สำหรับใช้เพื่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์หรือไม่	<input type="radio"/> มี <input type="radio"/> ไม่มี	A9 <input type="checkbox"/>
10. เวลาที่ท่านใช้เรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละวัน ระบุ	ชั่วโมงต่อวัน	A10 <input type="checkbox"/>

ตอนที่ 2 ด้านสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ด้านสภาพแวดล้อมที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ : นิสิตเห็นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด
คำชี้แจง

โปรดพิจารณาข้อความคำถามต่างๆแต่ละข้อ และแสดงความคิดเห็นว่า **นิสิตมีความคิดเห็นอย่างไร** เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิต โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข ที่ตรงกับความคิดเห็นของนิสิตมากที่สุด ตามเกณฑ์พิจารณาดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น
5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง เห็นด้วยอย่างมาก
3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อความคำถาม	ระดับความคิดเห็น					เฉพาะเจ้าหน้าที่
	5	4	3	2	1	
1. ท่านคิดว่าสื่อในการเรียนของท่านมีความเหมาะสมกับการเรียนการสอน						B1 <input type="checkbox"/>
2. การเข้าถึงตัวบทเรียนของท่านมีความสะดวก ง่ายต่อการเข้าถึงมาก						B2 <input type="checkbox"/>
3. ตัวบทเรียนของท่าน มีการแจ้งความคืบหน้าทางการเรียน กับท่าน						B3 <input type="checkbox"/>
4. บทเรียนของท่าน มีเนื้อหาที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย						B4 <input type="checkbox"/>
5. มหาวิทยาลัยของท่าน ได้เตรียมห้องไว้สำหรับการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์						B5 <input type="checkbox"/>
6. ทางมหาวิทยาลัยของท่าน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนอิเล็กทรอนิกส์						B6 <input type="checkbox"/>
7. ข้าพเจ้าสามารถขอความช่วยเหลือด้านการเรียนจากทางมหาวิทยาลัยได้ตลอดเวลา						B7 <input type="checkbox"/>

ตอนที่ 3 แบบสำรวจปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายใน : นิสิตเห็นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาข้อความคำถามต่างๆแต่ละข้อ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลขที่ตรงกับ **ความคิดเห็น** ของนิสิตที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามเกณฑ์พิจารณาดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความหมาย	ความคิดเห็น
5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					เฉพาะเจ้าหน้าที่
	5	4	3	2	1	
ด้านทัศนคติต่อความมีวินัย						
1. ข้าพเจ้ามองความมีวินัย เป็นสิ่งที่น่าปฏิบัติอย่างมาก						C1 <input type="text"/>
2. ข้าพเจ้าสามารถควบคุมตนเอง ให้ทำงานได้ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่สิ่งยั่วยุได้						C2 <input type="text"/>
3. ข้าพเจ้าชอบคบคนที่มีความตรงต่อเวลา						C3 <input type="text"/>
4. ข้าพเจ้าคิดว่าความมีวินัยจำเป็นในการเรียนการสอนของข้าพเจ้า						C4 <input type="text"/>
5. ความมีวินัย คือ สิ่งสำคัญที่ข้าพเจ้าคิดว่าจำเป็นที่สุด						C5 <input type="text"/>
6. ในชีวิตจริง ความมีวินัย เป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานของข้าพเจ้า						C6 <input type="text"/>
7. ข้าพเจ้าชื่นชอบคนที่มีความรับผิดชอบอย่างมาก						C7 <input type="text"/>
8. ข้าพเจ้ารู้สึกดี ถ้าได้ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายมาแล้วเสร็จตามกำหนด						C8 <input type="text"/>
9. เมื่อข้าพเจ้าได้รับงานมา ข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จ						C9 <input type="text"/>
10. การทำงานให้เสร็จตามเวลา เป็นความสุขของข้าพเจ้า						C10 <input type="text"/>
11. ข้าพเจ้าแบ่งเวลาในการอ่านหนังสือไว้ชัดเจน และปฏิบัติตาม						C11 <input type="text"/>
12. ข้าพเจ้าติดตามผลการเรียนของข้าพเจ้าเสมอ						C12 <input type="text"/>
13. ขณะทำงาน และเหนื่อย ข้าพเจ้าจะต้องทำต่อให้เสร็จ หรือจนครบตามเวลาที่ข้าพเจ้าตั้งใจไว้						C13 <input type="text"/>
14. ข้าพเจ้าต้องทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ ไม่ว่าจะเหนื่อยแค่ไหนก็ตาม						C14 <input type="text"/>
15. หากข้าพเจ้าทำงานเสร็จไม่ทันกำหนด ข้าพเจ้าจะรู้สึกผิดอย่างมาก						C15 <input type="text"/>
16. หากข้าพเจ้าติดธุระจนไม่ได้ทำงานตามเวลา ข้าพเจ้าจะต้องรีบหาเวลาทำงานให้เสร็จ						C16 <input type="text"/>
17. ข้าพเจ้าทำงานเองทุกชิ้น						C17 <input type="text"/>
18. ข้าพเจ้า รู้สึกไม่ดีเวลามีคนอื่นมาลอกงานของข้าพเจ้า						C18 <input type="text"/>
19. ข้าพเจ้ารักษาเวลาในการเรียนของข้าพเจ้าได้อย่างดี						C19 <input type="text"/>
20. ข้าพเจ้าเข้าศึกษาในบทเรียนเป็นประจำ สม่ำเสมอ						C20 <input type="text"/>
21. ข้าพเจ้าคิดว่าความมีวินัยจะทำให้ผลการเรียนของข้าพเจ้าดี						C21 <input type="text"/>
22. ข้าพเจ้าคิดว่าคนที่ประสบความสำเร็จ จำเป็นที่จะต้องมีความมีวินัยในตนเอง						C22 <input type="text"/>

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					
	5	4	3	2	1	
ด้านนิสัยการเรียน						
23. ก่อนที่จะลงมือเขียนรายงาน ข้าพเจ้าต้องพยายามทำความเข้าใจเรื่องที่จะต้องทำให้เข้าใจเสียก่อน						เฉพาะเจ้าหน้าที่ C23 <input type="checkbox"/>
24. ข้าพเจ้าเสียเวลาในการพูดคุย ฟังวิทยุ หรือโทรทัศน์มากเกินไปจนทำให้ผลการเรียน ไม่ดี						C24 <input type="checkbox"/>
25. แม้ว่าจะงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำจะน่าเบื่อและไม่น่าสนใจ ข้าพเจ้าก็จะตั้งใจทำจนเสร็จสมบูรณ์						C25 <input type="checkbox"/>
26. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ข้าพเจ้าจะพยายามค้นคว้าด้วยตนเอง						C26 <input type="checkbox"/>
27. เมื่อไม่เข้าใจในสิ่งที่เรียน ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการที่จะซักถามจากผู้สอน						C27 <input type="checkbox"/>
28. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้เข้าศึกษาต่อและมีโอกาสเรียนได้ในขณะนี้						C28 <input type="checkbox"/>
29. ข้าพเจ้าจะรีบลงมือทำงานที่ได้รับมอบหมายเมื่อถึงกำหนดเวลาที่ต้อง ส่งงาน						C29 <input type="checkbox"/>
30. ในการทบทวนบทเรียน ข้าพเจ้าจะอ่านซ้ำหลายๆ ครั้งจนเข้าใจ แล้วจึงผ่านไป						C30 <input type="checkbox"/>
31. สถานที่เรียนของข้าพเจ้า มีการจัดอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย						C31 <input type="checkbox"/>
32. เมื่อได้รับมอบหมายงาน ข้าพเจ้าจะใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่						C32 <input type="checkbox"/>
33. ข้าพเจ้ารู้สึกที่ผู้สอนพยายามปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน						C33 <input type="checkbox"/>
34. หลังจากสอบเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะรีบค้นคว้าหาคำตอบ หรือซักถามอาจารย์ ที่เป็นปัญหาหรือตอบไม่ได้						C34 <input type="checkbox"/>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					
	5	4	3	2	1	
ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์						เฉพาะเจ้าหน้าที่
35. ข้าพเจ้ามีความพยายามอย่างยิ่งที่จะทำอะไรได้ดีเกินกว่าที่ตั้งใจไว้						C35 <input type="checkbox"/>
36. เมื่อประสบความล้มเหลวในงานอย่างหนึ่ง ข้าพเจ้าจะคิดหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะทำงานให้สำเร็จ						C36 <input type="checkbox"/>
37. เมื่อได้รับมอบหมายงาน ข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนกำหนดเสมอ						C37 <input type="checkbox"/>
38. ทุกครั้งที่ทำงานเป็นกลุ่ม ข้าพเจ้าชอบที่จะเป็นหัวหน้ามากกว่าลูกน้อง						C38 <input type="checkbox"/>
39. ข้าพเจ้าจะมีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ จนกว่าจะทำสำเร็จ						C39 <input type="checkbox"/>
40. ข้าพเจ้าบอกผู้ปกครองเสมอในเรื่องที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียนและการทำงานของข้าพเจ้า						C40 <input type="checkbox"/>
41. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกเสมอว่าไม่มีสิ่งอื่นใดที่จะมีค่าเท่าเทียมกับความสำเร็จในการทำงาน						C41 <input type="checkbox"/>
42. ข้าพเจ้ามักจะตั้งความหวังไว้สูงๆ เพื่อที่จะได้ใช้ความพยายามและความสามารถในการทำงานนั้น อย่างเต็มที่เมื่อลงมือทำงาน						C42 <input type="checkbox"/>
43. ทุกครั้งที่ทำงานที่ได้รับมอบหมายมา ข้าพเจ้าชอบทำซัอย่างๆ มากกว่าซัอย่างๆ						C43 <input type="checkbox"/>
44. ไม่ว่าข้าพเจ้าจะทำงานอะไรก็ตาม ข้าพเจ้าจะพยายามทำจนสุดความสามารถเสมอ						C44 <input type="checkbox"/>
45. ข้าพเจ้าคิดอยู่เสมอว่า อนาคตของตนเองจะขึ้นอยู่กับการเรียน						C45 <input type="checkbox"/>
46. ข้าพเจ้าเรียนหนังสือด้วยความสนุก มากกว่าความรู้สึกทุกข์ใจ						C46 <input type="checkbox"/>
47. ข้าพเจ้ามีความปรารถนาที่จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง						C47 <input type="checkbox"/>
48. ข้าพเจ้าชอบทำงานด้วยความคิดของตนเอง ไม่ชอบทำตามผู้อื่น						C48 <input type="checkbox"/>
49. มีอยู่บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจ เพราะได้ทำงานจนสำเร็จหรือแข่งขัน จนได้รับชัยชนะ						C49 <input type="checkbox"/>
50. ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกกับการทำงานเหมือนกับการเล่น						C50 <input type="checkbox"/>
51. ข้าพเจ้าจะมีความพยายามมากขึ้น เมื่อรู้ตัวว่ามีความรู้ด้อยกว่าเพื่อนๆ						C51 <input type="checkbox"/>
52. ข้าพเจ้าเป็นคนที่ยันทำงานอย่างสม่ำเสมอ						C52 <input type="checkbox"/>

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					
	5	4	3	2	1	
ด้านความเชื่อในอำนาจตนเอง						
53. เมื่อทำข้อสอบได้ดี ส่วนมากเพราะเพราะข้าพเจ้าได้เตรียมอ่านหนังสือ มาก่อน						C53 <input type="checkbox"/>
54. เมื่อเรียนไม่เข้าใจ ปกติเป็นเพราะเนื้อหาอธิบายไม่ดี						C54 <input type="checkbox"/>
55. เมื่ออ่านหนังสือแล้วจำไม่ได้ดี ปกติเป็นเพราะผู้เขียนหนังสือเล่มนั้นไม่ดี						C55 <input type="checkbox"/>
56. ถ้าได้รับคำชมในการเรียน ปกติเป็นเพราะข้าพเจ้าเก่งจริงๆ หรือมีผลการเรียนดี						C56 <input type="checkbox"/>
57. ถ้าข้าพเจ้าเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งได้ดีขึ้นกว่าเดิม นั้นน่าจะเป็นเพราะข้าพเจ้ามีความพยายามมากขึ้น						C57 <input type="checkbox"/>
58. ถ้าข้าพเจ้าเล่นกีฬาแพ้ ปกติเป็นเพราะ ผู้อื่นมีความสามารถในกีฬานั้นมากกว่าข้าพเจ้า						C58 <input type="checkbox"/>
59. ถ้ามีคนอื่นว่าข้าพเจ้าไม่ค่อยฉลาดหรือค่อนข้างโง่ ข้าพเจ้าคิดว่า ข้าพเจ้ามีความสามารถในการเปลี่ยนความคิดได้ ถ้ามีความพยายาม						C59 <input type="checkbox"/>
ด้านทัศนคติต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์						
60. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์สนองความต้องการในการเรียนในเวลาต่างๆ ของข้าพเจ้า						C60 <input type="checkbox"/>
61. การเรียนอิเล็กทรอนิกส์สะดวกกว่าการเรียนในห้องมากกว่า ในเรื่องของเวลา						C61 <input type="checkbox"/>
62. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายได้อย่างมากสำหรับข้าพเจ้า						C62 <input type="checkbox"/>
63. ข้าพเจ้าสามารถเลือกเรียนได้ตามเวลาที่ข้าพเจ้าต้องการ						C63 <input type="checkbox"/>
64. เมื่อข้าพเจ้าเรียนไม่ทันเพื่อน ข้าพเจ้าสามารถเข้าไปทบทวนบทเรียนอีกครั้ง จนกว่าจะเข้าใจได้						C64 <input type="checkbox"/>
65. การเรียนผ่านคอมพิวเตอร์ ทำให้ข้าพเจ้าสามารถแสดงความสามารถออกมาได้อย่างเต็มที่						C65 <input type="checkbox"/>
66. ข้าพเจ้าคิดว่า การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการเรียนที่เหมาะสมกับข้าพเจ้าที่สุด						C66 <input type="checkbox"/>
67. ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากกว่าที่จะไปนั่งฟังการบรรยายเหมือนการเรียนปกติ						C67 <input type="checkbox"/>
68. ในบางครั้งในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผู้สอนไม่สามารถอธิบายหรือตอบคำถามของผู้เรียนให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งเหมือนในห้องเรียน						C68 <input type="checkbox"/>

เฉพาะเจ้าหน้าที่

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น						
	5	4	3	2	1		
ด้านทัศนคติต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (ต่อ)						เฉพาะเจ้าหน้าที่	
69. ข้าพเจ้าสามารถจัดเวลาสำหรับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างครบไม่ขาดเลย							C69 <input type="text"/>
70. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ต้องใช้การวางแผนในการเรียน อย่างมาก ไม่ใช่ใครก็สามารถเรียนได้							C70 <input type="text"/>
71. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณสอนให้ความสนใจและพยายามที่จะช่วยเหลือนักเรียนทุกคน โดยทั่วถึง							C71 <input type="text"/>
72. ข้าพเจ้าเชื่อและปฏิบัติตามทุกอย่างที่คุณสอนเสนอแนะ							C72 <input type="text"/>
73. ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเข้าเรียนครบตามจำนวนชั่วโมง และหลักสูตร ความรู้ที่ได้เท่ากับที่เรียนในห้อง							C73 <input type="text"/>
74. ข้าพเจ้าชอบการเรียนที่กำกับด้วยตนเองอย่างการเรียนอิเล็กทรอนิกส์มาก							C74 <input type="text"/>
75. ข้าพเจ้าเชื่อว่าข้าพเจ้าสามารถหาข้อมูลต่างๆ จากเว็บไซต์ทั่วโลกได้ง่ายกว่าอ่านหนังสือ							C75 <input type="text"/>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 แบบวัดความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ : นิสิตมีระดับความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาข้อความต่าง ๆ แต่ละข้อ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลขที่ตรงกับ **ความคิดเห็น** ของนิสิตที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ตามเกณฑ์พิจารณาดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็น
5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง เห็นด้วยอย่างมาก
3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					เฉพาะเจ้าหน้าที่
	5	4	3	2	1	
1. ข้าพเจ้าเข้าเรียนตรงเวลา และครบตามเวลาที่กำหนด แม้ผู้สอนจะไม่ตรวจสอบการเข้าเรียน						D1 <input type="checkbox"/>
2. ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนกำหนดส่งเสมอ						D2 <input type="checkbox"/>
3. เวลาเรียน ข้าพเจ้าจะตั้งใจเรียนอย่างเดียว จะไม่เปิดเว็บอื่นดูไปด้วย						D3 <input type="checkbox"/>
4. ข้าพเจ้าพยายามทำงานให้เสร็จตามแผนการเรียนที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงไร						D4 <input type="checkbox"/>
5. ข้าพเจ้ามักพยายามหาข้อมูลเพิ่มเติมจากเนื้อหารายวิชาเสมอ						D5 <input type="checkbox"/>
6. ข้าพเจ้าไม่เคยส่งงานล่าช้า กว่ากำหนดเวลาส่ง						D6 <input type="checkbox"/>
7. ในระหว่างเรียน ข้าพเจ้าจะจดจ่อกับบทเรียนอย่างเดียว						D7 <input type="checkbox"/>
8. ข้าพเจ้าเก็บเวลาเรียนจนครบ โดยเรียนเฉลี่ยกันในแต่ละเทอม โดยไม่จำเป็นต้องมานั่งเก็บเวลาที่เดียวทั้งวัน						D8 <input type="checkbox"/>
9. ข้าพเจ้าไม่เคยเปิดบทเรียนทิ้งไว้เพื่อเก็บเวลาเรียน						D9 <input type="checkbox"/>
10. ระหว่างเรียน แม้ข้าพเจ้าจะรู้สึกง่วง หรือเพลีย ก็จะต้องพยายามเรียนจนจบบทเรียนก่อน จึงจะพัก						D10 <input type="checkbox"/>
11. ข้าพเจ้าเข้าศึกษาในดับบทเรียนทุกวัน อย่างน้อยวันละ 1 ชม.						D11 <input type="checkbox"/>
12. ข้าพเจ้าสามารถแบ่งเวลาในการเรียนได้เสมอ แม้จะมีงานยุ่งเพียงไรก็ตาม						D12 <input type="checkbox"/>
13. เมื่อได้รับงานที่ได้รับมอบหมายมา ข้าพเจ้าจะรีบวางแผนการทำงานทันที						D13 <input type="checkbox"/>
14. ข้าพเจ้าจะเข้าไปตอบคำถามในเว็บบอร์ดสม่ำเสมอ						D14 <input type="checkbox"/>
15. เมื่อผู้สอนให้หาข้อมูลสำหรับทำงาน ข้าพเจ้าจะหาเองเสมอ						D15 <input type="checkbox"/>
16. ข้าพเจ้าสามารถกำหนดเวลาส่งงานและเวลาเรียนของตนเองได้อย่างไม่มีปัญหา และสามารถปฏิบัติตามได้ตามแผนที่วางไว้						D16 <input type="checkbox"/>
17. ข้าพเจ้าคิดว่า การเรียนอิเล็กทรอนิกส์เป็นการเรียนที่ต้องมีความรับผิดชอบตนเองสูง						D17 <input type="checkbox"/>
18. เวลาว่าง ข้าพเจ้าจะตรวจเช็คพัฒนาการของข้าพเจ้า เพื่อวางแผนสำหรับการเรียนในครั้งต่อไป						D18 <input type="checkbox"/>

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น					เฉพาะเจ้าหน้าที่
	5	4	3	2	1	
19. เมื่อได้รับงานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะพยายามทำให้เสร็จโดยเร็วที่สุด						D19 <input type="checkbox"/>
20. ในระหว่างการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องที่ข้าพเจ้าเข้าใจแล้ว ข้าพเจ้าจะนั่งเรียนจนจบ						D20 <input type="checkbox"/>
21. หากข้าพเจ้าไม่ได้เข้าเรียนตามตาราง ข้าพเจ้าจะรีบมาเรียนชดเชย ทันที						D21 <input type="checkbox"/>
22. เวลาที่ข้าพเจ้าเหนื่อยจากงานมากๆ แต่ถึงเวลาเรียน ข้าพเจ้าจะ พยายามเรียนให้ได้ตามที่วางแผนไว้						D22 <input type="checkbox"/>
23. เมื่อเรียนการเขียนเสร็จ ข้าพเจ้าจะนั่งสรุปสิ่งที่เรียนอีกครั้งหนึ่ง						D23 <input type="checkbox"/>
24. เวลาว่างๆ ข้าพเจ้าจะหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ข้าพเจ้าเรียนผ่านทาง อินเทอร์เน็ต						D24 <input type="checkbox"/>
25. ข้าพเจ้าติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนเสมอ เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับ การเรียน						D25 <input type="checkbox"/>
26. ข้าพเจ้าสามารถเรียนจบได้ด้วยควมมีวินัยในการเรียน						D26 <input type="checkbox"/>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์

สัมภาษณ์ พี่ เบอร์โทร

วันนัดสัมภาษณ์เวลาน.

สวัสดิ์ครับ (แนะนำตัว) การสัมภาษณ์จะใช้เวลาในช่วง 5-10 นาทีโดยประมาณครับ

จุดประสงค์ในการสัมภาษณ์ เพื่อขอความคิดเห็นในเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยในด้านต่างๆ อันจะเป็นข้อมูลทางด้านตัวแปรที่สำคัญ อันจะนำไปสู่การตอบคำถามที่ว่า ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความมีวินัยในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ในการสอบถามครั้งนี้ ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับ ผลจากการนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์แล้วจะนำเสนอผลในเชิงวิชาการเท่านั้น ไม่ส่งผลอะไรกับการเรียนหรือการประเมินใดๆ ทั้งสิ้น

ประเด็นหัวข้อในการสัมภาษณ์

1. การวางแผนในการเรียน และเวลาที่ใช้ในการเรียน

ลักษณะคำถาม

1. เวลาในการเรียนของพี่มีการวางแผนไว้หรือไม่
2. ในการเรียนแบบนี้มีวิธีแบ่งเวลาในการทำงานและการเรียนอย่างไร
3. ทราบว่าเข้าไปใช้เว็บบอร์ดมาก ใช้บ่อยขนาดไหน เพื่ออะไร
4. มีกิจกรรมกับผู้เรียนคนอื่นอย่างไรบ้างครับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สภานักศึกษามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. ความเชื่อในอำนาจตนเอง

ลักษณะคำถาม

1. พี่คิดว่าการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ยากเกินไปบ้างหรือเปล่าครับ อย่างเช่น ไม่เคยพบอาจารย์โดยตรง ฯ
2. ตอนที่เข้าสมัครเรียน มั่นใจหรือไม่ครับว่าจะสามารถเรียนในระบบนี้ได้ และอะไรที่ทำให้คิดเช่นนั้น
3. เรียนมาจนถึงขณะนี้ เป็นไปตามที่คิดไว้แต่ต้นหรือไม่ครับ (ยาก/ง่าย เหนื่อย/สบาย)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. ทักษะคิดที่มีต่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์

ลักษณะคำถาม

1. คิดยังไงเกี่ยวกับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. คุ่มค่าหรือไม่ในการมาลงเรียนในระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ของจุฬาฯ ในครั้งนี้
3. รู้สึกอย่างไรกับการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
4. ความรู้สึกในการเรียนรูปแบบใหม่
5. พอลงเรียนแล้วประโยชน์ของการเรียนอิเล็กทรอนิกส์บ้างได้หรือไม่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

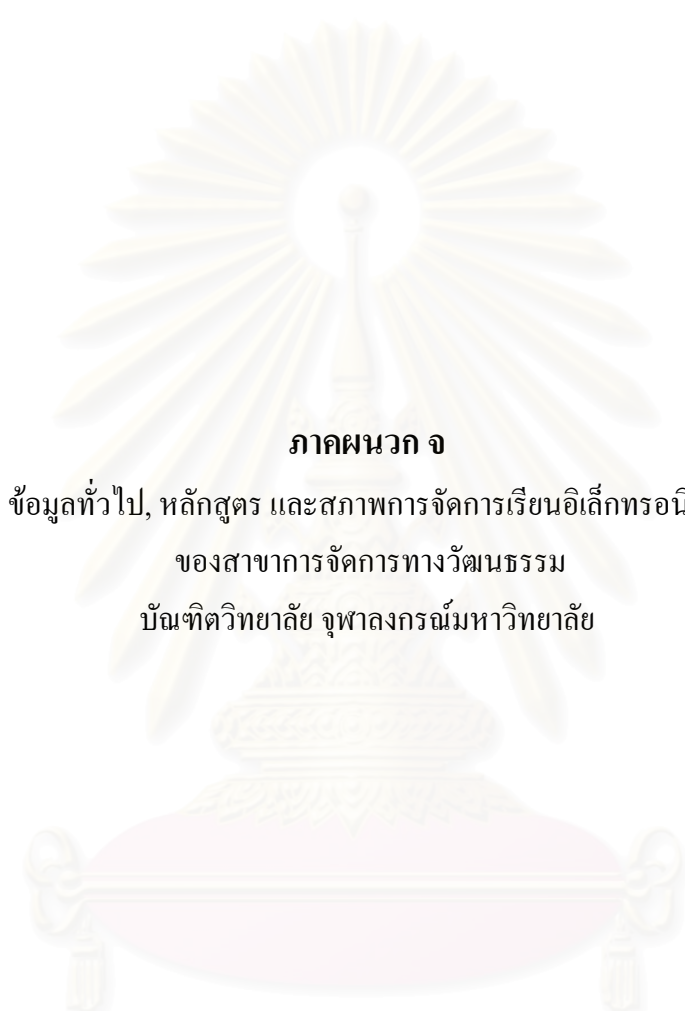
.....

.....

.....

.....

ต้องขอขอบคุณมากอย่างสูงครับ ที่สละเวลาให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้ ผลการสัมภาษณ์นี้ผมคิดว่าจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แน่นอนครับ ขอขอบคุณครับ



ภาคผนวก จ

ข้อมูลทั่วไป, หลักสูตร และสภาพการจัดการเรียนอิเล็กทรอนิกส์
ของสาขาการจัดการทางวัฒนธรรม
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สภาพทั่วไปของการเรียนการสอนสาขาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิสิต

นิสิตในสาขาการจัดการทางวัฒนธรรม ระดับปริญญาโทบัณฑิต รุ่นที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จะเป็นข้าราชการกระทรวงวัฒนธรรมทั้งหมด อายุตั้งแต่ 32 ปีขึ้นไป กระจายอยู่ทั่วประเทศไทย

สภาพทั่วไป

การจัดการเรียนการสอนของสาขาการจัดการทางวัฒนธรรม เป็นการเรียนการสอนทางไกล ในรูปแบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านระบบจัดการเรียนที่เรียกว่า Black Board โดยลักษณะการเรียน ผู้เรียนจะเรียนผ่านคอร์สแวร์ ในแต่ละวิชา ผู้เรียนจะเป็นผู้กำหนดระยะเวลาในการเรียน ช่วงเวลาในการเรียนตามความเหมาะสมของตนเอง

ลักษณะของคอร์สแวร์ใน Black Board จะเป็นลักษณะสื่อประสม ทั้งภาพและเสียง ตามแต่ละวิชา ซึ่งการเรียนในแต่ละวิชา จะมีการพบเพื่อทดสอบและทบทวนบทเรียน 2 ครั้งในแต่ละเทอม เพื่อเป็นการตรวจ และทบทวนอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นการเรียนของสาขาการจัดการทางวัฒนธรรม จึงเป็นการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่เต็มรูปแบบ คือ มีการเรียนผ่านเครือข่ายมากกว่าร้อยละ 80 ของการเรียนทั้งหมด

การติดต่อสื่อสาร และแลกเปลี่ยนความรู้

ในการติดต่อสื่อสารในการเรียนการสอนของสาขาการจัดการทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่จะใช้เว็บบอร์ดในระบบจัดการเรียน Black Board เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นยังใช้ช่องทางทางโทรศัพท์ในการติดต่ออีกทางหนึ่ง

ความสามารถในการใช้งาน Black Board

ความสามารถด้านการใช้งาน Black Board ของนิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม อยู่ในระดับค่อนข้างดี เพราะในครั้งแรก มีการอบรมเกี่ยวกับการใช้ Black Board นอกจากนั้น มีการใช้งานอย่างต่อเนื่อง จึงมีทักษะในการใช้ Black Board อยู่ในเกณฑ์ดี สถานที่ในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละเทอม

การเรียนการสอนส่วนใหญ่ของสาขาการจัดการทางวัฒนธรรม เป็นการเรียนทางระบบการเรียนอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าร้อยละ 80 และส่วนร้อยละ 20 ที่เหลือ จะเป็นการพบปะ เพื่อทบทวนความรู้ ทดสอบ หรือออกภาคสนาม ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไม่ได้จัดเตรียมสถานที่ไว้เฉพาะในการนัดแต่ละครั้ง จะต้องจองสถานที่ภายในมหาวิทยาลัยเอง แล้วแต่ห้องใด คณะใด จะว่าง สาเหตุเพราะการจัดการเรียนการสอนในแต่ละเทอม จะใช้เวลาเพียงหนึ่งวัน หรือสองวัน ไม่คุ้มค่าที่จัดสถานที่ไว้เฉพาะ

แหล่งข้อมูลในการเรียน

ลักษณะของแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สาขาการจัดการทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่หากผู้เรียนต้องการความรู้นอกเหนือจากในบทเรียนแล้ว ยังสามารถหาได้จากหอสมุดประชาชน หรือสถานศึกษาที่ใกล้เคียง นอกจากนั้น ความสนใจของแต่ละคนส่วนใหญ่จะมีพื้นฐานจากความสนใจในสายงานเดิม คือสายงานที่ผู้เรียนทำงานอยู่ ซึ่งจะมีแหล่งข้อมูลของแต่ละคนไว้แล้ว จึงไม่ใช่ปัญหาในการแสวงหาข้อมูล

สภาพปัญหาในการเรียนการสอน

ในการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ของสาขาการจัดการทางวัฒนธรรม ผู้เรียนที่เรียนในสาขานี้ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่ และมีลักษณะในการเรียนด้วยตนเองสูง ดังนั้น จึงมีความรับผิดชอบต่อการเรียนค่อนข้างมาก แต่เราจะพบปัญหาทางด้านการใช้เทคโนโลยีอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น การใช้อีเมลในการติดต่อสื่อสาร ผู้เรียนที่เรียนผ่าน Black Board จะไม่สามารถใช้การติดต่อทางอื่น นอกจากการติดต่อสื่อสารผ่าน Black Board เท่านั้น

นอกจากนี้ ลักษณะการเรียนโดยส่วนใหญ่ ผู้เรียนจะชอบการเรียนโดยการฟัง มากกว่าการอ่าน ดังนั้น การอ่านเพิ่มเติมจึงมีน้อยมาก เพราะผู้เรียนชอบลักษณะการฟังมากกว่า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายโสภาค เจริญสุข เกิดวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2525 ที่กรุงเทพมหานคร
สำเร็จการศึกษาระดับศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา วิชาเอกเทคโนโลยีการศึกษา
วิชาโท ทัศนศิลป์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในปีการศึกษา 2547 และเข้าศึกษาต่อใน
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชา หลักสูตร การสอน และเทคโนโลยี
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2548



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย